AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR
ZENTRALINSTITUT
FÜR ALTE GESCHICHTE UND ARCHÄOLOGIE

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1978

PLVTARCHI

MORALIA

VOL. V FASC. 2 PARS 2

EDIDIT

BERTHOLD HÄSLER

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT

1978

BIBLIOTHECAE TEVBNERIANAE
HVIVS TEMPORIS
REDACTOR: GÜNTHER CHRISTIAN HANSEN

In hoc fasciculo continentur

1. Auflage
VLN 294/375/6/78 · LSV 0886
Lektor: Manfred Strümpfel
Printed in the German Democratic Republic
Gesamtherstellung: INTERDRUCK Graphischer Großbetrieb Leipzig — III/18/97
Bestell-Nr. 665 859 6
DDR 16,50 Mark

PRAEFATIO

Duo scripta in hoc fasciculo coniuncta etiam in Lampriae catalogo composita sunt. ibi nominantur (nr. 121) *Ἀριστοφάνους καὶ Μενάνδρου σύγκρισις* et (nr. 122) *Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας*. in corpore autem Planudeo, cui utriusque libelli memoria debetur, seiuncta sunt. epitoma (Plan. 41) quippe, ut suspicari licet, illius Comparationis Aristophanis et Menandri, quae in Lampriae catalogo nominatur, in prima Plutarchi collectione a Planude facta cum epitoma libri De animae procreatione in Timaeo (Plan. 42) et scripto similis indolis Stoicos absurdiora poetis dicere (Plan. 40) sociata est. haec prima, quam dixi, collectio scripta 1—69 secundum ordinem a Planude constitutum continens in codice Ambrosiano 859 (α) exstat. anno insequenti 1296 Planudes eadem Plutarchi opera una cum Vitis in altero codice, quem siglo A denominare consuevimus, scribi iussit. Planudem postea, ut plura Moralium scripta reperiret, summa industria studuisse scimus. ita factum est, ut tertio corpori Planudeo appendix novem scriptorum addi posset, quam in celebri codice Parisino 1672 (E) legimus[1]. cuius appendicis pars est liber De Herodoti malignitate (Plan. 76). editoris ergo est, ut, si de textu prioris scripti constituendo agatur, codicibus α A E nitatur. si autem ad alterum se confert, ei

1) Etiamsi Wilson (GRBS 1975) recte iudicaverit codicem E non ante medium saeculum XIV (multo post Planudis mortem) scriptum esse et ideo Planudis ipsius operi deberi non posse, tamen hanc collectionem Plutarchi Moralium tertiam secundum librorum ordinem, quem Planudes constituerat, conscriptam porro Planudeam nominare licebit.

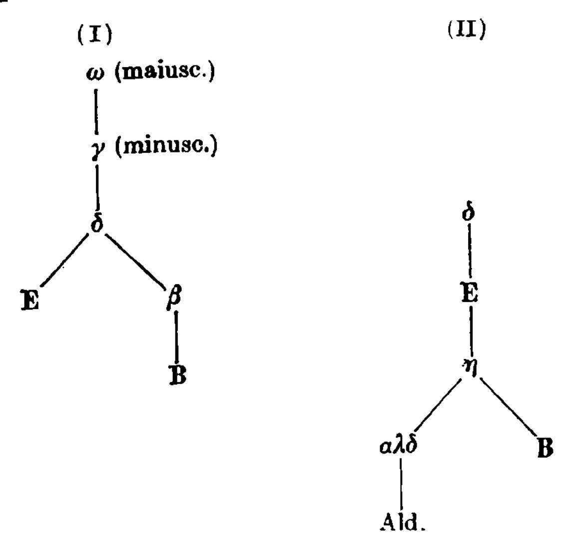
unus testis E praesto esset, nisi accederet codex B (Par. 1675) saeculi XV, qui dimidia fere parte scriptorum, quae in codice E traduntur, omissa praeter appendicis scripta 70–78 continet etiam epitomam Aristophanis et Menandri comparationis, sane hoc in libello memoriam codicum αAE secutus. magni ergo momenti est in edendo De Herodoti malignitate libro, ut ratio, quae inter codices E et B intercedat, recte diiudicetur. de relatione codicum E et B usque ad nunc interpretes editoresque consensum non adepti sunt. codices E et B ex eodem exemplo multis iam locis lacunoso descriptos esse Treu anno 1881 iudicaverat. cuius iudicium inter alios Pohlenz Sieveking Hubert in voluminibus Plutarchi Moralium in Bibliotheca Teubneriana editis secuti sunt. sententiam 'B e codice cum E cognatissimo, at tamen ab eo diverso ortum esse', quam Pohlenz his verbis expressit, imprimis Hubert in Museo Rhenano (1950)[1]) defendit contra iudicium, quod Manton anno 1949 (CQ) palam fecerat. qui locis scriptorum appendicis fere centum et sexaginta examinatis pro certo habuit codices B et E non ex uno archetypo ortos esse, sed codicem B ex E fluxisse intercedente altero codice, quem littera η signavit. Manton lectiones codicis B ab E discrepantes omnes aut scribae errore aut conatu, ut verba tradita ipse coniectura emendaret, effectas esse sibi persuasit. anno 1952 Flacelière (REG) rettulit se ad idem iudicium de relatione codicum E et B pervenisse, cum editionem Amatorii (Plan. 70) praepararet nec iam Mantonis commentationem legisset. ab opinione, quam antea secutus erat, communi recessit et in editione eodem anno impressa egit secundum illam perceptionem, codicem B ex E fluxisse, gavisus se cum Mantone esse in consensu. ut erga Mantonem fecerat, ita Hubert (Gnomon 1953) iudicans de Amatorii editione, quam Flacelière curaverat, argumenta ab

1) Abbreviationes titulorum in praefatione adhibitae in partibus appendicis singulis solvuntur.

eo allata refutavit. Pearson, operis De Herodoti malignitate editor (1965), quaestionem in medio reliquit. tamen, cum de Aldinae fonte ageret, ad thesim, quam Manton et Flacelière protulerant, inclinasse videtur (AJP 1959). Hansen denique, qui rem quaesitam singulis solum locis electis examinatam esse et adversarios in responsis eodem more processisse censuit, exempli causa unum Plutarchi opusculum in appendice 70–77 traditum idque scriptum De Herodoti malignitate penitus exquirere suscepit (Cahiers Copenh. 1969). postquam lacunas, lectiones codicum **E** et **B** varias, praesertim et lectiones codicis **B** duplices (cf. earum indicem plenum in paginis 39–40 redditum) omnes contulit et diligenter ponderavit, quid prius esse quidve postea additum vel correctum videretur, codicem **B** (vel exemplum ei antecedens littera *β* signatum) e codice **E** deduci non posse statuit et lectionum rectarum, quae in codice **B** servatae sunt, fontem esse codicem ab **E** alienum, quem littera *δ*, qua Flacelière iam usus erat, denominavit. cui codici *δ* lectiones duplices supra lineam vel in margine codicis **B** scriptas assignavit et quosdam scribae errores revocavit ad priores etiam codices eius aetatis, qua libri litteris capitalibus scripti in novam scribendi formam verbis singulis diremptis et signis diacriseos additis redacti sunt. codicum stemma infra depictum ad Plutarchi librum De Herodoti malignitate solum pertinere ipse declaravit et memoriam ceterorum appendicis scriptorum (Plan. 70–75. 77) fortasse diversam studiis iteratis erui posse concessit. at si res aliter se haberet ac Hansen censuit, vix quisquam opinor exspectaret, ut a ratione in prioribus Moralium voluminibus Bibliothecae Teubnerianae adhibita hoc in ultimo editionis fasciculo recederem nisi cognitione correctiore coactus. tamen sententiae, quam Hansen expressit, assentior cetera appendicis scripta septem denuo de relatione inter codices **E** et **B** exstante examinanda esse.

Codicum stemmata haec sunt: primum, quod Hansen (Cahiers Copenh. 1969) delineavit, secundum, quod Pear-

son (AJP 1959) composuit ex iis, quae Manton et Flacelière constituerunt quaeque ipse de Aldinae fonte agens exposuerat.

Conspectum earum editionum criticarum, quae appendicis Planudeae scripta solum codicibus E et B servata continent, hic addere liceat.

Plan. 70 Amatorius (47 secundum Stephani ordinem):
Plut. Mor., vol. IV, ed. Hubert, Lipsiae 1938; Plut., Dialogue sur l'amour (Eroticus), ed. Flacelière, Paris 1952

Plan. 71 De facie in orbe lunae (60):
Plut. Mor., vol. V, fasc. 3, ed. Pohlenz, Lipsiae 1955

Plan. 72 De Pythiae oraculis (25):
Plut. Mor., vol. III, ed. Sieveking, Lipsiae 1929

Plan. 73 Adversus Colotem (74):
Plut. Mor., vol. VI, fasc. 2, ed. Pohlenz, Lipsiae 1952

Plan. 74 De communibus notitiis contra Stoicos (72):
Plut. Mor., vol. VI, fasc. 2, ed. Pohlenz, Lipsiae 1952

Plan. 75 De genio Socratis (43):
Plut. Mor., vol. III, ed. Sieveking, Lipsiae 1929

Plan. 76 De Herodoti malignitate (57):
Plut. Mor., vol. V, fasc. 2, 2 (opus hic editum); Plut. Mor., vol. XI, ed. Pearson, London-Cambridge/Mass. 1965

Plan. 77 De animae procreatione in Timaeo (68):
Plut. Mor., vol. VI, fasc. 1, ed. Hubert, Lipsiae 1954 (opus non solum codicibus E et B, sed aliis quoque codicibus traditum)

DE PLETHONIS EXCERPTIS PLVTARCHEIS

Codicem Marc. Gr. 517 miscellaneum Aubrey Diller anno 1951 primum examinavit et in foliis 67–76 partes et Vitarum et Moralium Plutarchi nonnullas a Plethone excerptas manuque eius scriptas invenit (Scriptorium 8, 1954; 10, 1956). excerpta e scriptis De Iside et Osiride, Adversus Colotem, De Herodoti malignitate, Aetia Graeca et e vitis Thesei Solonis Camilli sumpta sunt. quo fonte Pletho usus sit, distincte cognosci non posse, sed codicem E fuisse fontem probabilius esse quam codicem B vel exemplum ei antecedens et Diller et Pearson censuerunt. Pearson, qui de octo locis e criminatione de Herodoto sumptis egit (AJP 80, 1959, 260–262), excerpta ad lectiones vel codicis E vel codicis B probandas paululum valere demonstravit, quia Pletho Plutarchi sententias non semper verbatim, sed partim mutatas exscripsit. P. A. Hansen eadem Plethonis excerpta octo denuo perscrutatus est (Cahiers Copenh. 1974). locos alios cum codice E alios cum codice B congruentes ceteros cum neutro consentientes contulit et Plethonem exemplar, quod codici B antecessit, secutum esse eumque verba Plutarchi

tradita identidem coniectura correxisse sibi persuasit. illa quaestione in medio relicta omnes alicuius momenti locos in apparatu critico indicavi.

DE EDITIONE ALDINA

Editionem Aldinam e codice β pendere pro certo haberi potest. lectiones a codice B differentes vel ipso cum codice E consentientes sine dubio coniectura insertae sunt. conferas etiam, quae Hansen (Cahiers Copenh. 1969, 35–37) de eius erroribus et Pearson (AJP 80, 1959, 258sq.) de verbis vel sententiae partibus in Aldina omissis scripserunt.

DE ARISTOPHANIS ET MENANDRI COMPARATIONIS EPITOMA

Epitoma commentarii a Plutarcho conscripti non auctoris tempore, sed multo postea ab homine non ita docto, ut capitis primi tertii quartique initia docent, facta esse videtur. in dubio est, utrum tradita nobis epitoma mutilata sit an potius totius opusculi partem inscienter electam complectatur. nam in priore parte lexis tractatur, in altera tota comicorum ars perpenditur. at verba et opinionem Plutarchi prorsus recte servata esse existimare licet, si iudicium de Aristophane et Menandro in Quaestionibus convivalibus VII 8, 3 latum comparamus.

AD LIBRVM DE HERODOTI MALIGNITATE INTITVLATVM

Plutarchum Herodoto iniuste maledixisse et hoc in iurgio subsidiis parum aptis usum esse facile demonstrari potest. neque historicum defendi nec Vitarum Moraliumque scriptorem ab infamia vindicari necesse est. talia priorum temporum temptata Pearson in praefatione editionis suae bene illustravit. si recordamur, quod Vitae

ubique docent, Plutarchum historicorum scripta perlustrasse, ut ab iis honeste vivendi probeque agendi exempla depromeret, eum non ratione historica, sed more ethico de Herodoto iudicavisse cognoscemus nec verbis se vera quaesivisse et amore patriae commotum avos Boeotios ab Herodoti opprobriis protegere in animo habuisse nimium pondus attribuemus. certe prooemii locus est aptus in libello, quem Alexandro amico Boeotio etiam, ut videtur, in Quaestionibus convivalibus (II 3, p. 635e) ad colloquium adhibito dedicavit. libelli lingua sensus consilium minime a Plutarchi natura abhorrent. multis autem locis nescimus, quatenus codices verborum formas ab auctore scriptas immutatas servaverint. ut exemplum afferam, dubium est, utrum Plutarchus Alcmaeonidarum nomen litteris *-αι-* an *-ε-* scripserit. Alcmaeonidae undecies nominantur (p. 15; 25—27). in utroque codice *-αι-* cum *-ε-* alternat, sed *-ε-* dominatur, bis *-αι-* in utroque codice legitur. editoris ergo est, ut alterum eligat. Bernardakis et Pearson *-ε-* praeposuerunt, nos sicut Wyttenbach *-αι-* scripsimus. etiam in Herodoti memoria manu scripta utraque eiusdem nominis forma occurrit, at in codicibus APC *-ε-* solum exstat. quin *Ἀρτεμεισίου, Μιτυληναίων, Πελοποννήσου* corrigat, nemo dubitabit, qui talium verborum scripturam tempore Byzantinorum ambiguam novit (tamen in apparatu critico invenies, quatenus codices E et B in orthographia differant). at *Δήμητραν* accusativum (p. 12, 23) posteriore Graecorum aetate vulgatum corrigere nolui. verba *τὸ αὐτό* vel alia eiusdem generis, ubi in libris manu scriptis occurrunt, nusquam mutavi ratus oculis solum nostris adesse hiatum, auribus autem recitantis nequaquam perceptum esse. iota subscriptum, quod codicum scribae omiserunt (sex solum locis codicis E, ut Hansen affirmavit, exceptis), etiam in apparatu critico omittendum esse apparet. ceterum in causis, quae ad orthographiam spectant, alterum rectius dictum alterumve melius traditum esse iudicare

nolui nec veram, si fieri potest, Plutarchi vel Herodoti morem scribendi restituere conatus sum, sed ea, quae in codicibus scripta sunt, reddere satis habui.

Cum contingat, ut hic fasciculus totius Moralium editionis, quae septem volumina intra decem lustra divulgata complectitur, finem faciat, trium virorum recordari liceat: M. Pohlenz (1872–1962), C. Hubert (1879–1957), K. Ziegler (1884–1974). quorum studiis per tot annos Plutarcho deditis et praesertim notis a Curtio Hubert relictis se non nulla debere huius libri editor libenter profitetur.

APPENDIX PRAEFATIONIS

I. CODICES

I a. Codicum sigla

Plutarchi codices:

A Par. 1671 membr., a. 1296 confectus
B Par. 1675 chart. s. XV
E Par. 1672 membr., paulo post a. 1302 scriptus[1])
n Neap. 350 III E 28 et Vat. 1676, cod. chart. nunc bipertitus s. XV
α Ambr. 859 membr., brevi ante a. 1296 scriptus
β Vat. 1013 bomb. s. XIV
δ Vat. Reg. 80 s. XV
Ω codices omnes
O codices praeter citatos

Plethonis codex:
Marc. Gr. 517 s. XV

I b. De codicum historia eorumque relationibus

Diller, Aubrey, Pletho and Plutarch, Scriptorium 8, 1954, 123–127
–, The Autographs of Georgius Gemistus Pletho, Scriptorium 10, 1956, 27–41
Flacelière, Robert, La tradition manuscrite des traités 70–77 de Plutarque, REG 65, 1952, 351–362
Hansen, Peter Allan, The Manuscript Tradition of Plutarch's De Malignitate Herodoti, Université de Copenhague, Cahiers de l'Institut de Moyen-Age Grec et Latin 2, 1969, 23–47
–, Pletho and Herodotean Malice, ib. 12, 1974, 1–10[2])
Hubert, Kurt, Die handschriftliche Überlieferung für Plutarchs Moralia 70–77, RhM 93, 1950, 330–336

1) De tempore, quo codex E confectus est, Wegehaupt (Philologus 73, 1914, 252), Pohlenz (Plut. Mor., vol. I p. IX–XII), Wendel (RE XX, 2224sq.) accurate disseruerunt. quorum multorumque aliorum sententiam nuper Wilson (vide p. V, adn. 1) refutavit.

2) Editionem operis De Herodoti malignitate ab Hansen confectam mox divulgatum iri nunc ipsum comperi.

Hubert, Kurt, iudicium de Plutarque, Dialogue sur l'amour (Eroticus), Texte et traduction avec introduction et des notes par Robert Flacelière, Paris 1952, Gnomon 25, 1953, 558sq.
Manton, G. R., The Manuscript Tradition of Plutarch Moralia 70–7, CQ 43, 1949, 97–104
Pohlenz, Max, Plutarchi Moralia, vol. I, Lipsiae 1925, praefatio, praesertim p. VI–XVII et XXVIIIsq.
Treu, Max, Zur Geschichte der Überlieferung von Plutarchs Moralia (Gymn.-Progr.) I, Waldenburg 1877; II, Ohlau 1881; III, Breslau 1884
Wegehaupt, Hans, Planudes und Plutarch, Philologus 73, 1914–1916, 244–252
Wendel, Carl, RE XX, 2202–2253: Planudes, Maximos; praesertim nr. 32, col. 2223–2226
Wilson, Nigel, Some Notable Manuscripts Misattributed or Imaginary, GRBS 16, 1975, 95–97

I c. De singulis locis emendandis vel corrigendis

Cobet, Carolus Gabriel, Variae lectiones, editio secunda auctior, Lugduni Bat. 1873; Novae lectiones, ibid. 1858
Emperius, Adolph, Opera philologica et historica, ed. F. G. Schneidewin, Gottingae 1847, 338
Fletcher, G. B. A., Two Notes on Plutarch De Herodoti Malignitate, ClPh 26, 1931, 426sq.
Hartman, Jacobus Joannes, De Plutarcho scriptore et philosopho, Lugduni Bat. 1916, 538–548 (ad Plut. De Herod. malign.)
Herwerden, H. van, Ad Plutarchi moralia, Mnemosyne N. S. 18, 1890, 366–386; 21, 1893, 97–104
–, Novae curae criticae Moralium Plutarchi, ibid. 37, 1909, 202–223
Hubert, Kurt, notae manu scriptae, dum editionem praeparabat
Kronenberg, A. J., Ad Plutarchi Moralia, Mnemosyne N. S. 52, 1924, 94sq.; 3. Ser. 10, 1942, 40sq.
Madvig, Johan Nicolai, Adversaria critica, vol. I, Hauniae 1871, 663sq.
Pearson, Lionel, Notes on the Text of Plutarch, De Malignitate Herodoti, AJP 80, 1959, 255–275
Pohlenz, Max, notae manu scriptae, quas ad editionem a Curtio Hubert praeparatam contribuit
Sandbach, F. H., Some Textual Notes in Plutarch's Moralia, CQ 35, 1941, 113

II. EDITIONES PLVTARCHI OPERVM ET MARGINALIA EIS ADSCRIPTA

(accedunt versiones selectae)

Ald.	Moralium editio princeps apud Aldum Manutium, Venetiae 1509; cur. Demetrius Dukas, adiuvante Desiderio Erasmo (Vitarum editio princeps apud Philippum Juntam, Florentiae 1519)
Basil.	editio Aldinae iterata, Basileae 1542
	marginalia in Aldinae exemplaribus addiderunt:
Leon.	Leonicus, Nicolaus, † a. 1531 } postea in Stephani editionem recepta
Turn.	Turnebus, Adrianus, † a. 1565 } postea in Stephani editionem recepta
Vulc.	Vulcobius, Ioannes (spatium vitae eius nescimus): variae lectiones in margine exemplaris Aldini, ut videtur, annotatae et in editione Francofurtana anni 1599 conservatae
Amyot	Amyot, Jacques, Plutarchi opera in linguam Gallicam versa: Moralia, Parisiis 1572 (Vitae, Parisiis 1559)
Xyl. interpr.	Xylander, Guilielmus, Plutarchi Moralium versio Latina, edita Basileae anno 1570 et iterum anno 1572, adnotationibus tum primum additis (Vitarum versio prodierat Heidelbergae anno 1561)
Steph.	Stephanus, Henricus, Plutarchi operum omnium editio Graeca, Genevae 1572. Stephani editio, aucta Xylandri interpretatione Latina, ter repetita est:
Francof.	Francofurti annis 1599 et 1620, Parisiis anno 1624
Xyl.	Xylandri Moralium editio Graeca, Basileae 1574
Mez.	Méziriac, Claude Gaspar Bachet de, † a. 1638: emendationes adscriptae in margine exemplaris Stephaniani (in bibliotheca Leidensi depositi)
Salm.	Salmasius, Claudius, † a. 1653: emendationes in exemplari Stephani Moralium et Vitarum adscriptae
Re.	Reiske, Johann Jacob, Plutarchi quae supersunt omnia opera, Graece et Latine, Lipsiae 1774–1782 (Moralia: vol. VI–X)
Kaltwasser	Kaltwasser, Johann Friedrich, Plutarchs moralische Abhandlungen, aus dem Griechischen übersetzt, Frankfurt/Main 1783–1800 (cf. vol. VI, 1795, 670–772)
Wy.	Wyttenbach, Daniel, Plutarchi scripta moralia (cum Xylandri interpretatione castigata), Oxonii 1795–1830; Lipsiae 1796–1834 (ad editionem Oxoniensem emendatius expressa)
Duebn.	Duebner, Friedrich, Plutarchi scripta moralia, Parisiis 1841 (Plutarchi editionis Didotianae vol. III et IV)

Bern. — Bernardakis, Gregorius N., Plutarchi Moralia, Lipsiae 1888–1896 (scripta nr. 56 et 57: vol. V, p. 203–263)

Fowler — Fowler, Harold North, Plutarch's Moralia, vol. X, with an English translation, London-Cambridge/Mass. 1936 (Loeb Classical Library): Aristoph. et Menandri comp. p. 461–473

Pearson² — Pearson, Lionel – Sandbach, F. H., Plutarchi Moralia, vol. XI, with an English translation, London-Cambridge/Mass. 1965 (Loeb Classical Library): De Herodoti malignitate, edidit et Anglice vertit L. Pearson, p. 2–129
de hac editione iudicaverunt:
Flacelière, R., REG 78, 1965, 706–708
Hansen, P. A., JHS 88, 1968, 179–181
Lachenaud, G., REA 68, 1966, 434–436
Russell, D. A., CR 80 (N. S. 16), 1966, 180–182

III. ALIORVM AVCTORVM EDITIONES ET FRAGMENTORVM COLLATIONES

quae in hoc fasciculo afferuntur

Aristoph. — Aristophane, texte établi par Victor Coulon, tome I–V, Paris 1923–1930 (singula volumina subinde saepius repetita sunt)

Favorin. — Favorino di Arelate, Opere. Introduzione, testo critico e commento a cura di Adelmo Barigazzi, Firenze 1966 (or. Corinth.: p. 298–346)

Hdt. — Herodoti historiae, rec. Carolus Hude, editio tertia, Oxonii 1926

Simon. — Anthologia lyrica Graeca, ed. Ernestus Diehl, vol. II, editio altera, Lipsiae 1942; Simonidis elegiarum et epigrammatum fragmenta: p. 105sqq.

CAF — Comicorum Atticorum Fragmenta, ed. Theodorus Kock, vol. I–III, Lipsiae 1880–1888

FGrHist — Die Fragmente der Griechischen Historiker, von Felix Jacoby, Berlin-Leiden 1923–1958 (Teil I; II A–D; III A–C)

FHG — Fragmenta Historicorum Graecorum, ed. Carolus et Theodorus Müller, vol. I–V, Parisiis 1841–1870

Preger — Inscriptiones Graecae metricae ex scriptoribus praeter anthologiam collectae, ed. Theodorus Preger, Lipsiae 1891

TGF — Tragicorum Graecorum Fragmenta, rec. Augustus Nauck, editio secunda, Lipsiae 1889; Hildesheim 1964 (supplementum addidit B. Snell)

Tod — A Selection of Greek Historical Inscriptions, edited by Marcus N. Tod, vol. I, second edition, Oxford 1946

Wehrli Die Schule des Aristoteles, Texte und Kommentar, hrsg. von Fritz Wehrli. Heft II: Aristoxenos, 2. Auflage, Basel 1967

IV. COMMENTATIONES
ad duo Plutarchi scripta hic edita

Aristophanis et Menandri comparatio:

Hartman, J. J., De Plutarcho scriptore et philosopho, Lugduni Bat. 1916, 551–554

Ziegler, Konrat, RE XXI 872sq. (s. v. Plutarchos)

De Herodoti malignitate:

Hartman, J. J., De Plutarcho scriptore et philosopho, Lugduni Bat. 1916, 504–513

Helmbold, W. C., and O'Neil, Edw. N., Plutarch's Quotations, Baltimore 1959 (The American Philological Association, Philological Monographs, 19)

Holzapfel, Ludwig, Über die Echtheit der plutarchischen Schrift de Herodoti malignitate, Philologus 42, 1884, 23–53

Homeyer, Helene, Zu Plutarchs De malignitate Herodoti, Klio 49, 1967, 181–187

Jacoby, Felix, RE Suppl. II 513 (s. v. Herodotos)

Lahmeyer, Gustav, De libelli Plutarchei, qui de mal. Her. inscribitur, et auctoritate et auctore, Gottingae 1848

Legrand, Ph. E., De la malignité d'Hérodote, Mélanges Gustave Glotz, Paris 1932, tome II, p. 535–547

Vogt, Joseph, Herodot in Ägypten. Ein Kapitel zum griechischen Kulturbewußtsein, Tübinger Beiträge 5, 1929 (95–137), 131sq.

Wilamowitz-Moellendorff, Ulrich von, Sappho und Simonides. Untersuchungen über griechische Lyriker, Berlin 1913. Simonides der Epigrammatiker: p. 192–205

Ziegler, Konrat, RE XXI 871sq. (s. v. Plutarchos)

V. CONSPECTVS ABBREVIATIONVM

Basil.	= editio Basileensis
Bern.	= Bernardakis
Duebn.	= Duebner
Emp.	= Emperius
Francof.	= editio Stephani Francofurti repetita
Ha.	= Hartman
Herw.	= Herwerden
Hu.	= Hubert (vide App., I c)
Kron.	= Kronenberg

Leon. = Leonicus
Madv. = Madvig
Mez. = Meziriacus (Bachet de Méziriac)
Po. = Pohlenz (vide App., I c)
Re. = Reiske
Salm. = Salmasius
Sandb. = Sandbach
Steph. = Stephanus
Turn. = Turnebus
Vulc. = Vulcobius
Wil. = Wilamowitz
Wil., SuS = Wilamowitz, Sappho und Simonides
Wy. = Wyttenbach
Xyl. = Xylandri Moralium editio Graeca
Xyl. interpr. = Xylandri Moralium interpretatio Latina, seorsum edita

Hansen[1] = JHS 88, 1968, 179sqq. (vide App., II)
Hansen[2] = Cahiers Copenh. 2, 1969, 23sqq. (vide App., I b)
Pearson[1] = AJP 80, 1959, 255sqq. (vide App., I c)
Pearson[2] = Plut. Mor., vol. XI, 1965 (vide App., II)

a. c. = ante correcturam
p. c. = post correcturam
dub. = dubitans
edd. = editionum consensus
lac. 2 lit. = lacuna duarum litterarum
probab. = probabiliter
ss. = suprascripsit
susp. = suspicatus est
trp. = transposuit

56.

ΣΥΓΚΡΙΣΕΩΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΕΠΙΤΟΜΗ

853

(Plan. 41)

1. *Ὡς μὲν κοινῶς καὶ καθόλου εἰπεῖν πολλῷ προκρίνει τὸν Μένανδρον, ὡς δ' ἐπὶ μέρους καὶ ταῦτα προστίθησι·*
5 *τὸ φορτικόν φησιν ἐν λόγοις καὶ θυμελικὸν καὶ βάναυσον* B
ὥς ἐστιν Ἀριστοφάνει, Μενάνδρῳ δ' οὐδαμῶς. καὶ γὰρ ὁ μὲν ἀπαίδευτος καὶ ἰδιώτης, οἷς ἐκεῖνος λέγει, ἁλίσκεται, ὁ δὲ πεπαιδευμένος δυσχερανεῖ· λέγω δὲ τὰ ἀντίθετα καὶ ὁμοιόπτωτα καὶ παρωνυμίας. τούτοις γὰρ ὁ μὲν μετὰ τοῦ
10 *προσήκοντος λόγου καὶ ὀλιγάκις χρῆται ἐπιμελείας αὐτὰ ἀξιῶν, ὁ δὲ καὶ πολλάκις καὶ οὐκ εὐκαίρως καὶ ψυχρῶς· 'ἐπαινεῖται γάρ' φησίν 'ὅτι τοὺς ταμίας ἐβάπτισεν, οὐχὶ ταμίας ἀλλὰ Λαμίας ὄντας* (CAF III p. 725 K.)· *καὶ* (Equ. 437)

15 *'οὗτος ἤτοι καικίας ἢ συκοφαντίας πνεῖ'*

Cat. Lampr. 121 (*Ἀριστοφάνους καὶ Μενάνδρου σύγκρισις*). — Codd.: α AE (βδ nB)

4 *προτίθησι* α A a. c. n ‖ 5 *θυμελικὸν*] *βωμολόχον* Kron. coll. 68b ‖ 6 *ὡς* epitomatori tribuit Po. (ita ut a *φησιν* pendeat) ‖ 8. 9 [*τὰ*] *ἀντίθετα* vel ⟨*τὰς*⟩ *παρωνυμίας* maluit Po. ‖ 12 *ἐπαινεῖται*] 'aut epitomatoris neglegentia aut librariorum culpa corruptum. interrogavitne Plutarchus auditores: *ἐπαινεῖτε γὰρ ὅτι τοὺς … τοιαῦτα* (p. 2, 16); ?' Po. ‖ 15 *ὡς οὗτος* Aristoph. | *ἤτοι Ω* et Aristoph. RΣ^v *ἤδη* Aristoph. VΦ | *καικίας* Aristoph. ΓΣ^v *κακίας Ω* ut Aristoph. RVAM | *ἢ Ω* ut Aristoph. R (*καὶ* Aristoph. VΦΣ^v)

καὶ (Equ. 454 sq.)

C *'γάστριζε καὶ τοῖς ἐντέροις καὶ τοῖς κόλοις'*

καὶ (CAF I nr. 618 K.)

'ὑπὸ γέλωτος εἰς [τὸ] Γέλαν ἀφίξομαι'

καὶ (CAF I nr. 593 K.) 5

'τί δῆτα δράσω ⟨σ', ὦ⟩ κακόδαιμον, ἀμφορεὺς
ἐξοστρακισθείς;'

καὶ (Thesmoph. 455 sq.)

'ἄγρια γὰρ ἡμᾶς, ὦ γυναῖκες, δρᾷ κακά,
ἅτ' ἐν ἀγρίοισι τοῖς λαχάνοις αὐτὸς τραφείς' 10

⟨καὶ⟩ (Ach. 1111)

'ἀλλ' αἱ τριχόβρωτες τὸν λόφον μου κατέφαγον'

καὶ (Ach. 1124 sq.)

'φέρε δεῦρο γοργόνωτον ἀσπίδος κύκλον.
κἀμοὶ πλακοῦντος τυρόνωτον δὸς κύκλον' 15

καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἔνεστι μὲν οὖν ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν ὀνομάτων αὐτῷ τὸ τραγικὸν τὸ κωμικὸν τὸ σοβαρὸν τὸ πεζόν, ἀσάφεια κοινότης, ὄγκος καὶ δίαρμα, σπερμολογία καὶ φλυαρία ναυτιώδης. καὶ τοσαύτας διαφορὰς ἔχουσα D *καὶ ἀνομοιότητας ἡ λέξις οὐδὲ τὸ πρέπον ἑκάστῳ καὶ* 20

16 sqq. cf. Dion. Hal. Demosth. 8 || 18 *σπερμολογία*] cf. 712e

2 *γάστριζε* Aristoph. *γαστρὶ ζῇ* **Ω** | *κόλοις* Aristoph. *κώλοις* **Ω** corr. Wy. || 4 *⟨τοῦ⟩ γέλωτος* Elmsley, sed primum versus verbum omissum ut p. 1, 15 | *τὸ γελᾶν* **Ω** corr. Xyl. interpr. Mez. Re. || 6 *δῆτα* Meineke *δέ σοι* **Ω** | *⟨σ' ὦ⟩* add. Meineke || 9 *δρᾷ* Salm. Re. cum Aristoph.: *ἄρα* || 10 *ἀγρίοισι* Bern. cum Aristoph.: *ἀγρίοις* | *τοῖς* **Ω** ut Gell. XV 20, 7 om. Aristoph. (R) || 11 add. Wy. || 12 *αἱ* **Ω** *ἡ* Aristoph. | *τριχόβρωτες* Turn. ex Aristoph.: *τριχοβόστρυχες* | *τοὺς λόφους* Aristoph. || 15 *τυρόνωτον* Xyl. ex Aristoph. *γηρ. ὁ γαρ.* **nB** *γυρ.* **O** || 16 *καὶ πολλὰ τοιαῦτα* om. **E** || 20 *ἑκάστη* **Ω** corr. Ha. Sandb. cf. p. 3, 16 sqq.

οἰκεῖον ἀποδίδωσιν· οἷον λέγω βασιλεῖ τὸν ὄγκον, ῥήτορι τὴν δεινότητα, γυναικὶ τὸ ἁπλοῦν, ἰδιώτῃ τὸ πεζόν, ἀγοραίῳ τὸ φορτικόν· ἀλλ' ὥσπερ ἀπὸ κλήρου ἀπονέμει τοῖς προσώποις τὰ προστυχόντα τῶν ὀνομάτων, καὶ οὐκ ἂν
5 διαγνοίης εἴθ' υἱός ἐστιν εἴτε πατὴρ εἴτ' ἄγροικος εἴτε θεὸς εἴτε γραῦς εἴθ' ἥρως ὁ διαλεγόμενος.

2. Ἡ δὲ Μενάνδρου φράσις οὕτω συνέξεσται καὶ συμπέπνευκε κεκραμένη πρὸς ἑαυτήν, ὥστε διὰ πολλῶν ἀγομένη παθῶν καὶ ἠθῶν καὶ προσώποις ἐφαρμόττουσα παν-
10 τοδαποῖς μία τε φαίνεσθαι καὶ τὴν ὁμοιότητα τηρεῖν ἐν τοῖς κοινοῖς καὶ συνήθεσι καὶ ὑπὸ τὴν χρείαν ὀνόμασιν· E ἐὰν δέ τινος ἄρα τερατείας εἰς τὸ πρᾶγμα καὶ ψόφου δεήσῃ, καθάπερ αὐλοῦ πάντρητον ἀνασπάσας ταχὺ πάλιν καὶ πιθανῶς ἐπέβαλε καὶ κατέστησε τὴν φωνὴν εἰς τὸ οἰκεῖον.
15 πολλῶν δὲ γεγονότων εὐδοκίμων τεχνιτῶν, οὔθ' ὑπόδημα δημιουργὸς οὔτε πρόσωπον σκευοποιὸς οὔτε τις ἱμάτιον ἅμα ταὐτὸν ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ καὶ μειρακίῳ καὶ γέροντι καὶ οἰκότριβι πρέπον ἐποίησεν· ἀλλὰ Μένανδρος οὕτως ἔμιξε τὴν λέξιν, ὥστε πάσῃ καὶ φύσει καὶ διαθέσει καὶ
20 ἡλικίᾳ σύμμετρον εἶναι, καὶ ταῦτα νέος μὲν ἔτι τοῦ πράγματος ἁψάμενος, ἐν ἀκμῇ δὲ τοῦ ποιεῖν καὶ διδάσκειν τελευ- F τήσας, ὅτε μάλιστα καὶ πλείστην ἐπίδοσιν, ὡς Ἀριστοτέλης φησί, λαμβάνει τὰ περὶ τὴν λέξιν τοῖς γράφουσιν. εἰ οὖν πρὸς τὰ πρῶτα τῶν Μενάνδρου δραμάτων τὰ μέσα καὶ
25 τὰ τελευταῖα παραβάλοι τις, ἐξ αὐτῶν ἐπιγνώσεται, ὅσα ἔμελλεν, εἰ ἐπεβίω, καὶ τούτοις ἕτερα προσθήσειν.

3. Ὅτι τῶν διδασκόντων οἱ μὲν πρὸς τὸν ὄχλον καὶ τὸν 854 δῆμον γράφουσιν, οἱ δὲ τοῖς ὀλίγοις, τὸ δ' ἐπ' ἀμφοῖν

13 πάντρητον] alibi non commemoratum || 22 Ἀριστοτ.] ad usum vocis ἐπίδοσιν λαμβάνειν spectat, cf. Categ. 10, 13a 25sqq. et al.

3. 4 ἀπονέμει post προσώποις trp. dub. Bern. || 7 [συν]έξεσται Ha. || 10 ὁμαλότητα Wy. (Xyl. 'aequabilitatem'); cf. p. 2, 20 ἀνομοιότητας || 14 ἐπέβαλε opponi videtur verbo ἀνασπάσας (ἐπέλαβε Emp.) || 16 προσωπεῖον edd. inde ab Francof., sed cf. Liddell-Scott p. 1533a || 19 ἔμιξε Herw.: ἔδειξε || 28 ἐπ' Po. ἐν Ω ἓν Wil.

ἁρμόττον τοῖς γένεσιν οὐ ῥᾴδιον ὅτῳ τῶν πάντων ὑπῆρξεν εἰπεῖν. Ἀριστοφάνης μὲν οὖν οὔτε τοῖς πολλοῖς ἀρεστὸς οὔτε τοῖς φρονίμοις ἀνεκτός, ἀλλ' ὥσπερ ἑταίρας τῆς ποιήσεως παρηκμακυίας, εἶτα μιμουμένης γαμετὴν οὔθ' οἱ πολλοὶ τὴν αὐθάδειαν ὑπομένουσιν οἵ τε σεμνοὶ βδελύτ- 5 τονται τὸ ἀκόλαστον καὶ κακόηθες. ὁ δὲ Μένανδρος μετὰ χαρίτων μάλισθ' ἑαυτὸν αὐτάρκη παρέσχηκεν, ἐν θεάτροις B ἐν διατριβαῖς ἐν συμποσίοις, ἀνάγνωσμα καὶ μάθημα καὶ ἀγώνισμα κοινότατον ὧν ἡ Ἑλλὰς ἐνήνοχε καλῶν παρέχων τὴν ποίησιν, δεικνὺς ὅ τι δὴ καὶ ὁποῖον ἦν ἄρα δεξιότης 10 λόγου, ἐπιὼν ἁπανταχόσε μετὰ πειθοῦς ἀφύκτου καὶ χειρούμενος ἅπασαν ἀκοὴν καὶ διάνοιαν Ἑλληνικῆς φωνῆς. τίνος γὰρ ἄξιον ἀληθῶς εἰς θέατρον ἐλθεῖν ἄνδρα πεπαιδευμένον ἢ Μενάνδρου ἕνεκα; πότε δὲ θέατρα πίμπλαται ἀνδρῶν φιλολόγων [ἢ] κωμικοῦ προσώπου δειχθέντος; ἐν 15 δὲ συμποσίοις τίνι δικαιότερον ἡ τράπεζα παραχωρεῖ καὶ τόπον ὁ Διόνυσος δίδωσι; φιλοσόφοις δὲ [καὶ] φιλοπόνοις, ὥσπερ ὅταν οἱ γραφεῖς ἐκπονηθῶσι τὰς ὄψεις, ἐπὶ τὰ ἀν- C θηρὰ καὶ ποώδη χρώματα τρέπουσιν, ἀνάπαυλα τῶν ἀκράτων καὶ συντόνων ἐκείνων Μένανδρός ἐστιν, οἷον 20 εὐανθεῖ λειμῶνι καὶ σκιερῷ καὶ πνευμάτων μεστῷ δεχόμενος τὴν διάνοιαν.

4. Ὅτι κωμῳδίας ὑποκριτὰς τοῦ χρόνου τούτου πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῆς πόλεως ἐνεγκούσης, αἱ Μενάνδρου κωμῳδίαι ἀφθόνων ἁλῶν καὶ ἱερῶν μετέχουσιν, ὥσπερ ἐξ ἐκεί- 25

6 sq. cf. Thuc. II 41, 1 || 15 sqq. cf. 712a sqq. || 20 ἀκρ. κ. συντ.] 711f || 25 sq. cf. 685e

5 ὑπομένουσιν Re.: περιμένουσιν || 9 καλῶν E A² δ¹ p. c. **Bn** καλὸν *O* || 14 πίμπλαται ⟨μᾶλλον⟩ Hu. || 15 ἢ del. Wy. || 17 διονύσιος α ut vid. (p. c.?) **n** Ald. Steph. Francof. | del. Hu. | καὶ φιλολόγοις dub. Wy., sed v. l. 15 || 18 οἱ γραφεῖς ὅταν dub. Po. | ἐπὶ edd. καὶ *Ω* || 20 ἀκροατῶν *Ω* corr. Xyl. interpr. Re. || 23 ὑποκριτὰς] ποιητὰς Haupt, sed in excerpto nihil mutandum || 24 post ἐνεγκούσης lac. significant Duebn. Bern. Fowler, sed epitomatoris indolem respiciendam esse Wy. Kron. monent || 25 ἀφθόνων] 'sine invidia' Kron. coll. vit. Pelop. 25, 14 | ἱερῶν] susp. Re. alii; ἱλαρῶν Emp. πράων (coll. Plat. Rep. VI 500a) Kron.

νης γεγονότων τῆς θαλάττης, ἐξ ἧς Ἀφροδίτη γέγονεν. οἱ δ' Ἀριστοφάνους ἅλες πικροὶ καὶ τραχεῖς ὄντες ἑλκωτικὴν δριμύτητα καὶ δηκτικὴν ἔχουσι· καὶ οὐκ οἶδ' ἐν οἷς ἔστιν ἡ θρυλουμένη δεξιότης ὑπ' αὐτοῦ, ἐν λόγοις ἢ προσώποις·
5 *ἀμέλει καὶ τὰ μεμιμημένα πρὸς τὸ χεῖρον μεμίμηται· τὸ γὰρ πανοῦργον οὐ πολιτικὸν ἀλλὰ κακόηθες, καὶ τὸ ἄγροικον οὐκ ἀφελὲς ἀλλ' ἠλίθιον, καὶ τὸ γελοῖον οὐ παιγνιῶδες* D *ἀλλὰ καταγέλαστον, καὶ τὸ ἐρωτικὸν οὐχ ἱλαρὸν ἀλλ' ἀκόλαστον. οὐδενὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἔοικε μετρίῳ τὴν ποίη-*
10 *σιν γεγραφέναι, ἀλλὰ τὰ μὲν αἰσχρὰ καὶ ἀσελγῆ τοῖς †ἀληθεστέροις†, τὰ βλάσφημα δὲ καὶ πικρὰ τοῖς βασκάνοις καὶ κακοήθεσιν.*

4 *δεξιότης*] ad Ran. 1009 alludere videtur

1 *ἧς* Xyl. interpr. Haupt Koerte: *ὧν* ‖ 3 *δηκτικὴν* *α* Bn Ald. sqq. *δηκτικὸν* *O* ‖ 4 *θρυλουμένη* *α* A Duebn. *θρυλλουμένη* *O* | *ὑπ'* del. Wy. dub. ‖ 5 *καὶ* *α* ABn Ald. om. *O* | *μεμιμημένα* A[2] *β* *δ* Bn Ald. *μεμιμένα* *α* (ut vid.) A[1] *μεμιγμένα* *O* ‖ 7 *ἀφελὲς* Bryan Re.: *ἀσφαλὲς* ‖ 9 *οὐδενὶ* — *μετρίῳ* *α* Basil. *οὐδὲν* — *μετρίως* *O* ‖ 11 *ἀκολάστοις* Basil. edd. *ἀμαθεστέροις* Sandb.

57.

854 E

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑΣ

(Plan. 76)

1. *Τοῦ Ἡροδότου ... πολλοὺς μέν, ὦ Ἀλέξανδρε, καὶ ἡ λέξις ὡς ἀφελὴς καὶ δίχα πόνου καὶ ῥᾳδίως ἐπιτρέχουσα τοῖς πράγμασιν ἐξηπάτηκε· πλείονες δὲ τοῦτο πρὸς τὸ ἦθος αὐτοῦ πεπόνθασιν. οὐ γὰρ μόνον, ὥς φησιν ὁ Πλά-* 5
των (Rep. II 361 a), *τῆς ἐσχάτης ἀδικίας μὴ ὄντα δοκεῖν εἶναι δίκαιον, ἀλλὰ καὶ κακοηθείας ἄκρας ἔργον εὐκο-*
F *λίαν μιμούμενον καὶ ἁπλότητα δυσφώρατον εἶναι. ... μάλιστα πρός τε Βοιωτοὺς καὶ Κορινθίους κέχρηται μηδὲ τῶν ἄλλων τινὸς ἀπεσχημένος, οἶμαι προσήκειν ἡμῖν* 10
ἀμυνομένοις ὑπὲρ τῶν προγόνων ἅμα καὶ τῆς ἀληθείας, κατ' αὐτὸ τοῦτο τῆς γραφῆς τὸ μέρος· ἐπεὶ τά γ' ἄλλα ψεύσματα καὶ πλάσματα βουλομένοις ἐπεξιέναι πολλῶν ἂν βιβλίων δεήσειεν. ἀλλὰ

'δεινὸν τὸ τᾶς Πειθοῦς πρόσωπον', 15

Cat. Lampr. 122. – Codd.: **EB** || 5 sqq. 50e. 613f–614a

2 lac. 10 lit. **E** 12 lit. **B** ⟨*τοῦ λογογράφου*⟩ vel ⟨*τοῦ ἱστορικοῦ*⟩ suppl. Turn. ⟨*τοῦ συγγραφέως*⟩ Po. (cf. p. 7, 22; 12, 15; 19, 14; 42, 12) in codicum lacuna errorem scribae suspicatus verba *τοῦ Ἡροδότου* post *ὦ Ἀλέξανδρε* posuit Pearson² || 8 *δυσφορώτατον* **B** | lac. 165 lit. **E** 150 lit. **B** ⟨*ἐπειδὴ δὲ τῇ κακοηθείᾳ*⟩ suppl. Turn. ⟨*κακοηθείᾳ συνεχόμενον· ᾗ οὗτος*⟩ Re.; sed lacuna multo maior fuit; Pearson² e. g. suppl. ⟨*ὅπερ φιλεῖ ποιεῖν ἐν τοῖς μάλιστα ὁ Ἡρόδοτος, τοῖς μὲν αἰσχίστῃ τῇ κολακείᾳ χαριζόμενος, τοὺς δὲ διαβάλλων καὶ συκοφαντῶν. νῦν δ' ὡς οὐδεὶς τετόλμηκεν αὐτοῦ τὴν ψευδολογίαν ἐξελέγχειν, ᾗ*⟩ *μάλιστα* || 11 ante *ἀμυνομένοις* aut ante *κατ'* (l. 12) suppl. *ἐλέγχειν* (*αὐτὸν*) vel *ἀντιλέγειν πρὸς αὐτὸν* Wy. alii; 'sed nihil necessarium, si in l. 8 fere suppleas: ⟨*ταύτην οὖν τὴν κακοήθειαν ὡς οἷόν τε ἐξελέγχειν, ἐπεί γ' αὐτῇ*⟩ *μάλιστα*' Po.; pariter, si accipias, quae Pearson² supplevit

ὥς φησιν ὁ Σοφοκλῆς (fr. 865 Pearson), *μάλιστα δ' ὅταν* 855
ἐν λόγῳ χάριν ἔχοντι καὶ δύναμιν τοσαύτην ἐγγένηται τάς
τ' ἄλλας ἀτοπίας καὶ τὸ ἦθος ἀποκρύπτειν τοῦ συγγρα-
φέως. ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος ἔλεγε πρὸς τοὺς ἀφισταμένους
5 *Ἕλληνας αὐτοῦ καὶ τῷ Τίτῳ προστιθεμένους, ὅτι λειότερον*
μὲν μακρότερον δὲ κλοιὸν μεταλαμβάνουσιν· ἡ δ' Ἡρο-
δότου κακοήθεια λειοτέρα μέν ἐστιν ἀμέλει καὶ μαλακω-
τέρα τῆς Θεοπόμπου, καθάπτεται δὲ καὶ λυπεῖ μᾶλλον,
ὥσπερ οἱ κρύφα διὰ στενοῦ παραπνέοντες ἄνεμοι τῶν δια-
10 *κεχυμένων. δοκεῖ δή μοι βέλτιον εἶναι τύπῳ τινὶ λαβόντας,*
ὅσα κοινῇ μὴ καθαρᾶς μηδ' εὐμενοῦς ἐστιν ἀλλὰ κακοήθους B
οἷον ἴχνη καὶ γνωρίσματα διηγήσεως, εἰς ταῦτα τῶν
ἐξεταζομένων ἕκαστον, ἂν ἐναρμόττῃ, τίθεσθαι.

2. *Πρῶτον μὲν οὖν ὁ τοῖς δυσχερεστάτοις ὀνόμασι καὶ*
15 *ῥήμασιν, ἐπιεικεστέρων παρόντων, ἐν τῷ λέγειν τὰ πεπραγ-*
μένα χρώμενος (ὥσπερ εἰ θειασμῷ προσκείμενον ἄγαν
ἐξὸν εἰπεῖν τὸν Νικίαν ὁ δὲ θεόληπτον προσείποι, ἢ θρα-
σύτητα καὶ μανίαν Κλέωνος μᾶλλον ἢ κουφολογίαν) οὐκ
εὐμενής ἐστιν, ἀλλ' οἷον ἀπολαύων τῷ †σοφῶς† διηγεῖ-
20 *σθαι τοῦ πράγματος.*

3. *Δεύτερον, εἴ τῳ κακὸν πρόσεστιν ἄλλως τῇ δ' ἱστο-*
ρίᾳ μὴ προσῆκον, ὁ δὲ συγγραφεὺς ἐπιδράττεται τούτου
καὶ παρεμβάλλει τοῖς πράγμασιν οὐδὲν δεομένοις, ἀλλὰ C
τὴν διήγησιν ἐπεξάγων καὶ κυκλούμενος, ὅπως ἐμπεριλάβῃ
25 *ἀτύχημά τινος ἢ πρᾶξιν ἄτοπον καὶ οὐ χρηστήν, δῆλός*
ἐστιν ἡδόμενος τῷ κακολογεῖν. ὅθεν ὁ Θουκυδίδης οὐδὲ
τῶν Κλέωνος ἁμαρτημάτων ἀφθόνων ὄντων ἐποιήσατο
σαφῆ τὴν διήγησιν· Ὑπερβόλου τε τοῦ δημαγωγοῦ θιγὼν
ἑνὶ ῥήματι (VIII 73, 3) *καὶ μοχθηρὸν ἄνθρωπον προσειπὼν*

16sq. vit. Nic. 4, 1 Thuc. VII 50, 4 || 18 Thuc. IV 28, 5 || 26 Thuc. III 36 et al. l. IV et V

6 *μακρότερον* de tempore dictum? (754b *ἰσχυρόν*) || 10 *δή* EB ss. m. 1, *δέ* B¹ in lin. || 19 *τῷ σοφῶς* EB cruces pos. Pearson² (cf. AJP 80, 1959, 270sq.) *τῷ φῶς* Ald. *σαφῶς τῷ* Wy. *τῷ σαφῶς* Bern. (cf. l. 28) || 21 *εἴ τῳ* Xyl. interpr. Re.: *ὅτῳ* || 25 *τινός* post *ἐμπεριλάβῃ* trp. Bens. || 28 *τήν* om. E | *θήγων* E || 29 *ἑνὶ* Xyl.: *ἐν*

ἀφῆκε· Φίλιστος (FGrHist 556 T 13b) *δὲ καὶ Διονυσίου τῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀδικιῶν ὅσαι μὴ συνεπλέκοντο τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασιν, ἁπάσας παρέλιπεν. αἱ γὰρ* D *ἐκβολαὶ καὶ παρατροπαὶ τῆς ἱστορίας μάλιστα τοῖς μύθοις δίδονται καὶ ταῖς ἀρχαιολογίαις, ἔτι δὲ πρὸς τοὺς ἐπαίνους·* 5 *ὁ δὲ παρενθήκην λόγου τὸ βλασφημεῖν καὶ ψέγειν ποιούμενος ἔοικεν εἰς τὴν τραγικὴν ἐμπίπτειν κατάραν* (TGF adesp. 388)

'θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφοράς'.

4. *Καὶ μὴν τό γ' ἀντίστροφον τούτῳ παντὶ δῆλον ὡς* 10 *καλοῦ τινος καὶ ἀγαθοῦ παράλειψίς ἐστιν, ἀνυπεύθυνον δοκοῦν πρᾶγμα εἶναι, γινόμενον δὲ κακοήθως, ἄνπερ ἐμπίπτῃ τὸ παραλειφθὲν εἰς τόπον προσήκοντα τῇ ἱστορίᾳ· τὸ γὰρ ἀπροθύμως ἐπαινεῖν τοῦ ψέγοντα χαίρειν οὐκ ἐπιεικέστερον, ἀλλὰ πρὸς τῷ μὴ ἐπιεικέστερον ἴσως καὶ* 15 *χεῖρον.*

E 5. *Τέταρτον τοίνυν τίθεμαι σημεῖον οὐκ εὐμενοῦς ἐν ἱστορίᾳ τρόπου τὸ δυοῖν ἢ πλειόνων περὶ ταὐτοῦ λόγων ὄντων τῷ χείρονι προστίθεσθαι. τοῖς γὰρ σοφισταῖς ἐφεῖται πρὸς ἐργασίαν ἢ δόξαν ἔστιν ὅτε τῶν λόγων κοσμεῖν* 20 *τὸν ἥττονα παραλαμβάνοντας· οὐ γὰρ ἐμποιοῦσι πίστιν ἰσχυρὰν περὶ τοῦ πράγματος οὐδ' ἀρνοῦνται πολλάκις εἰς τὸ παράδοξον ἐπιχειρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀπίστων· ὁ δ' ἱστορίαν γράφων ἃ μὲν οἶδεν ἀληθῆ λέγειν δίκαιός ἐστι, τῶν δ' ἀδήλων τὰ βελτίονα δοκεῖν ἀληθῶς λέγεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ* 25 *χείρονα. πολλοὶ δ' ὅλως τὰ χείρονα παραλείπουσιν· ὥσπερ ἀμέλει περὶ Θεμιστοκλέους Ἔφορος* (FGrHist 70 F 189) *μὲν εἰπών, ὅτι τὴν Παυσανίου προδοσίαν ἔγνω καὶ τὰ* F *πρασσόμενα πρὸς τοὺς βασιλέως στρατηγούς, 'ἀλλ' οὐκ ἐπείσθη' φησὶν 'οὐδὲ προσεδέξατο κοινουμένου καὶ παρα-* 30

1 cf. Paus. I 13, 9 (FGrHist 556 T 13a) || 9 520b || 28 vit. Them. 23, 1–3 Diod. XI 54, 4

1 *φιλίστου* EB *φιλίστος* Basil. corr. Xyl. || 23 *ἐπιχαίρειν* EB corr. Steph. || 24 *λέγων* EB def. Pearson[1] et Hansen[1] corr. Re. || 28 *ἔγνω* Wy.: *ἀνέγνω*

καλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ τὰς ⟨αὐτὰς⟩ ἐλπίδας· Θουκυδίδης δὲ
καὶ τὸ παράπαν τὸν λόγον τοῦτον ὡς κατεγνωκὼς παρῆκεν.
6. *Ἔτι τοίνυν ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων πεπρᾶχθαι, τὴν*
δ' αἰτίαν ἀφ' ἧς πέπρακται καὶ τὴν διάνοιαν ἐχόντων
5 *ἄδηλον, ὁ πρὸς τὸ χεῖρον εἰκάζων δυσμενής ἐστι καὶ κα-*
κοήθης, ὥσπερ οἱ κωμικοὶ τὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ Περι-
κλέους ἐκκεκαῦσθαι δι' Ἀσπασίαν ἢ διὰ Φειδίαν ἀποφαί-
νοντες, οὐ φιλοτιμίᾳ τινὶ καὶ φιλονικίᾳ μᾶλλον στορέσαι τὸ **856**
φρόνημα Πελοποννησίων καὶ μηδενὸς ὑφεῖσθαι Λακεδαι-
10 *μονίοις ἐθελήσαντος. εἰ μὲν γάρ τις εὐδοκιμοῦσιν ἔργοις*
καὶ πράγμασιν ἐπαινουμένοις αἰτίαν φαύλην ὑποτίθησι
καὶ κατάγεται ταῖς διαβολαῖς εἰς ὑποψίας ἀτόπους περὶ
τῆς ἐν ἀφανεῖ προαιρέσεως τοῦ πράξαντος, αὐτὸ τὸ
πεπραγμένον ἐμφανῶς οὐ δυνάμενος ψέγειν (ὥσπερ οἱ τὸν
15 *ὑπὸ Θήβης Ἀλεξάνδρου τοῦ τυράννου φόνον οὐ μεγαλο-*
νοίας οὐδὲ μισοπονηρίας, ζήλου δέ τινος ἔργον καὶ πάθους
γυναικείου τιθέμενοι· καὶ Κάτωνα λέγοντες ἑαυτὸν ἀν- **B**
ελεῖν δείσαντα τὸν μετ' αἰκίας θάνατον ὑπὸ Καίσαρος),
εὔδηλον ὅτι φθόνου καὶ κακοηθείας ὑπερβολὴν οὐ λέλοιπε.
20 **7.** *Δέχεται δὲ καὶ παρὰ τὸν τρόπον τοῦ ἔργου διήγησις*
ἱστορικὴ κακοήθειαν, ἂν χρήμασι φάσκῃ μὴ δι' ἀρετῆς
κατειργάσθαι τὴν πρᾶξιν, ὡς Φίλιππον ἔνιοι φάσκουσιν·
ἂν σὺν οὐδενὶ πόνῳ καὶ ῥᾳδίως, ὡς Ἀλέξανδρον· ἂν μὴ
φρονίμως ἀλλ' εὐτυχῶς, ὡς Τιμόθεον οἱ ἐχθροί, γράφον-
25 *τες ⟨ἐν⟩ πίναξιν εἰς κύρτον τινὰ τὰς πόλεις αὐτάς, ἐκείνου*

1 cf. Thuc. I 135 || 6—10 vit. Per. 32, 6 Aristoph. Pax 605 sqq. cf. Diod. XII 39, 3 Aristodem. 16, 1 sqq. (FGrHist II A p. 502) || 14—17 vit. Pelop. 35, 5 sqq. cf. Xen. Hell. VI 4, 37 Cic. de off. II 25 Val. Max. IX 13 ext. 3 || 17 sq. vit. Cat. min. 70, 8. 72 || 23 *Ἀλέξ.*] cf. Plut. de Alex. Magni fortuna aut virt. (mor. 21 ab) vit. Alex. 20, 7. 58, 2 || 23— p. 10, 1 187 b vit. Sull. 6, 5 Ael. v. h. XIII 43 al.

1 add. Re. || 3 *ἔτι* Xyl. interpr. Wy.: *εἰ* || 8 *φιλονεικίᾳ* EB corr. Po. | *στορέσαι* Turn.: *ἱστορῆσαι* || 9 *πελοπονησίων* E | *λακεδαιμονίων* EB edd. corr. Madv. ('nulla in re concedere Lacedaemoniis' Xyl.) || 10 *τις* Wy.: *τοῖς* || 13 *τῆς*] *τ*||| E | *αὐτὸ* Re.: *αὐτοῦ* || 15 *θήβας* EB corr. Xyl. || 20 *δὲ* om. B || 25 *ἐν* (vel *ἐπὶ*) add. Re. (cf. vit. Sull. 6, 5)

καθεύδοντος, ὑποδυομένας. δῆλον γὰρ ὅτι τῶν πράξεων ἐλαττοῦσι τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος οἱ τὸ γενναίως καὶ C *φιλοπόνως καὶ κατ' ἀρετὴν καὶ δι' αὐτῶν ἀφαιροῦντες.*

8. *Ἔστι τοίνυν τοῖς ἀπ' εὐθείας οὓς βούλονται κακῶς λέγουσι δυσκολίαν ἐπικαλεῖν καὶ θρασύτητα καὶ μανίαν, ἐὰν* 5 *μὴ μετριάζωσιν· οἱ δὲ πλαγίως οἷον ἐξ ἀφανοῦς βέλεσι χρώμενοι ταῖς διαβολαῖς, εἶτα περιιόντες ὀπίσω καὶ ἀναδυόμενοι τῷ φάσκειν ἀπιστεῖν ἃ πάνυ πιστεύεσθαι θέλουσιν, ἀρνούμενοι κακοήθειαν ἀνελευθερίαν τῇ κακοηθείᾳ προσοφλισκάνουσιν.* 10

9. *Ἐγγὺς δὲ τούτων εἰσὶν οἱ τοῖς ψόγοις ἐπαίνους τινὰς παρατιθέντες, ὡς ἐπὶ Σωκράτους Ἀριστόξενος* (fr. 55 Wehrli), *ἀπαίδευτον καὶ ἀμαθῆ καὶ ἀκόλαστον εἰπών,* D *ἐπήνεγκεν 'ἀδικία δ' οὐ προσῆν'. ὥσπερ γὰρ οἱ σύν τινι τέχνῃ καὶ δεινότητι κολακεύοντες ἔστιν ὅτε πολλοῖς καὶ* 15 *μακροῖς ἐπαίνοις ψόγους παραμιγνύουσιν ἐλαφρούς, οἷον ἥδυσμα τῇ κολακείᾳ τὴν παρρησίαν ἐμβάλλοντες, οὕτως τὸ κακόηθες εἰς πίστιν ὧν ψέγει προαποτίθεται τὸν ἔπαινον.*

10. *Ἦν δὲ καὶ πλείονας καταριθμεῖσθαι τῶν χαρακτήρων· ἀρκοῦσι δ' οὗτοι κατανόησιν τοῦ ἀνθρώπου τῆς* 20 *προαιρέσεως καὶ τοῦ τρόπου παρασχεῖν.*

11. *Πρῶτα δὴ πάντων ὥσπερ ἀφ' ἑστίας ἀρξάμενος Ἰοῦς τῆς Ἰνάχου θυγατρός, ἣν πάντες Ἕλληνες ἐκτεθειῶσθαι νομίζουσι ταῖς τιμαῖς ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ καταλιπεῖν ὄνομα πολλαῖς μὲν θαλάτταις, πορθμῶν δὲ τοῖς* 25 E *μεγίστοις ἀφ' αὐτῆς διὰ τὴν δόξαν, ἀρχὴν δὲ καὶ πηγὴν τῶν ἐπιφανεστάτων καὶ βασιλικωτάτων γενῶν παρασχεῖν, ταύτην ὁ γενναῖος ἐπιδοῦναί φησιν ἑαυτὴν Φοίνιξι φορτηγοῖς, ὑπὸ τοῦ ναυκλήρου διαφθαρεῖσαν ἑκουσίως καὶ φοβουμένην μὴ κύουσα φανερὰ γένηται. καὶ καταψεύδεται* 30

14sqq. cf. 51c 61c vit. Ant. 24, 12 ‖ 15 *τέχνῃ καὶ δειν.*] 50c 3 ‖ 28 Hdt. I 5

4 *ἔστι* Mez. *ἔξεστι* Salm. *ἔτι* EB | *οὓς* Mez.: *οὐ* ‖ 9 [*τῇ κακοηθείᾳ*] Ha. probab. ‖ 18 *προϋποτίθεται* Abresch *προσεπιτίθεται* vel *προστίθεται* Herw.

Φοινίκων ὡς ταῦτα περὶ αὐτῆς λεγόντων. Περσῶν δὲ τοὺς λογίους μαρτυρεῖν φήσας, ὅτι ⟨τὴν Ἰοῦν⟩ μετ' ἄλλων γυναικῶν οἱ Φοίνικες ἀφαρπάσειαν, εὐθὺς ἀποφαίνεται γνώμην τὸ κάλλιστον ἔργον καὶ μέγιστον τῆς Ἑλλάδος
5 *ἀβελτερίᾳ τὸν Τρωικὸν πόλεμον γενέσθαι διὰ γυναῖκα φαύλην. 'δῆλον γάρ' φησίν 'ὅτι, εἰ μὴ αὐταὶ ἐβούλοντο, οὐκ* F
ἂν ἡρπάζοντο.' καὶ τοὺς θεοὺς τοίνυν ἀβέλτερα ποιεῖν λέγωμεν, ὑπὲρ τῶν Λεύκτρου θυγατέρων βιασθεισῶν μηνίοντας Λακεδαιμονίοις καὶ κολάζοντας Αἴαντα διὰ τὴν
10 *Κασάνδρας ὕβριν· δῆλα γὰρ δὴ καθ' Ἡρόδοτον, ὅτι, εἰ μὴ αὐταὶ ἐβούλοντο, οὐκ ἂν ὑβρίζοντο. καίτοι καὶ Ἀριστομένη φησὶν αὐτὸς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ζῶντα συναρπασθῆναι, καὶ Φιλοποίμην ὕστερον ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγὸς τὸ αὐτὸ τοῦτ' ἔπαθε, καὶ Ῥηγοῦλον ἐχειρώσαντο Καρχη-* 857
15 *δόνιοι τὸν Ῥωμαίων ὕπατον· ὧν ἔργον εὑρεῖν μαχιμωτέρους καὶ πολεμικωτέρους ἄνδρας. ἀλλὰ θαυμάζειν οὐκ ἄξιον, ὅπου καὶ παρδάλεις ζώσας καὶ τίγρεις συναρπάζουσιν ἄνθρωποι· Ἡρόδοτος δὲ κατηγορεῖ τῶν βιασθεισῶν γυναικῶν, ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἁρπασάντων.*

1sqq. Hdt. I 1, 3sq. || 6 Hdt. I 4, 2 || 8sqq. 773b sqq. vit. Pelop. 20, 5–22 Xen. Hell. VI 4, 7 Diod. XV 54, 1–3 Paus. IX 13, 5. 6 (Pfister, RE III A 465–468 s. v. Skedasos) || 11 neque de Aristomene neque de Aristogene quodam apud Herodotum quicquam invenias; de Aristomene cf. Plin. n. h. XI 185 Polyaen. II 31 Paus. IV 17, 1. 18, 4. 19, 4 al. (Niese, RE II 947sq. s. v. Aristom. 1) || 13 vit. Philop. 18, 10sqq. Polyb. XXIII 12, 1–3 Liv. XXXIX 49, 1–5 Paus. VIII 51, 6 || 14 Polyb. I 34, 8 Liv. per. XVIII

1 *αὐτὴν* B || 2 *λογίους* Wy.: *λόγους* | lac. 7 lit. E 8 B suppl. Steph. (⟨*Ἰὼ*⟩ Turn.) cf. p. 14, 1 || 5 *ἀβελτηρίᾳ* EB corr. Duebn. (cf. p. 18, 20) | *τὸν Τρωικὸν πόλεμον* del. Ha. probab. (cf. p. 31, 26 al.) || 6 *αὐταὶ* Emp. (Xyl. interpr.) *αὗται* (etiam Hdt. codd. d) || 7 *λέγομεν* EB corr. Steph. (Xyl. interpr.) || 8 *Λεύκτρου*] *Σκεδάσου* add. Xyl. et Amyot interpr. (cf. 773b et vit. Pelop. 20, 5); *Λευκτρίου* dub. ci. Bern.; sed *Λεύκτρου καὶ Σκεδάσου θυγατέρες* Diod.; Plutarchus, cum de nominibus ambigeretur (cf. Pfister, RE), altero hic, altero in vit. Pelop. et 773b usus esse videtur || 11 *αὐταὶ*] ut l. 6 | *ἐβούλοντο* Basil. Emp. *ἐβουλεύοντο* E *ἐβουλέατο* B (ut Hdt.) | *Ἀριστομένη* Basil. Turn. *ἀριστογένη* EB (cf. p. 18, 16) || 15 *τὸν* EB *τῶν* Ald.

12. *Οὕτω δὲ φιλοβάρβαρός ἐστιν, ὥστε Βούσιριν ἀπολύσας τῆς λεγομένης ἀνθρωποθυσίας καὶ ξενοκτονίας, καὶ πᾶσιν Αἰγυπτίοις θειότητα πολλὴν καὶ δικαιοσύνην μαρτυρήσας ἐφ' Ἕλληνας ἀναστρέφει τὸ μύσος τοῦτο καὶ τὴν*
B *μιαιφονίαν. ἐν γὰρ τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ Μενέλαόν φησι παρὰ* 5
Πρωτέως ἀπολαβόντα τὴν Ἑλένην καὶ τιμηθέντα δωρεαῖς μεγάλαις ἀδικώτατον ἀνθρώπων γενέσθαι καὶ κάκιστον· ὑπὸ γὰρ ἀπλοίας συνεχόμενον ἐπιτεχνήσασθαι πρᾶγμα οὐχ ὅσιον, καὶ λαβόντα δύο παιδία ἀνδρῶν ἐπιχωρίων ἔντομά σ⟨φεα⟩ ποιῆσαι· μισηθέντα δ' ἐπὶ τούτῳ καὶ διω- 10
κόμενον οἴχεσθαι φεύγοντα νηυσὶν †ἥειν† ἐπὶ Λιβύης. τοῦτον δὲ τὸν λόγον οὐκ οἶδ' ὅστις Αἰγυπτίων εἴρηκεν· ἀλλὰ τἀναντία πολλαὶ μὲν Ἑλένης πολλαὶ δὲ Μενελάου τιμαὶ διαφυλάττονται παρ' αὐτοῖς.

13. *Ὁ δὲ συγγραφεὺς ἐπιμένων Πέρσας μέν φησι ⟨παισὶ⟩* 15
C *μίσγεσθαι παρ' Ἑλλήνων μαθόντας· καίτοι πῶς Ἕλλησι Πέρσαι διδασκάλια ταύτης ὀφείλουσι τῆς ἀκολασίας, παρ' οἷς ὀλίγου δεῖν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται παῖδας ἐκτετμῆσθαι, πρὶν Ἑλληνικὴν ἰδεῖν θάλασσαν; Ἕλληνας δὲ μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων πομπὰς καὶ πανηγύρεις καὶ τὸ τοὺς δώδεκα* 20
θεοὺς σέβεσθαι· Διονύσου δὲ καὶ τοὔνομα παρ' Αἰγυπτίων Μελάμποδα μαθεῖν καὶ διδάξαι τοὺς ἄλλους Ἕλληνας· μυστήρια δὲ καὶ τὰς περὶ Δήμητραν τελετὰς ὑπὸ τῶν

1 sqq. Hdt. II 45 || **5** Hdt. II 119 || **9** sqq. Hdt. II 119, 2. 3 || **15** sq. Hdt. I 135 || **19** sq. Hdt. II 58 || **19—23** Diod. I 97, 4 || **20** sq. Hdt. II 4, 2; 46, 1; 43, 1. 4 || **21** sq. Hdt. II 49 || **23** sqq. Hdt. II 171

3 *ὁσιότητα* Cobet, sed cf. vit. Sull. 6, 13 || **4** *μυσος* **B** *μῦσος* **E** || **9. 10** *ἐντομάς* (lac. 4 lit. **E** 6 **B**) *ποιῆσαι* **EB** corr. et suppl. Wesseling ex Hdt. || **11** *νηυσὶ νήειν ἐπὶ* **E** *νηυσὶν ἰθὺ ἐπὶ* **B** *τῇσι νηυσὶν ἐπὶ* Kron. et Pearson[2] sec. Hdt. (ubi *ἰθὺ* pro *ἐπὶ* ex Plut. cod. **B** corr. Valckenaer-Hude) || **12** *ὅστις*] *εἴ τις* Salm. || **15** *ἐπιμένων*] 'scil. *τῷ ἑαυτοῦ ἤθει* vel sim.' Re. ('ut sibi similis maneret' Xyl.) | add. Basil. (ex Hdt.) || **16** *μίσγεσθαι* **B** *μίγεσθαι* **E** || **17** *ταῦτα* supra *ταύτης* scr. m. 1 **B** || **18** *ὁμολογεῖσθαι* **EB** corr. Basil. || **20** *τὸ τοὺς* Kron. *τούτους* **EB** *τοὺς* Steph. Re. *τούτους τοὺς* Duebn. Bern. || **23** ⟨*τὰ*⟩ *μυστήρια δὲ* Re. | *δήμητραν* (ut 942 d 1119 e) **EB** (cf. 367 c 994 a) *Δήμητρα* Steph. edd.

Δαναοῦ θυγατέρων ἐξ Αἰγύπτου κομισθῆναι· καὶ τύπτε-
σθαι μὲν Αἰγυπτίους φησὶ καὶ πενθεῖν, ⟨τίνας δ'⟩ οὐ
βούλεσθαι αὐτὸς ὀνομάζειν, ἀλλ' εὐστόμως κεῖσθαι περὶ
τῶν θείων. †Ἡρακλέα δὲ καὶ Διόνυσον, οὓς μὲν Αἰγύπτιοι D
5 *ἀποφαίνονται θεούς, Ἕλληνες δ' ἀνθρώπους καταγεγηρα-*
κότας, οὐδαμοῦ ταύτην προύθετο τὴν εὐλάβειαν· καίτοι
καὶ τὸν Αἰγύπτιον Ἡρακλέα τῶν δευτέρων θεῶν γενέσθαι
λέγει καὶ τὸν Διόνυσον τῶν τρίτων, ὡς ἀρχὴν ἐσχηκότας
γενέσεως καὶ οὐκ ὄντας ἀιδίους· ἀλλ' ὅμως ἐκείνους μὲν
10 *ἀποφαίνει θεούς, τούτοις δ' ὡς φθιτοῖς καὶ ἥρωσιν ἐν-*
αγίζειν οἴεται δεῖν ἀλλὰ μὴ θύειν ὡς θεοῖς. τὰ αὐτὰ καὶ
περὶ Πανὸς εἴρηκε, ταῖς Αἰγυπτίων ἀλαζονείαις καὶ μυθο-
λογίαις τὰ σεμνότατα καὶ ἁγνότατα τῶν Ἑλληνικῶν ἱερῶν
ἀνατρέπων.

15 **14.** *Καὶ οὐ τοῦτο δεινόν· ἀλλ' ἀναγαγὼν εἰς Περσέα τὸ* E
Ἡρακλέους γένος Περσέα μὲν Ἀσσύριον γεγονέναι λέγει
κατὰ τὸν Περσῶν λόγον· οἱ δὲ Δωριέων, φησίν, ἡγεμόνες
φαίνοιντ' ἂν Αἰγύπτιοι ἰθαγενέες ἐόντες, καταλέγοντι
τοὺς ἄνω ⟨ἀπὸ⟩ Δανάης τῆς Ἀκρισίου πατέρας. τὸν γὰρ

1 sqq. Hdt. II 61, 1 al. || 5 sqq. Hdt. II 43. 145 sq. || 10 sq. Hdt. II 44, 5 || 11 sqq. Hdt. II 46. 145 || 15 sqq. Hdt. VI 54. 53

2 lac. 5–6 lit. E 5 B *τίνας δ'* suppl. Duebn. *διὰ τί δὲ* Turn. *οὓς δ'* Re. *ὃν δ'* (Hdt. II 61, 1) vel *θεόν, ὃν δ'* (Hdt. II 132, 2) Hu. *ὃν δὲ θεὸν* vel *ὃν δὲ* Pearson[2] || 3 *αὐτὸς* Turn. (ante *οὐ* trp.) Re.: *αὐτοὺς* | *εὔστομα οἱ* Madv. (cf. Hdt. II 171, 2), cf. 417 c 607 c 636 d || 4 *⟨περὶ⟩ Ἡρακλέα* Salm. | *Διόνυσον*] quae sequuntur hoc modo corrigenda esse censuerunt: *οὓς μὲν Αἰγύπτιοι ⟨σέβονται⟩ ἀποφαινόμενος θεούς, οὓς δὲ Ἕλληνες ἀνθρώπους* Re.; *οὓς μὲν Αἰγύπτιοι ⟨σέβονται, παλαιοὺς* (*παλ.* add. Pearson[2])⟩ *ἀποφαίνων εἶναι θεούς, οὓς Ἕλληνες δέ, ἀνθρώπους* Madv.; *οὗ μὲν Αἰγύπτιοι, ἀποφαίνων ὄντας θεούς, οὗ δ' Ἕλληνες, ἀνθρώπους* Bern.; *⟨λέγων⟩ ὡς μὲν Αἰγύπτιοι* (vel *ὡς Αἰγύπτιοι μὲν*) *ἀποφαίνονται κτλ.* Po.; ante *Ἡρακλέα* corruptelae signum pos. Hu., dub. an Plut. ipse anacoluthon admiserit || 5 *κάρτα γεγηρακότας* dub. Bern., sed cf. Hdt. II 146, 1 *κατεγήρασαν* || 10 *φθιτοῖς*] ss. *αρ* m. 1 B || 10. 11 *ἐναγίζειν δεῖν οἴεσθαι* B || 15 *οὐ τοῦτό ⟨πω⟩ δεινόν* ci. Bern. coll. 1073 a *οὐ τοῦτο δεινόν, ⟨καίπερ ὂν δεινόν,⟩* Cobet (coll. Demosth. 9, 55) || 18 *καταλέγοντες* EB corr. Mez. ex Hdt. (*καταλέγονται* d) || 19 add. Mez. ex Hdt. | *τῆς* Mez. ex Hdt.: *καὶ*

Ἔπαφον καὶ τὴν Ἰὼ καὶ τὸν Ἴασον καὶ τὸν Ἄργον ὅλως ἀφῆκε, φιλοτιμούμενος μὴ μόνον ἄλλους Ἡρακλεῖς Αἰγυπτίους καὶ Φοίνικας ἀποφαίνειν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον, ὃν αὐτὸς τρίτον γεγονέναι φησίν, εἰς βαρβάρους ἀποξενῶσαι τῆς Ἑλλάδος. καίτοι τῶν παλαιῶν καὶ λογίων ἀνδρῶν οὐχ 5
F Ὅμηρος οὐχ Ἡσίοδος οὐκ Ἀρχίλοχος οὐ Πείσανδρος οὐ Στησίχορος οὐκ Ἀλκμὰν οὐ Πίνδαρος Αἰγυπτίου λόγον ἔσχον Ἡρακλέους ἢ Φοίνικος, ἀλλ' ἕνα τοῦτον ἴσασι πάντες Ἡρακλέα τὸν Βοιώτιον ὁμοῦ καὶ Ἀργεῖον.

15. Καὶ μὴν τῶν ἑπτὰ σοφῶν, οὓς αὐτὸς σοφιστὰς προσ- 10 εῖπε, τὸν μὲν Θάλητα Φοίνικα τῷ γένει τὸ ἀνέκαθεν ἀποφαίνεται βάρβαρον· τοῖς δὲ θεοῖς λοιδορούμενος ἐν τῷ Σόλωνος προσωπείῳ ταῦτ' εἴρηκεν· 'ὦ Κροῖσε, ἐπι-
858 στάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες ἐπειρωτᾷς ἀνθρωπηίων πέρι πρηγμάτων'· ἃ γὰρ αὐτὸς 15 ἐφρόνει περὶ τῶν θεῶν τῷ Σόλωνι προστριβόμενος κακοήθειαν τῇ βλασφημίᾳ προστίθησι. Πιττακῷ τοίνυν εἰς μικρὰ καὶ οὐκ ἄξια λόγου χρησάμενος, ὃ μέγιστόν ἐστι τῶν πεπραγμένων τῷ ἀνδρὶ καὶ κάλλιστον, ἐν ταῖς πράξεσι γενόμενος παρῆκε. πολεμούντων γὰρ Ἀθηναίων καὶ Μυ- 20 τιληναίων περὶ Σιγείου καὶ Φρύνωνος τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀθηναίων προκαλεσαμένου τὸν βουλόμενον εἰς μονομαχίαν, ἀπήντησεν ὁ Πιττακὸς καὶ δικτύῳ περιβαλὼν τὸν ἄνδρα ῥωμαλέον ὄντα καὶ μέγαν ἀπέκτεινε· τῶν δὲ
B Μυτιληναίων δωρεὰς αὐτῷ μεγάλας διδόντων, ἀκοντίσας 25

2sqq. Hdt. II 43. 44. 45 || 10—12 Hdt. I 29. 170, 3 Diog. Laert. I 22 || 12sqq. Hdt. I 32, 1 || 17sq. Hdt. I 27 || 20—24 Strab. XIII 38 Polyaen. I 25 || 25sqq. 820d e

1 τὸν ἄργον B τὸ αργος E || 7. 8 ἔσχον λόγον EB trp. Bens. || 11 Θαλῆν Hercher, ut 146e || 13 προσώπῳ Cobet || 15 περὶ πραγμάτων B corr. Hansen[1] πράγματα E πραγμάτων πέρι Pearson[2] sec. Hdt. πρηγμάτων πέρι (πραγμάτων R) || 20 γενόμενος Re. (qui etiam add. αὐτοῦ ante πράξεσι): γενόμενον || 20. 25 μιτυληναίων EB corr. Bern. || 22 προσκαλεσαμένου EB corr. Pletho Basil. || 23 περιβαλὼν B Pletho περιλαβών, ss. βαλ m. 1, E

τὸ δόρυ τοῦτο μόνον τὸ χωρίον ἠξίωσεν ὅσον ἐπέσχεν
ἡ αἰχμή· καὶ καλεῖται μέχρι νῦν Πιττάκειον. τί οὖν ὁ Ἡρό-
δοτος, κατὰ τὸν τόπον γενόμενος τοῦτον; ἀντὶ τῆς Πιττα-
κοῦ ἀριστείας τὴν Ἀλκαίου διηγήσατο τοῦ ποιητοῦ φυγὴν
5 ἐκ τῆς μάχης, τὰ ὅπλα ῥίψαντος, τῷ τὰ μὲν χρηστὰ μὴ
γράψαι, τὰ δ' αἰσχρὰ μὴ παραλιπεῖν μαρτυρήσας τοῖς ἀπὸ
μιᾶς κακίας καὶ τὸν φθόνον φύεσθαι καὶ τὴν ἐπιχαιρεκα-
κίαν λέγουσι.

16. Μετὰ ταῦτα τοὺς Ἀλκμαιωνίδας, ἄνδρας γενομένους
10 καὶ τὴν πατρίδα τῆς τυραννίδος ἐλευθερώσαντας, εἰς αἰτίαν
ἐμβαλὼν προδοσίας δέξασθαί φησι τὸν Πεισίστρατον ἐκ C
τῆς φυγῆς καὶ συγκαταγαγεῖν ἐπὶ τῷ γάμῳ τῆς Μεγακλέους
θυγατρός· τὴν δὲ παῖδα πρὸς τὴν μητέρα φράσαι τὴν
ἑαυτῆς ὅτι 'ὦ μαμμίδιον, ὁρᾷς; οὐ μίγνυταί μοι κατὰ νό-
15 μον Πεισίστρατος.' ἐπὶ τούτῳ δὲ τοὺς Ἀλκμαιωνίδας τῷ
παρανομήματι σχετλιάσαντας ἐξελάσαι τὸν τύραννον.

17. Ἵνα τοίνυν μηδ' οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν Ἀθηναίων
ἔλαττον ἔχωσι τῆς κακοηθείας, τὸν ἐν αὐτοῖς μάλιστα
θαυμαζόμενον καὶ τιμώμενον ὅρα πῶς διαλελύμανται, τὸν
20 Ὀθρυάδαν· 'τὸν δὲ ἕνα' φησί 'τὸν περιλειφθέντα τῶν τριη-
κοσίων αἰσχυνόμενον ἀπονοστέειν ἐς Σπάρτην τῶν συλ- D
λοχιτέων διεφθαρμένων, αὐτοῦ μιν ἐν τῇσι Θυρέῃσι κατα-
χρήσασθαι ἑωυτόν.' ἄνω μὲν γὰρ ἀμφοτέροις ἐπίδικον
εἶναι τὸ νίκημά φησιν, ἐνταῦθα δὲ τῇ αἰσχύνῃ τοῦ Ὀθρυά-
25 δου ἧτταν τῶν Λακεδαιμονίων κατεμαρτύρησεν· ἡττηθέν-
τα μὲν γὰρ ζῆν αἰσχρὸν ἦν, περιγενέσθαι δὲ νικῶντα κάλ-
λιστον.

2 sqq. Hdt. V 95 || 6 sqq. cf. 1046b c (518c) || 9–16 cf. p. 27, 10–14 Hdt. I 60. 61 || 20–27 Hdt. I 82

1 τοσοῦτο μόνον χωρίον dub. Re. || 2 Πιττάκειον Pletho Cobet: πιττάκιον || 4 φυγὴν Steph. Xyl.: φύσιν || 7 μιᾶς <καὶ τῆς αὐτῆς> Re. || 9. 15 ἀλκμαιωνίδας hic E et B; de aliis locis, ubi codices E et B diversam eiusdem nominis scripturam praebent, vide p. XI Ἀλκμεωνίδας Herw. || 20 ἕνα <λέγουσι> Cobet ex Hdt. || 21 τῶν <οἱ> συλλοχ. ci. Bern. (cum Hdt.) || 22 ἐν τισι θυρένισι E ἐν τοῖσι θυρέοισι B ἐν ταῖσι Θυρεαῖσι Xyl. interpr. Re., corr. Bern. ex Hdt. I 82, 8 | καταχώσασθαι EB corr. Xyl. ex Hdt. || 25 <τὴν> ἧτταν Bens.

18. *Ἐῶ τοίνυν ὅτι τὸν Κροῖσον ἀμαθῆ καὶ ἀλαζόνα καὶ
γελοῖον φήσας ἐν πᾶσιν, ὑπὸ τούτου φησίν, αἰχμαλώτου
γενομένου, καὶ παιδαγωγεῖσθαι καὶ νουθετεῖσθαι τὸν
Κῦρον, ὃς φρονήσει καὶ ἀρετῇ καὶ μεγαλονοίᾳ πολὺ πάν-
των δοκεῖ πεπρωτευκέναι τῶν βασιλέων· τῷ δὲ Κροίσῳ* 5
E *μηδὲν ἄλλο καλὸν ἢ τὸ τιμῆσαι τοὺς θεοὺς ἀναθήμασι πολ-
λοῖς καὶ μεγάλοις μαρτυρήσας, αὐτὸ τοῦτο πάντων ἀσε-
βέστατον ἀποδείκνυσιν ἔργον. ἀδελφὸν γὰρ αὐτῷ Παν-
ταλέοντα περὶ τῆς βασιλείας [αὐτῷ] διαφέρεσθαι, ζῶντος
ἔτι τοῦ πατρός· τὸν οὖν Κροῖσον, ὡς εἰς τὴν βασιλείαν* 10
*κατέστη, τῶν ἑταίρων καὶ φίλων τοῦ Πανταλέοντος ἕνα
τῶν γνωρίμων ἐπὶ γνάφου διαφθεῖραι καταξαινόμενον, ἐκ
δὲ τῶν χρημάτων αὐτοῦ ποιησάμενον ἀναθήματα τοῖς
θεοῖς ἀποστεῖλαι. Δηιόκην δὲ τὸν Μῆδον ἀρετῇ καὶ δι-
καιοσύνῃ κτησάμενον τὴν ἡγεμονίαν οὐ φύσει γενέσθαι* 15
φησὶ τοιοῦτον, ἐρασθέντα δὲ τυραννίδος ἐπιθέσθαι προσ-
F *ποίημά τι δικαιοσύνης.*

19. *Ἀλλ' ἀφίημι τὰ τῶν βαρβάρων· ἀφθονίαν γὰρ αὐτὸς
ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πεποίηκεν. Ἀθηναίους τοίνυν καὶ τοὺς
πολλοὺς τῶν ἄλλων Ἰώνων ἐπαισχύνεσθαι τῷ ὀνόματι* 20
*τούτῳ, μὴ βουλομένους ἀλλὰ φεύγοντας Ἴωνας κεκλῆσθαι,
τοὺς δὲ νομίζοντας αὐτῶν γενναιοτάτους εἶναι καὶ ὁρμηθέν-
τας ἀπὸ τοῦ πρυτανηίου τῶν Ἀθηναίων ἐκ βαρβάρων παι-
δοποιήσασθαι γυναικῶν, πατέρας αὐτῶν ⟨καὶ ἄνδρας⟩*

1sqq. Hdt. I 27. 30–33. 71. 75 || 2sqq. Hdt. I 88–91. 155. 156. 207 || 8sq. Hdt. I 92 || 14sq. Hdt. I 96sqq. || 19sqq. Hdt. I 143, 3 || 22sqq. Hdt. I 146, 2. 3

1 *ἑῶ* Basil.: *ἐγὼ* || 3 *καὶ*[1] del. Re. || 8 *αὐτοῦ* Herw. | *Πανταλέοντα* ex Hdt. Re. *παντολέοντα* **EB** edd. (pariter infra 11) || 9 *αὐτῷ* del. Basil. Xyl. || 11 *τὸν ἑταῖρον καὶ φίλον* ci. Wy. *τῶν ἑταίρων καὶ φίλων* del. Re. ut scholion ad *τῶν γνωρίμων*, sed hoc est 'nobilium' (Wy.) || 12 *νάφου* **E** idem **B**, at *γ* scr. supra *ν*, *κνάφου* Hesych. (s. v. *ἐπὶ κν. ἕλκων*) Salm., Wesseling in Hdt. I 92 (ubi *κναφηίου* codd.) || 16 *φησὶ* **B** *ησὶ* **E** | *προσποιήματι* **EB** corr. Abresch (cf. e. g. vit. Publ. 3, 5. 27, 2) || 18 *τὰ τῶν* **B** (*ὰ τ˜* scr. supra *των*) *τῶν* **E** | *γὰρ* ⟨*κακοηθείας παραδειγμάτων*⟩ *ἐν* vel sim. Re. || 22 *γενναιοτάτους* **B** *γενναιότατον* **E** || 24 add. Re. ex Hdt. I 146, 3

καὶ παῖδας φονεύσαντας· διὸ τὰς γυναῖκας νόμον θέσθαι ⟨καὶ⟩ ὅρκους ἐπελάσαι καὶ παραδοῦναι ταῖς θυγατράσι, μήποτε ὁμοσιτῆσαι τοῖς ἀνδράσι μηδ' ὀνομαστὶ βοῆσαι τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, καὶ τοὺς νῦν ὄντας Μιλησίους ἐξ ἐκείνων **859**
5 *γεγονέναι τῶν γυναικῶν. ὑπειπὼν δὲ καθαρῶς Ἴωνας γεγονέναι τοὺς Ἀπατούρια ἄγοντας ἑορτήν 'ἄγουσι δὲ πάντες' φησί 'πλὴν Ἐφεσίων καὶ Κολοφωνίων'. τούτους μὲν οὕτως ἐκκέκλεικε τῆς εὐγενείας.*

20. *Πακτύην δ' ἀποστάντα Κύρου φησὶ Κυμαίους ...*
10 *καὶ Μυτιληναίους ἐκδιδόναι παρασκευάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον 'ἐπὶ μισθῷ ⟨ὅσῳ δή⟩, οὐ γὰρ ἔχω γε εἰπεῖν ἀτρεκέως' (εὖ τὸ μὴ διαβεβαιοῦσθαι πόσος ἦν ὁ μισθός, τηλικοῦτο δ' Ἑλληνίδι πόλει προσβαλεῖν ὄνειδος, ὡς δὴ σαφῶς εἰδότα)· Χίους μέντοι τὸν Πακτύην κομισθέντα πρὸς*
15 *αὐτοὺς ἐξ ἱροῦ Ἀθηναίης πολιούχου ἐκδοῦναι, καὶ ταῦτα* **B**
ποιῆσαι τοὺς Χίους τὸν Ἀταρνέα μισθὸν λαβόντας. καίτοι Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς (FGrHist 262 F 9) *ἀνὴρ πρεσβύτερος, ἐν τοῖς περὶ Πακτύην λόγοις γενόμενος, τοιοῦτον οὐδὲν οὔτε Μυτιληναίοις οὔτε Χίοις ἄγος προστέτριπται·*
20 *ταυτὶ δὲ κατὰ λέξιν γέγραφε· 'Πακτύης δ' ὡς ἐπύθετο προσελαύνοντα τὸν στρατὸν τὸν Περσικόν, ᾤχετο φεύγων ἄρτι μὲν εἰς Μυτιλήνην, ἔπειτα δ' εἰς Χίον· καὶ αὐτοῦ ἐκράτησε Κῦρος.'*

21. *Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τῶν βίβλων διηγούμενος τὴν Λακε-*

5sqq. Hdt. I 147, 2 || 9–16 Hdt. I 154. 157. 160. 161 || 24sqq. Hdt. III 47

2 add. Bern. *νόμον θεμένας ὅρκους* Po. || 3 *ὀνόματι* Hdt. (L) || 4 *αὐτῆς* B || 6 *τοὺς ⟨ἀπ' Ἀθηνῶν γεγονότας καὶ⟩ Ἀπατούρια ἄγοντας* ci. Bern. ex Hdt. I 147, 2 || 7.8 *μὲν ⟨οὖν⟩ οὕτως* Bern. || 9.10 *φησὶν ⟨εἰς Κύμην φυγεῖν⟩· Κυμαίους ⟨δ' ἐκπέμψαι πρὸς Μυτιληναίους⟩ καὶ Μυτιλ.* Bern. || 10 *μιτυληναίους* EB corr. Bern. || 11 lac. 5 lit. E om. B add. Re. ex Hdt. I 160 | ⟨*τοῦτό*⟩ *γε* Cobet ex Hdt. || 12 *εὖ* ironice vid. adhiberi; *εὖ γε* Re. (an *γε* ab *ἔχω γε* huc transponendum dub. Hu., coll. e. g. p. 21, 8sq.) *φεῦ* ci. Naber || 15 *ἱροῦ*] at *ἱερῷ* p. 19, 11 || 17 *ἀνὴρ ⟨Ἡροδότου⟩ πρεσβύτερος* Re., sed cf. p. 41, 9 || 19.22 *Μυτιλ.*] cf. p. 14, 20. 25; 17, 10 || 22 *δ'* om. E (fort. rectius) || 24 *βίβλων* Xyl.: *κύκλων*

δαιμονίων ἐπὶ Πολυκράτη τὸν τύραννον στρατείαν αὐτοὺς
C *μὲν οἴεσθαί φησι καὶ λέγειν Σαμίους, ὡς χάριν ἐκτίνοντες*
αὐτοῖς τῆς ἐπὶ Μεσσήνης βοηθείας στρατεύσειαν, τούς τε
φεύγοντας κατάγοντες τῶν πολιτῶν καὶ τῷ τυράννῳ πο-
λεμοῦντες· ἀρνεῖσθαι δὲ τὴν αἰτίαν ταύτην Λακεδαιμο- 5
νίους καὶ λέγειν, ὡς οὐ βοηθοῦντες οὐδ' ἐλευθεροῦντες,
ἀλλὰ τιμωρούμενοι Σαμίους στρατεύσαιντο, κρατῆρά
τινα πεμπόμενον Κροίσῳ παρ' αὐτῶν καὶ θώρακα πάλιν
παρ' Ἀμάσιδος κομιζόμενον αὐτοῖς ἀφελομένους. καίτοι
πόλιν ἐν τοῖς τότε χρόνοις οὔτε φιλότιμον οὕτως οὔτε 10
μισοτύραννον ἴσμεν ὡς τὴν Λακεδαιμονίων γενομένην·
D *ποίου γὰρ ἕνεκα θώρακος ἢ τίνος κρατῆρος ἑτέρου Κυψε-*
λίδας μὲν ἐξέβαλον ἐκ Κορίνθου καὶ Ἀμβρακίας, ἐκ δὲ
Νάξου Λύγδαμιν, ἐξ Ἀθηνῶν δὲ τοὺς Πεισιστράτου παῖ-
δας, ἐκ δὲ Σικυῶνος Αἰσχίνην, ἐκ Θάσου δὲ Σύμμαχον, 15
ἐκ δὲ Φωκέων Αὖλιν, ἐκ Μιλήτου δ' Ἀριστογένη, τὴν δ'
ἐν Θετταλοῖς δυναστείαν ἔπαυσαν, Ἀριστομήδη καὶ Ἀγέ-
λαον καταλύσαντες διὰ Λεωτυχίδου τοῦ βασιλέως; περὶ
ὧν ἐν ἄλλοις ἀκριβέστερον γέγραπται· κατὰ δ' Ἡρόδοτον
οὔτε κακίας οὔτ' ἀβελτερίας ὑπερβολὴν λελοίπασιν, εἰ τὴν 20
καλλίστην καὶ δικαιοτάτην τῆς στρατείας ἀρνούμενοι πρό-
E *φασιν ὡμολόγουν διὰ μνησικακίαν καὶ μικρολογίαν ἐπι-*
τίθεσθαι δυστυχοῦσιν ἀνθρώποις καὶ κακῶς πράττουσιν.

9–19 Anon., Pap. Ryl. I 18 (FGrHist 105 F 1) || **12sq.** Nicol. Damasc. FGrHist 90 F 60 Aristot. Pol. V 1304a 31sqq. (de tyrannis Ambraciae expulsis); cf. Schachermeyr, RE XIX 713sq. s. v. Periandros 1 || **14** cf. Kahrstedt, RE XIII 2217 s. v. Lygdamis 2 || **15–18** de tyrannis Symmacho Aulide Aristogene Aristomede nil aliunde notum; cf. Th. Lenschau, Philol. 91, 1936, 283sq. (de Aeschine) et RE XII 2063sq. s. v. Leotychidas 2

1 *πολυκράτην* **B** | *αὐτοὺς* Amyot Xyl.: *αὐτὸς* || **3** *Μεσσηνίους* (cum Hdt.) Xyl. interpr. Bern. || **10** ⟨*οὐδεμίαν*⟩ *οὔτε φιλότιμον* ci. Bern. || **13** *Ἀμπρακίας* **B** Pletho edd. || **14** *Νάξου* Turn. Xyl. *ξενάγου* **EB** pro *ξ.* spatium Pletho | *Ἀθηνῶν* Duebn.: *ἀθηναίων* || **17** *Ἀγέλαον* (tyrannum sane ignotum) Hu. *ἄγελλον* (corr. ex *ἄγεμον* ?) **E** *ἄγγελον* **B** Pletho edd. ante Pearson || **20** *ἀβελτηρίας* **EB** corr. Duebn., cf. p. 11, 5

22. *Οὐ μὴν ἀλλὰ Λακεδαιμονίους μὲν ἁμωσγέπως ὑποπεσόντας αὐτοῦ τῷ γραφείῳ προσέχρωσε· τὴν δὲ Κορινθίων πόλιν, ἐκτὸς δρόμου κατὰ τοῦτον οὖσαν τὸν τόπον, ὅμως προσπεριλαβὼν ὁδοῦ, φασί, πάρεργον ἀνέπλησεν*
5 *αἰτίας δεινῆς καὶ μοχθηροτάτης διαβολῆς. συνεπελάβοντο γάρ, φησί, τοῦ στρατεύματος ⟨τοῦ⟩ ἐπὶ Σάμον ὥστε γενέσθαι Κορίνθιοι προθύμως, ὑβρίσματος εἰς αὐτοὺς ὑπὸ* F
Σαμίων πρότερον ὑπάρξαντος. ἦν δὲ τοιοῦτο· Κερκυραίων παῖδας τριακοσίους τῶν πρώτων Περίανδρος ὁ Κορίνθου
10 *τύραννος ἐπ' ἐκτομῇ παρ' Ἀλυάττην ἔπεμπε· τούτους ἀποβάντας εἰς τὴν νῆσον οἱ Σάμιοι διδάξαντες ἐν ἱερῷ Ἀρτέμιδος ἱκέτας καθίζεσθαι καὶ τρωκτὰ προτιθέντες αὐτοῖς ὁσημέραι σησάμου καὶ μέλιτος περιεποίησαν. τοῦθ' ὕβρισμα Σαμίων εἰς Κορινθίους ὁ συγγραφεὺς προσαγο-*
15 *ρεύει καὶ διὰ τοῦτό φησι συμπαροξῦναι Λακεδαιμονίους κατ' αὐτῶν ἔτεσιν οὐκ ὀλίγοις ὕστερον, ἔγκλημα ποιησαμένους, ὅτι τριακοσίους παῖδας Ἑλλήνων ἐφύλαξαν ἄνδρας. ὁ δὲ τοῦτο Κορινθίοις προστριβόμενος τοὔνειδος ἀποφαίνει τοῦ τυράννου μοχθηροτέραν τὴν πόλιν. ἐκεῖνος*
20 *μὲν γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κερκυραίους ἀνελόντας ἠμύνατο, Κορίνθιοι δὲ τί παθόντες ἐτιμωροῦντο Σαμίους ἐμποδὼν στάντας ὠμότητι καὶ παρανομίᾳ τοσαύτῃ, καὶ ταῦτα μετὰ* 860
τρεῖς γενεὰς ὀργὴν καὶ μνησικακίαν ἀναφέροντες ὑπὲρ τυραννίδος, ἧς καταλυθείσης πᾶν τε μνῆμα καὶ πᾶν ἴχνος
25 *ἐξαλείφοντες καὶ ἀφανίζοντες οὐκ ἐπαύοντο, χαλεπῆς καὶ βαρείας αὐτοῖς γενομένης; ἀλλὰ δὴ τὸ μὲν ὕβρισμα τοιοῦ-*

4 cf. Eurip. El. 509 || 5–13 Hdt. III 48 || 19sq. Hdt. III 53, 7

1 *ἄλλως γέ πως* **EB** corr. Re. || 4 *φασί* Xyl.: *φησί* | *ἀνέπλησεν* **E** *ἐνέπλησεν* **B** edd. ante Duebn. || 6 *⟨τοῦ⟩ ἐπὶ Σάμον* Re. ex Hdt.: *ἐπὶ σάμω* || 7 *⟨καὶ⟩ Κορίνθιοι* Steph. ex Hdt. *κορινθίοις* **EB** | *προθύμου* **E** *προθύμους,* ss. *οις* **B** corr. Steph. (Hdt.) || 9 *τῶν πρώτων ⟨ἀνδρῶν⟩* dub. Bern. *ἀνδρῶν τῶν πρώτων* Hdt. || 10 *Ἀλυάττην* Xyl. *ἁλυάτην* **E** *ἀλυάτην* **B** Pletho || 11 *ἐς* **B** | *ἱερῷ*] at *ἱροῦ* p. 17, 15 || 12 *περιτιθέντες* **B** || 20 *γὰρ* Mez.: *γε* | *αὑτοῦ* edd. inde a Steph. | *ἀνελόντα* **EB** corr. Mez. ex Hdt. || 24 *τε* Re.: *τὸ* || 26 *τοιοῦτο* **E**

τον ἦν τὸ Σαμίων εἰς Κορινθίους· τὸ δὲ τιμώρημα ποῖόν τι τὸ Κορινθίων εἰς Σαμίους; εἰ γὰρ ὄντως ὠργίζοντο Σαμίοις, οὐ παροξύνειν, ἀποτρέπειν δὲ μᾶλλον αὐτοῖς ἦν προσῆκον Λακεδαιμονίους ἐπὶ Πολυκράτη στρατευομένους, ὅπως μὴ τοῦ τυράννου καταλυθέντος ἐλεύθεροι 5
B Σάμιοι γένοιντο καὶ παύσαιντο δουλεύοντες. ὃ δὲ μέγιστόν ἐστι, τί δήποτε Κορίνθιοι Σαμίοις μὲν ὠργίζοντο βουληθεῖσι σῶσαι καὶ μὴ δυνηθεῖσι ⟨τοὺς⟩ Κερκυραίων παῖδας, Κνιδίοις δὲ τοῖς σώσασι καὶ ἀποδοῦσιν οὐκ ἐνεκάλουν; καίτοι Κερκυραῖοι Σαμίων μὲν ἐπὶ τούτῳ λόγον οὐ πολὺν 10 ἔχουσι, Κνιδίων δὲ μέμνηνται καὶ Κνιδίοις εἰσὶ τιμαὶ καὶ ἀτέλειαι καὶ ψηφίσματα παρ' αὐτοῖς· οὗτοι γὰρ ἐπιπλεύσαντες ἐξήλασαν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοὺς Περιάνδρου φύλακας, αὐτοὶ δ' ἀναλαβόντες τοὺς παῖδας εἰς Κέρκυραν διεκόμισαν, ὡς Ἀντήνωρ ἐν τοῖς Κρητικοῖς (FGrHist 463 F 2) 15 ἱστόρηκε καὶ Διονύσιος ὁ Χαλκιδεὺς (FHG IV 396, fr. 13)
C ἐν ταῖς Κτίσεσιν. ὅτι δ' οὐ τιμωρούμενοι Σαμίους ἀλλ' ἐλευθεροῦντες ἀπὸ τοῦ τυράννου καὶ σῴζοντες ἐστράτευσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, Σαμίοις αὐτοῖς ἔστι χρήσασθαι μάρτυσιν. Ἀρχίᾳ γὰρ ἀνδρὶ Σπαρτιάτῃ λαμπρῶς ἀγωνισαμένῳ 20 τότε καὶ πεσόντι τάφον εἶναι δημοσίᾳ κατεσκευασμένον ἐν Σάμῳ καὶ τιμώμενον ὑπ' αὐτῶν λέγουσι· διὸ καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ ἀνδρὸς ἀεὶ διατελεῖν Σαμίοις οἰκείως καὶ φιλανθρώπως προσφερομένους, ὡς αὐτὸς Ἡρόδοτος ταῦτα γοῦν ἀπομεμαρτύρηκεν. 25

23. Ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ τῶν ἀρίστων Ἀθήνησι καὶ πρώτων
D ἀνδρῶν Κλεισθένη μὲν ἀναπεῖσαί φησι τὴν Πυθίαν ψευδόμαντιν γενέσθαι, προφέρουσαν ἀεὶ Λακεδαιμονίοις ἐλευθεροῦν ἀπὸ τῶν τυράννων [ἀεὶ] τὰς Ἀθήνας, καλλίστῳ μὲν ἔργῳ καὶ δικαιοτάτῳ προσάπτων ἀσεβήματος διαβολὴν 30

8—14 *μὴ δυνηθεῖσι*] aliter Hdt. III 48, 4 || 20 sqq. Hdt. III 55 || 26 sqq. Hdt. V 63. 66, 1

5 *μηδὲ τοῦ* **B** || 8 add. Steph., fort. non opus est (Bern.) || 9 *ἀποδιδοῦσιν* **B** || 15 *ἐν τοῖς Κρητικοῖς* Kaltwasser *τε ὁ κρητικὸς* **EB** *τε ὁ Κρητικὸς ⟨συγγραφεὺς⟩* Schwartz || 29 del. Steph.

τηλικούτου καὶ ῥᾳδιουργήματος, ἀφαιρούμενος δὲ τοῦ θεοῦ μαντείαν καλὴν καὶ ἀγαθὴν καὶ τῆς λεγομένης συμπροφητεύειν Θέμιδος ἀξίαν. Ἰσαγόραν δὲ τῆς γαμετῆς ὑφίεσθαι Κλεομένει φοιτῶντι παρ' αὐτήν· ὡς δ' εἰώθει,
5 παραμιγνὺς πίστεως ἕνεκα τοῖς ψόγοις ἐπαίνους τινάς "Ἰσαγόρης δέ" φησίν "ὁ Τισάνδρου οἰκίης μὲν ἦν δοκίμου, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν οὐκ ἔχω φράσαι· θύουσι δὲ οἱ συγγενεῖς E αὐτοῦ Διὶ Καρίῳ." εὔρυθμός γε καὶ πολιτικὸς ὁ μυκτὴρ τοῦ συγγραφέως, εἰς Κᾶρας ὥσπερ εἰς κόρακας ἀποδιοπομ-
10 πουμένου τὸν Ἰσαγόραν. Ἀριστογείτονα μέντοι οὐκέτι κύκλῳ καὶ †κακῶς†, ἀλλ' ἄντικρυς διὰ πυλῶν εἰς Φοινίκην ἐξελαύνει, Γεφυραῖον γεγονέναι λέγων ἀνέκαθεν· τοὺς δὲ Γεφυραίους οὐκ ἀπ' Εὐβοίας οὐδ' Ἐρετριεῖς, ὥσπερ οἴονταί τινες, ἀλλὰ Φοίνικας εἶναί φησιν, αὐτὸς οὕτως
15 πεπυσμένος. ἀφελέσθαι τοίνυν Λακεδαιμονίους μὴ δυνάμενος τὴν Ἀθηναίων ἐλευθέρωσιν ἀπὸ τῶν τυράννων αἰσχίστῳ πάθει κάλλιστον ἔργον οἷός τ' ἐστὶν ἀφανίζειν καὶ καταισχύνειν· ταχὺ γὰρ μετανοῆσαί φησιν αὐτούς, ὡς οὐ F ποιήσαντας ὀρθῶς, ὅτι κιβδήλοισι μαντηίοισιν ἐπαρθέν-
20 τες ἄνδρας ξείνους ὄντας αὐτοῖσι καὶ ὑποσχομένους ὑποχειρίας παρέξειν τὰς Ἀθήνας ἐξήλασαν ἐκ τῆς πατρίδος τοὺς τυράννους καὶ δήμῳ ἀχαρίστῳ παρέδωκαν τὴν πόλιν· εἶτα μεταπεμψαμένους Ἱππίαν ἀπὸ Σιγείου κατάγειν εἰς τὰς Ἀθήνας. ἀντιστῆναι δὲ Κορινθίους αὐτοῖς καὶ ἀπο-
25 τρέψαι, Σωκλέους διελθόντος, ὅσα Κύψελος καὶ Περίανδρος κακὰ τὴν Κορινθίων πόλιν εἰργάσαντο τυραννοῦντες.

3sq. Hdt. V 70, 1 ‖ 6sqq. Hdt. V 66, 1 ‖ 11sqq. Hdt. V 55. 57 ‖ 18–24 Hdt. V 91 ‖ 25sq. Hdt. V 92

8 γε Re.: τε ‖ 11 καὶ κακῶς E κακῶς B edd. καὶ κακῶς del. Duebn.; περιάγων dub. Re. πλαγίως Kron. probab., cf. p. 10, 6 ‖ 13 οὐδ' del. Re. οὐδ' Ἐρετρίας dub. Bern.; neutrum opus vid. ‖ 15 πεπυσμένος Xyl. interpr. Re. (ἀναπυνθανόμενος Hdt.): πεπεισμένος ‖ 16 ἐλευθερίαν, in marg. γρ. ἐλευθέρωσιν m. 1, B ‖ 19 κιβδήλησι E ‖ 22 τοὺς τυράννους del. Cobet, fort. recte (τούτους Hdt.) ‖ 24 ἀποστρέψαι EB corr. Cobet ‖ 25 Σωσικλέους Hdt. dP ‖ 26 κακὰ Wy.: κατὰ

861 *καίτοι Περιάνδρου σχετλιώτερον οὐδὲν οὐδ' ὠμότερον ἔργον ἱστορεῖται τῆς ἐκπομπῆς τῶν τριακοσίων ἐκείνων, οὓς ἐξαρπάσασι καὶ διακωλύσασι παθεῖν ταῦτα Σαμίοις ὀργίζεσθαί φησι καὶ μνησικακεῖν Κορινθίους ὥσπερ ὑβρισθέντας. τοσαύτης ἀναπίμπλησι ταραχῆς καὶ διαφω-* 5 *νίας τὸ κακόηθες αὐτοῦ τὸν λόγον, ἐξ ἁπάσης τῇ διηγήσει προφάσεως ὑποδυόμενον.*

24. *Ἐν δὲ τοῖς ἐφεξῆς τὰ περὶ Σάρδεις διηγούμενος, ὡς ἐνῆν μάλιστα διέλυσε καὶ διελυμήνατο τὴν πρᾶξιν· ἃς μὲν Ἀθηναῖοι ναῦς ἐξέπεμψαν Ἴωσι τιμωροὺς ἀποστᾶσι βασι-* 10
B *λέως, ἀρχεκάκους τολμήσας προσειπεῖν ὅτι τοσαύτας πόλεις καὶ τηλικαύτας Ἑλληνίδας ἐλευθεροῦν ἐπεχείρησαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων, Ἐρετριέων δὲ κομιδῇ μνησθεὶς ἐν παρέργῳ καὶ παρασιωπήσας μέγα κατόρθωμα καὶ ἀοίδιμον. ἤδη γὰρ ὡς ⟨τῶν⟩ περὶ τὴν Ἰωνίαν συγκεχυμένων καὶ* 15 *στόλου βασιλικοῦ προσπλέοντος, ἀπαντήσαντες ἔξω Κυπρίους ἐν τῷ Παμφυλίῳ πελάγει κατεναυμάχησαν· εἶτ' ἀναστρέψαντες ὀπίσω καὶ τὰς ναῦς ἐν Ἐφέσῳ καταλιπόντες ἐπέθεντο Σάρδεσι καὶ Ἀρταφέρνην ἐπολιόρκουν εἰς τὴν ἀκρόπολιν καταφυγόντα, βουλόμενοι τὴν Μιλήτου* 20
C *λῦσαι πολιορκίαν· καὶ τοῦτο μὲν ἔπραξαν καὶ τοὺς πολεμίους ἀνέστησαν ἐκεῖθεν, ἐν φόβῳ θαυμαστῷ γενομένους· πλήθους δ' ἐπιχυθέντος αὐτοῖς ἀπεχώρησαν. ταῦτα δ' ἄλλοι τε καὶ Λυσανίας ὁ Μαλλώτης* (FGrHist 426 F 1)

9 sqq. Hdt. V 97, 3 || 13 sq. Hdt. V 99, 1 || 16 sq. tacet Hdt. | *ἔξω*] 'extra mare Aegaeum et Cariae promontoria' Re. || 18 sqq. Hdt. V 100 || 21–23 Hdt. V 101, 2. 3

2 *ἱστορεῖται* E *ἐστὸρεῖται* B (*ἐστὶ ρεῖται* a. c.; *ἐστὶν εἶπας* Ald. *εἶπας* Basil.) | *ἐκτομῆς* Leon. Steph., sed cf. *ἔπεμπε* p. 19, 10 || 6 *τῶν λόγων*, sed *τὸν λόγον* ss. m. 1, B || 15 *ὡς* (lac. 4–5 lit. E 4 B) *περὶ τὴν ἰωνίαν συγκεχυμέν*(lac. 1 lit. E *η* B)*ν* EB corr. Wy. *ὡς ⟨ἐπύθοντο τὰ⟩ περὶ τὴν Ἰωνίαν συγκεχυμένα* Cobet Jacoby || 16–17 apud Plethonem verbis *στόλῳ βασιλικῷ ἐκ Κύπρου τῇ Ἰωνίᾳ προσπλέοντι ἔξω ἐν τῷ Παμφυλίῳ πελάγει ἀπαντήσαντες κατεναυμάχησαν* v. l. subesse videtur (cf. etiam Pearson[1] 260 sq.)

ἐν τοῖς περὶ Ἐρετρίας εἴρηκε· καὶ καλῶς εἶχεν, εἰ καὶ διὰ μηδὲν ἄλλο, τῇ γοῦν ἁλώσει καὶ φθορᾷ τῆς πόλεως ἐπειπεῖν τὸ ἀνδραγάθημα τοῦτο καὶ τὴν ἀριστείαν· ὁ δὲ καὶ κρατηθέντας αὐτοὺς ὑπὸ τῶν βαρβάρων φησὶν εἰς τὰς
5 ναῦς καταδιωχθῆναι, μηδὲν τοιοῦτο τοῦ Λαμψακηνοῦ Χάρωνος (FGrHist 262 F 10) ἱστοροῦντος, ἀλλὰ ταυτὶ γράφοντος κατὰ λέξιν· 'Ἀθηναῖοι δ' εἴκοσι τριήρεσιν ἔπλευσαν ἐπικουρήσοντες τοῖς Ἴωσι, καὶ εἰς Σάρδεις ἐστρατεύσαντο καὶ εἷλον τὰ περὶ Σάρδεις ἅπαντα χωρὶς τοῦ D
10 τείχους τοῦ βασιληίου· ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπαναχωροῦσιν εἰς Μίλητον.'

25. Ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ διηγησάμενος περὶ Πλαταιέων, ὡς σφᾶς αὐτοὺς ἐδίδοσαν Σπαρτιάταις, οἱ δὲ μᾶλλον ἐκέλευσαν πρὸς Ἀθηναίους τρέπεσθαι πλησιοχώρους ἐόντας αὐ-
15 τοῖς καὶ τιμωρέειν οὐ κακούς, προστίθησιν οὐ καθ' ὑπόνοιαν οὐδὲ δόξαν, ἀλλ' ὡς ἀκριβῶς ἐπιστάμενος, ὅτι 'ταῦτα συνεβούλευον οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ κατ' εὔνοιαν ⟨οὕτω⟩ τῶν Πλαταιέων, ὡς βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἔχειν πόνον συνεστεῶτας Βοιωτοῖς'. οὐκοῦν εἰ μὴ κακοήθης Ἡρό-
20 δοτος, ἐπίβουλοι μὲν Λακεδαιμόνιοι καὶ κακοήθεις, ἀν- E αίσθητοι δ' Ἀθηναῖοι παρακρουσθέντες, Πλαταιεῖς δ' οὐ κατ' εὔνοιαν οὐδὲ τιμήν, ἀλλὰ πολέμου πρόφασις εἰς μέσον ἐρρίφησαν.

26. Καὶ μὴν τὴν πανσέληνον ἤδη σαφῶς ἐξελήλεγκται
25 Λακεδαιμονίων καταψευδόμενος, ἥν φησι περιμένοντας αὐτοὺς εἰς Μαραθῶνα μὴ βοηθῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις· οὐ γὰρ μόνον ἄλλας μυρίας ἐξόδους καὶ μάχας πεποίηνται μηνὸς ἱσταμένου, μὴ περιμείναντες τὴν πανσέληνον, ἀλλὰ

2sq. Hdt. VI 100sq. || 4sq. Hdt. V 102, 2. 3 || 13sqq. Hdt. VI 108 || 13—15 cf. Thuc. III 55, 1 || 24 Hdt. VI 106, 3 || 28sqq. Hdt. VI 120

1.2 εἶχεν εἰ καὶ μηδέν, διὰ supra μη scr. m. 1, E εἶχε καὶ διὰ μηδὲν B Ald. || 14 ὄντας ἑαυτοῖς B edd. ante Duebn. || 17 add. Xyl. ex Hdt. || 18 πόνους cum Hdt. Bern. || 19 συνεστεῶτα B || 20 καὶ κακοήθεις λακεδαιμόνιοι B || 24 ἐξελήλεκται B

καὶ ταύτης τῆς μάχης. ἕκτη Βοηδρομιῶνος ἱσταμένου γενομένης, ὀλίγον ἀπελείφθησαν, ὥστε καὶ θεάσασθαι τοὺς
F νεκροὺς ἐπελθόντες ἐπὶ τὸν τόπον. ἀλλ' ὅμως ταῦτα περὶ τῆς πανσελήνου γέγραφεν· 'ἀδύνατα δέ σφι τὸ παραυτίκα ποιέειν ταῦτα, οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ 5 ἱσταμένου τοῦ μηνὸς ⟨ἐνάτη⟩· ἐνάτῃ δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν, οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύκλου. οὗτοι μὲν οὖν τὴν πανσέληνον ἔμενον.' σὺ δὲ μεταφέρεις τὴν πανσέληνον εἰς ἀρχὴν μηνὸς ⟨ἐκ⟩ διχομηνίας, καὶ τὸν οὐρανὸν ὁμοῦ καὶ τὰς ἡμέρας καὶ πάντα πράγματα συνταράσσεις· καὶ τὰ 10
862 τῆς Ἑλλάδος ἐπαγγελλόμενος γράφειν . . . . . . ἐσπουδακὼς δὲ περὶ τὰς Ἀθήνας διαφερόντως οὐδὲ τὴν πρὸς Ἄγρας πομπὴν ἱστόρηκας, ἣν πέμπουσιν ἔτι νῦν τῇ Ἑκάτῃ χαριστήρια τῆς νίκης ἑορτάζοντες. ἀλλὰ τοῦτό γε βοηθεῖ τῷ Ἡροδότῳ πρὸς ἐκείνην τὴν διαβολήν, ἣν ἔχει κολακεύσας 15 τοὺς Ἀθηναίους ἀργύριον πολὺ λαβεῖν παρ' αὐτῶν. εἰ γὰρ ἀνέγνω ταῦτ' Ἀθηναίοις, οὐκ ἂν εἴασαν οὐδὲ περιεῖδον ἐνάτῃ τὸν Φιλιππίδην παρακαλοῦντα Λακεδαιμονίους ἐπὶ τὴν μάχην ἐκ τῆς μάχης γεγενημένον, καὶ ταῦτα δευτεραῖον εἰς Σπάρτην ἐξ Ἀθηνῶν, ὡς αὐτός φησιν, ἀφιγμένον· 20
B εἰ μὴ μετὰ τὸ νικῆσαι τοὺς πολεμίους Ἀθηναῖοι μετεπέμποντο τοὺς συμμάχους. ὅτι μέντοι δέκα τάλαντα δωρεὰν ἔλαβεν ἐξ Ἀθηνῶν Ἀνύτου τὸ ψήφισμα γράψαντος,

1 et 12sq. 349e vit. Cam. 19, 5 || 4—8 Hdt. VI 106, 3. 107, 1 || 16—22 Hdt. VI 105. 106 || 22sqq. cf. Jacoby, RE suppl. II 226–228

1 ἕκτης **EB** corr. Re. || 3 ἐπελθόντας **EB** corr. Abresch || 4 σφιν **B** || 6 add. Xyl. ex Hdt. (εἰνάτη) || 7 μὴ οὐ Hdt. | μέν νυν τὴν Hdt. || 8 δὲ **B** lac. 3–4 lit. **E** || 9 add. Wy. διχομηνίας οὔσης Leon. διχομηνίας οὖσαν Re. || 10 ⟨ταῦτα⟩ τὰ Wy. || 11 lac. 20 lit. **E** 18 **B** τὰ τῶν βαρβάρων ἐπαίρεις τῷ λόγῳ suppl. Turn. Vulc. ὡς μὴ ἀκλεᾶ γένηται Pearson[2] (sec. Herodoti prooemium) || 13 τῇ ἕκτῃ Valckenaer, quod opus vid. propter Plutarchi ratiocinationem l. 18sqq.; ⟨ἕκτῃ⟩ τῇ Ἑκάτῃ propos. Hu. de re multum quaesita cf. Pearson[2] p. 54sq. || 18 ἐνάτῃ Wy. ἐναγῆ **EB** | φιλιππίδην **EB** Hdt. δ φειδιππίδην Hdt. a P (Re. Bern.) || 23 Ἀνύτου Basil. Turn.: ἀντὶ τοῦ

ἀνὴρ Ἀθηναῖος οὐ τῶν παρημελημένων ἐν ἱστορίᾳ Δίυλλος (FGrHist 73 F 3) *εἴρηκεν. ἀπαγγείλας δὲ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ὁ Ἡρόδοτος . . . ὡς μὲν οἱ πλεῖστοι λέγουσι, καὶ τῶν νεκρῶν τῷ ἀριθμῷ καθεῖλε τὸ ἔργον. εὐξα-*
5 *μένους γάρ φασι τοὺς Ἀθηναίους τῇ Ἀγροτέρᾳ θύσειν χιμάρους ὅσους ἂν τῶν βαρβάρων καταβάλωσιν, εἶτα, μετὰ τὴν μάχην ἀναρίθμου πλήθους τῶν νεκρῶν ἀναφανέντος, παραιτεῖσθαι ψηφίσματι τὴν θεόν, ὅπως καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀποθύωσι πεντακοσίας τῶν χιμάρων.* C

10 27. *Οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦτ' ἐάσαντες ἴδωμεν ⟨τὰ⟩ μετὰ τὴν μάχην· 'τῇσι δὲ λοιπῇσιν οἱ βάρβαροι ἐξανακρουσάμενοι καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλεον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀφικόμενοι εἰς τὸ ἄστυ· αἰτίη δὲ*
15 *ἔσχε ἐν Ἀθηναίοισιν ἐξ Ἀλκμαιωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσιν ἀναδεῖξαι ἀσπίδα ἐοῦσιν ἤδη ἐν τῇσι νηυσί· οὗτοι μὲν δὴ περιέπλεον Σούνιον.' ἐνταῦθα τὸ μὲν τοὺς Ἐρετριέας ἀνδράποδα προσειπεῖν, οὔτε τόλμαν Ἑλλήνων οὐδενὸς*
20 *οὔτε φιλοτιμίαν ἐνδεεστέραν παρασχομένους καὶ παθόντας ἀνάξια τῆς ἀρετῆς, ἀφείσθω, διαβεβλημένων δὲ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν, ἐν οἷς οἱ μέγιστοί τε τῶν οἴκων καὶ δοκιμώτατοι τῶν ἀνδρῶν ἦσαν, ἐλάττων λόγος· ἀνατέτραπται δὲ τῆς νίκης τὸ μέγεθος καὶ τὸ τέλος εἰς οὐδὲν ἥκει τοῦ περι-* D

2—4 Hdt. VI 117, 1 || 4sqq. Xen. Anab. III 2, 12 || 11—18 Hdt. VI 115. 116, 1

3 lac. ind. Pearson[2], suppl. e. g. *ἀναριθμήτων βαρβάρων φονευθέντων* || 5 *φασι* Mez.: *φησι* || 10 add. Turn. || 11 *λοιπῇσι ⟨φησίν⟩ οἱ βάρβαροι* Bern. || 12 *τῇ* Turn. ex Hdt. *αὐτῇ* **EB** || 14 *ἀφικομενο* lac. 2 lit. **E** *ἀφικομένους* **B** corr. Re. ex Hdt. || 14. 15 *αἰτίην δὲ ἔσχον ἀθ.* **EB** *αἰτίην* (hoc etiam CP) *δὲ ἔσχε ἐν ἀθ.* Hdt. AB (*ἐν* om. CP) *αἰτίη δὲ ἔσχε Ἀθ.* Hdt. *δ* corr. Cobet (*αἰτίη δὲ ἔσχεν Ἀθ.* Turn.) || 15 *ἀλκμεωνιδέων* **E** *ἀλκμαιωνιδέων* **B** (vide infra ad l. 22) || 17 *ναυσίν* **E** || 21 ⟨*καὶ*⟩ *διαβεβλ.* [*δὲ*] Re. | *δὲ*] *τε* Hu. || 22 *ἀλκμεωνιδῶν*, sed *ε* in ras., **E** *ἀλκμαιωνιδῶν*, *ε* ss. m. 1, **B** (idem fecit scriba p. 26, 11); de scriptura huius nominis usque ad p. 27, 15 cf. p. 15, 9. 15 et p. XI

βοήτου κατορθώματος, οὐδ' ἀγών τις ἔοικεν οὐδ' ἔργον γεγονέναι τοσοῦτον, ἀλλὰ πρόσκρουσμα βραχὺ τοῖς βαρβάροις ἀποβᾶσιν, ὥσπερ οἱ διασύροντες καὶ βασκαίνοντες λέγουσιν, εἰ μετὰ τὴν μάχην οὐ φεύγουσι κόψαντες τὰ πείσματα τῶν νεῶν, τῷ φέροντι προσωτάτω τῆς Ἀττικῆς 5
E *ἀνέμῳ παραδόντες αὑτούς, ἀλλ' αἴρεται μὲν ἀσπὶς αὐτοῖς προδοσίας σημεῖον, ἐπιπλέουσι δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐλπίζοντες αἱρήσειν καὶ καθ' ἡσυχίαν Σούνιον κάμψαντες ὑπεραιωροῦνται Φαλήρων, οἱ δὲ πρῶτοι καὶ δοκιμώτατοι τῶν ἀνδρῶν ⟨προδιδόασιν⟩ ἀπεγνωκότες τὴν πόλιν (καὶ γὰρ* 10 *ἀπολύων ὕστερον Ἀλκμαιωνίδας ἑτέροις τὴν προδοσίαν ἀνατίθησιν)· 'ἀνεδείχθη μὲν γὰρ ἀσπίς, καὶ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἄλλως εἰπεῖν' φησὶν αὐτὸς ἰδών. τοῦτο δ' ἀμήχανον μὲν ἦν γενέσθαι νενικηκότων κατὰ κράτος τῶν Ἀθηναίων· γενόμενον δ' οὐκ ἂν ὑπὸ τῶν βαρβάρων συνώφθη φυγῇ καὶ* 15
F *πόνῳ πολλῷ καὶ τραύμασι καὶ βέλεσιν εἰς τὰς ναῦς ἐλαυνομένων καὶ ἀπολιπόντων τὸ χωρίον, ὡς ἕκαστος τάχους εἶχεν. ἀλλ' ὅταν γε πάλιν ὑπὲρ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν ἀπολογεῖσθαι προσποιούμενος, ἃ πρῶτος ἀνθρώπων ἐπενήνοχεν ἐγκλήματα, εἴπῃ ⟨'θῶμα δέ μοι⟩ καὶ οὐκ ἐνδέχομαι τὸν* 20 *λόγον, Ἀλκμαιωνίδας ἄν ποτε ἀναδεῖξαι Πέρσῃσι ἐκ συνθήματος ἀσπίδα, βουλομένους γε εἶναι Ἀθηναίους ὑπὸ Ἱππίῃ', κόμματός τινος ἀναμιμνήσκομαι παροιμιακοῦ*

'μένε, καρκίνε, καί σε μεθήσω'·

6–9 Hdt. VI 115. 116 ‖ 12sq. Hdt. VI 124, 2 ‖ 20–23 et p. 27, 7–9 Hdt. VI 121, 1 ‖ 24 origo versus paroemiaci obscura est. cancri fabula talia continens non exstat

2 *πρόσκρουμα* Bern., cf. 1106 b cum adnot. ‖ 9 *Φαλήρου* Hdt. ‖ 10 lac. 8 lit. **E** 11 **B** suppl. (sec. Amyot) Re. ‖ 13 *ἀλλ' ὡς* **EB** corr. Steph. (Hdt.) | ⟨*ὡς*⟩ *αὐτὸς ἰδών* 'aut per cavillationem dictum putandum' Wy. ‖ 19 *προσποιούμενος* Steph. (*-ώμενος* Basil.) *προσποιώμεθα* **EB** *προσποιῆται* Turn. *προσποιῆται μεθεὶς* Pearson[2] ‖ 20 *εἴπῃ* Wy. *εἴῃ* **EB** *καὶ εἴπῃ* sive *εἴπῃ δὲ* Pearson[2] | lac. 9–10 lit. **E** 9 **B** suppl. Turn. ex Hdt. ‖ 22. 23 *ὑπὸ βαρβάροισί τε εἶναι Ἀθηναίους καὶ ὑπὸ Ἱππίῃ* Turn. cum Hdt.

τί γὰρ ἐσπούδακας καταλαβεῖν, εἰ καταλαβὼν μεθιέναι μέλλεις; καὶ σὺ κατηγορεῖς, εἶτ' ἀπολογῇ; καὶ γράφεις 863
κατ' ἐπιφανῶν ἀνδρῶν διαβολάς, ἃς πάλιν ἀναιρεῖς, ἀπιστῶν γε σεαυτῷ δηλονότι· σεαυτοῦ γὰρ ἀκήκοας λέγοντος
5 *Ἀλκμαιωνίδας ἀνασχεῖν ἀσπίδα νενικημένοις καὶ φεύγουσι τοῖς βαρβάροις. καὶ μὴν ἐν οἷς περὶ Ἀλκμαιωνιδῶν ἀπολογῇ σεαυτὸν ἀποφαίνεις συκοφάντην· εἰ γὰρ 'μᾶλλον ἢ ὁμοίως Καλλίῃ τῷ Φαινίππου, Ἱππονίκου δὲ πατρί, φαίνονται μισοτύραννοι ἐόντες' ὡς ἐνταῦθα γράφεις Ἀλκμαιω-*
10 *νίδαι, ποῦ θήσεις αὐτῶν ἐκείνην τὴν συνωμοσίαν, ἣν ἐν τοῖς πρώτοις γέγραφας, ὡς ἐπιγαμίαν ποιησόμενοι Πεισιστράτῳ κατήγαγον αὐτὸν ἀπὸ τῆς φυγῆς ἐπὶ τὴν τυραννίδα καὶ οὐκ ἂν ἐξήλασαν αὖθις, ἕως διεβλήθη παρανόμως* B
τῇ γυναικὶ μιγνύμενος; ταῦτα μὲν οὖν τοιαύτας ἔχει τα-
15 *ραχάς· ..... τῆς Ἀλκμαιωνιδῶν διαβολῆς καὶ ὑπονοίας τοῖς Καλλίου τοῦ Φαινίππου χρησάμενος ἐπαίνοις καὶ προσάψας αὐτῷ τὸν υἱὸν Ἱππόνικον, ὅς ἦν καθ' Ἡρόδοτον ἐν τοῖς πλουσιωτάτοις Ἀθηναίων, ὡμολόγησεν, ὅτι μηδὲν τῶν πραγμάτων δεομένων, ἀλλὰ θεραπείᾳ καὶ χάριτι τοῦ*
20 *Ἱππονίκου τὸν Καλλίαν παρ⟨εν⟩έβαλεν.*

28. *Ἐπεὶ δ' Ἀργείους ἅπαντες ἴσασιν οὐκ ἀπειπαμένους τοῖς Ἕλλησι τὴν συμμαχίαν, ... ἀξιώσαντας ὡς ἂν μὴ Λακεδαιμονίοις, ἐχθίστοις καὶ πολεμιωτάτοις οὖσι, ποιοῦν-*

10–14 cf. p. 15, 9–16 || 11–14 Hdt. I 60. 61, 1 || 15–20 Hdt. VI 121 || 17 sqq. cf. Swoboda, RE VIII 1907 sq. (s. v. Hipponikos 2) et X 1615 sqq. (s. v. Kallias 2) || 21 sq. Hdt. VII 148, 2. 4

4 *γε* Wy. *δὲ* **EB** *τίνι δέ*; Re. *δὴ* propos. Bern. || 13 *ἕως*] *εἰ μὴ* (si antea *ἂν* teneatur) Re. || 15 lac. 6 + 4 lit. **E** *ἔχει ταραχῆς τῆς ἀλκμαιωνιδῶν* (lac. 8 lit.) *διαβολῆς* **B** ⟨*μεταξὺ δὲ*⟩ *τῆς Ἀλκμεωνιδῶν διαβολῆς* Bern. (sim. iam Xyl. interpr. et Wy.) ⟨*ἐν μέσῳ γὰρ*⟩ Pearson[2] || 17 *καθ' Ἡρόδοτον*] Herodotus de Hipponici divitiis nihil dicit, in cap. VI 122 (spurio?) de Calliae opulentia agit; quare Valckenaer *καθ' Ἡρόδ.* intelligit non 'ipso teste' (cum Xyl. etc.), sed 'Herodoti aetate' || 20 corr. Re. Valckenaer || 22 *ἀξιώσαντα* **EB** corr. Basil. | ⟨*ἡγεῖσθαι δὲ* (fort. *ἀλλ' ἡγεῖσθαι* Hu.) *κατὰ τὸ ἥμισυ πάσης τῆς συμμαχίας*⟩ *ἀξιώσαντας* Bern. (sim. Re. *ἀξιώσαντας* ⟨*δὲ κατὰ τὸ ἥμισυ ἡγεῖσθαι*⟩) ex Hdt.

C *τες ἀεὶ τὸ προστασσόμενον ἕπωνται, καὶ τοῦτ' ἄλλως οὐκ ἦν, αἰτίαν κακοηθεστάτην ὑποβάλλεται γράφων· 'ἐπεὶ δέ σφεας παραλαμβάνειν τοὺς Ἕλληνας, οὕτω δὴ ἐπισταμένους, ὅτι οὐ μεταδώσουσι τῆς ἀρχῆς Λακεδαιμόνιοι, μεταιτέειν, ἵν' ἐπὶ προφάσεως ἡσυχίαν ἄγωσι.' τούτων* 5 *δ' ὕστερον ἀναμνῆσαί φησιν Ἀρταξέρξην ἀναβάντας εἰς Σοῦσα πρέσβεις Ἀργείων, κἀκεῖνον εἰπεῖν ὡς 'οὐδεμίαν νομίζοι πόλιν Ἄργεος φιλιωτέρην'· εἶθ' ὑπείκων, ὥσπερ εἴωθε, καὶ ἀναδυόμενος οὐκ εἰδέναι φησὶ περὶ τούτων ἀτρεκέως, εἰδέναι δ' ὅτι πᾶσιν ἀνθρώποις ἐστὶν ἐγκλήματα καὶ 'οὐκ* 10
D *Ἀργείοισιν αἴσχιστα πεποίηται. ἐγὼ δὲ λέγειν ὀφείλω ⟨τὰ λεγόμενα, πείθεσθαί γε μὴν οὐ παντάπασι ὀφείλω⟩, καί μοι τὸ ἔπος τοῦτο ἐχέτω ἐς πάντα τὸν λόγον. ἐπεὶ καὶ ταῦτα λέγεται, ὡς ἄρα Ἀργεῖοι ἦσαν οἱ ἐπικαλεσάμενοι τὸν Πέρσην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπειδή σφιν πρὸς τοὺς* 15 *Λακεδαιμονίους κακῶς ἡ αἰχμὴ ἐστήκεε, ⟨πᾶν⟩ δὴ βουλόμενοι σφίσι προεῖναι τῆς παρούσης λύπης.' ἆρ' οὖν οὐχ, ὅπερ αὐτὸς τὸν Αἰθίοπά φησι πρὸς τὰ μύρα καὶ τὴν πορφύραν εἰπεῖν, ὡς δολερὰ μὲν τὰ χρίματα, δολερὰ δὲ τὰ εἵματα τῶν Περσέων ἐστί, τοῦτ' ἄν τις εἴποι πρὸς αὐτόν,* 20
E *ὡς δολερὰ μὲν τὰ ῥήματα, δολερὰ δὲ τὰ σχήματα τῶν Ἡροδότου λόγων, 'ἑλικτὰ καὶ οὐδὲν ὑγιὲς ἀλλὰ πᾶν πέριξ'* (Eur. Andr. 448), *ὥσπερ οἱ ζωγράφοι τὰ λαμπρὰ τῇ σκιᾷ τρανότερα ποιοῦσιν, οὕτω ταῖς ἀρνήσεσι τὰς διαβο-*

2–5 Hdt. VII 150, 3 ‖ **6–8** Hdt. VII 151 ‖ **9–17** Hdt. VII 152 ‖ **17** sqq. Hdt. III 22 ‖ **18–20** 270 f 646 b Clem. Alex. paed. II 65, 1; strom. I 48, 5 ‖ **22** cf. 1102 c 1073 c

3 *παραλαμβάνειν* Re. ex Hdt.: *καταλαμβάνει* | *οὕτω* Turn. cum Hdt. *αὐτῶ* **EB** (*αὐτοῖς* ss. m. 1) ‖ **5** *ἵνα … ἡσυχίην* Hdt. ‖ **6** *ἀρταξέρξην* **EB**, ut Hdt. D *Ἀρτοξέρξην* Bern., ut Hdt. a (in Plutarchi libris utrumque traditur) ‖ **8** *ὑπείκων* Emp.: *ὑπειπὼν* ‖ **11** *πεποίηνται* **EB** corr. Steph. ‖ **12** add. ex Hdt. Steph. ‖ **13** *τὸν* non habet Hdt. ‖ **16** *αἰκμὴ* **E** | *ἐστήκεε πᾶν δὴ* Steph. ex Hdt. *ἕστηκεν εἰ* (lac. 3 lit. **E** 5 **B**) *δὴ* **EB** ‖ **17** *προεῖναι* **Wy.** *προσεῖναι* **EB** | *σφι εἶναι πρὸ τῆς παρούσης λύπης* Hdt. (Re.) ‖ **18** *μύρα* **B** *μῦρα* **E** ‖ **19** *χρίματα* Chatzidakis Naber (ut 646 b, pro *χρώματα*, Cobet *χρίσματα* Steph.) *χείματα* **EB** *ἀλείμματα* Turn. Re. ‖ **22** *κοὐδὲν* Duebn.

λὰς ἐπιτείνοντος αὐτοῦ καὶ τὰς ὑπονοίας ταῖς ἀμφιβολίαις βαθυτέρας ποιοῦντος· Ἀργεῖοι δ' ὅτι μὲν οὐ συναράμενοι τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἡγεμονίαν καὶ τῆς ἀρετῆς Λακεδαιμονίοις ἐκστάντες, κατῄσχυναν [ἂν] τὸν Ἡρα-
5 *κλέα καὶ τὴν εὐγένειαν, οὐκ ἔστιν ἀντειπεῖν· ⟨ὑπὸ⟩ Σιφνίοις γὰρ ἦν καὶ Κυθνίοις ἄμεινον ἐλευθεροῦν τοὺς Ἕλληνας ἢ Σπαρτιάταις φιλονεικοῦντας ὑπὲρ ἀρχῆς ἐγκαταλιπεῖν* F *τοσούτους καὶ τοιούτους ἀγῶνας. εἰ δ' αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἐπικαλεσάμενοι τὸν Πέρσην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν κακῶς*
10 *ἑστῶσαν αὐτοῖς αἰχμὴν πρὸς Λακεδαιμονίους, πῶς οὐκ ἐμήδιζον ἀναφανδὸν ἥκοντος οὐδ', εἰ μὴ συστρατεύειν ἐβούλοντο βασιλεῖ, τὴν γοῦν Λακωνικὴν ὑπολειπόμενοι κακῶς ἐποίουν, ἢ Θυρέας ἥπτοντο πάλιν ἢ τρόπον ἄλλον ἀντελαμβάνοντο καὶ παρηνώχλουν Λακεδαιμονίοις, μέγα* 864
15 *βλάψαι δυνάμενοι τοὺς Ἕλληνας, εἰ μὴ παρῆκαν εἰς Πλαταιὰς ἐκείνους ἐκστρατεῦσαι τοσούτοις ὁπλίταις;*

29. *Ἀλλ' Ἀθηναίους γε μεγάλους ἐνταῦθα τῷ λόγῳ πεποίηκε καὶ σωτῆρας ἀνηγόρευκε τῆς Ἑλλάδος, ὀρθῶς γε ποιῶν καὶ δικαίως, εἰ μὴ πολλὰ καὶ βλάσφημα προσῆν τοῖς*
20 *ἐπαίνοις. νῦν δὲ προδοθῆναι μὲν ἂν λέγων ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Λακεδαιμονίους, μονωθέντας δ' ἂν καὶ ἀποδεξαμένους ἔργα μεγάλα ἀποθανεῖν γενναίως, ἢ πρὸ τούτου ὁρῶντας καὶ τοὺς ⟨ἄλλους⟩ Ἕλληνας μηδίζοντας ὁμολογίῃ ἂν χρήσασθαι πρὸς Ξέρξεα, δῆλός ἐστιν οὐ τοῦτο*
25 *λέγων εἰς τὸν Ἀθηναίων ἔπαινον, ἀλλ' Ἀθηναίους ἐπαινῶν* B *ἵνα κακῶς εἴπῃ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. τί γὰρ ἄν τις ἔτι δυσχεραίνοι Θηβαίους ἀεὶ καὶ Φωκέας πικρῶς αὐτοῦ καὶ κατακόρως ἐξονειδίζοντος, ὅπου καὶ τῶν προκινδυνευ-*

20–24 Hdt. VII 139, 3. 4 || 27 *Φωκέας*] cf. Hdt. VIII 30; IX 17

4 *λακεδαιμόνιοι* B | *ἂν* del. Re. || 5 *οὐκ* E *οὐδ'* B edd. | *οὐδ' ἔστιν ἀντειπεῖν* ante *κατήσχυναν* trp. B | *ὑπὸ* add. Wy. *σὺν* add. Mez. || 6 *κυνθίοις* E || 15 *εἰ*] *ἢ* E || 21 *ὑποδεξαμένους* EB corr. Re. (*ἀποδειξ.*) Wesseling ex Hdt. || 23 add. Xyl. interpr. Re. ex Hdt. | *ὁμολογοίη* E || 24 *τοῦτο* Turn. *τούτους* EB *τούτους ⟨κακῶς⟩ λέγων* Re. || 26. 27 *ἔτι δυσχεραίνοι* Re. *ἐπιδυσχεραίνῃ* EB

σάντων ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τὴν οὐ ⟨γεγενημένην μέν⟩, γενομένην δ' ἄν, ὡς αὐτὸς εἰκάζει, καταψηφίζεται προδοσίαν; αὐτοὺς δὲ Λακεδαιμονίους ἐν ἀδήλῳ θέμενος ἐπηπόρησεν, εἴτ' ἔπεσον ἂν μαχόμενοι τοῖς πολεμίοις εἴτε παρέδωκαν ἑαυτούς, μικροῖς γε νὴ Δία τεκμηρίοις αὐτῶν 5 *ἀπιστήσας τοῖς περὶ Θερμοπύλας.*

30. *Διηγούμενος δὲ συμπεσοῦσαν ναυαγίαν ταῖς βασιλι-* C *καῖς ναυσὶ καὶ ὅτι πολλῶν χρημάτων ἐκπεσόντων Ἀμεινοκλῆς ὁ Κρητίνεω Μάγνης ἀνὴρ ὠφελήθη μεγάλως, χρυσία ἄφατα καὶ χρήματα περιβαλόμενος, οὐδὲ τοῦτον ἄδηκτον* 10 *παρῆκεν, 'ἀλλ' ὁ μὲν τἆλλα' φησίν 'οὐκ εὐτυχέων εὑρήμασι μέγα πλούσιος ἐγένετο· ἦν γάρ τις καὶ τοῦτον ἄχαρις συμ⟨φορὴ λυπεῦσα παιδοφόνος⟩'. τοῦτο μὲν οὖν παντὶ δῆλον, ὅτι τὰ χρυσᾶ χρήματα καὶ τὰ εὑρήματα καὶ τὸν ἐκβρασσόμενον ὑπὸ τῆς θαλάσσης πλοῦτον ἐπεισήγαγε* 15 *τῇ ἱστορίᾳ χώραν καὶ τόπον ποιῶν, ἐν ᾧ θήσεται τὴν Ἀμεινοκλέους παιδοφονίαν.*

31. *Ἀριστοφάνους δὲ τοῦ Βοιωτοῦ* (FGrHist 379 F 5) *γράψαντος, ὅτι χρήματα μὲν αἰτήσας οὐκ ἔλαβε παρὰ* D *Θηβαίων, ἐπιχειρῶν δὲ τοῖς νέοις διαλέγεσθαι καὶ συσχο-* 20 *λάζειν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐκωλύθη δι' ἀγροικίαν αὐτῶν καὶ μισολογίαν, ἄλλο μὲν οὐδέν ἐστι τεκμήριον· ὁ δ' Ἡρόδοτος τῷ Ἀριστοφάνει μεμαρτύρηκε, δι' ὧν τὰ μὲν ψευ-*

5 *μικροῖς*] rursus ironice dictum || 7–13 Hdt. VII 190 || 16 sq. cf. p. 47, 10 || 18– p. 31, 2 similia de Herodoto et Corinthiis in Favorin. or. Corinth. (Ps.-Dio Chrys. or. 37) 7

1 add. Mez. Re., cf. p. 39, 26 *τὴν ⟨γενομένην μὲν⟩ οὐ, γενομένην δ' ἂν* Pearson[2] *τὴν [οὐ] γενομένην [δ'] ἂν* Emp. || 2 *εἰκάζοι* **EB** corr. Re. || 6 *ἀποστήσας* **B** || 9 *Κρητίνεω* Pearson[2] ex Hdt. *κρησίνεω* **EB** | *χρυσία* Duebn. *χρύσεα* **EB** *χρύσεα ἄφατα [καὶ] χρήματα* Po. probab., cf. Hdt. *ἄλλα τε χρύσεα ἄφατα* (om. a) *χρήματα περιεβάλετο* et l. 14 || 10 *τοῦτο* **EB** corr. Mez. sec. Hdt. || 12 *ἦν* Turn. (Hdt.): *τὴν* | *τις* **E** *αἰτίαν* **B** || 13 lac. 16 lit. **E** 18 **B** suppl. Steph. ex Hdt. | *πάντη* **EB** corr. Steph. || 14 *χρήματα* Steph.: *ῥήματα* || 19. 20 *παρ' ἀθηναίων* **EB** corr. Pletho Mez. || 22 *Ἡρόδοτος ⟨αὐτὸς⟩* Cobet

δῶς, τὰ δὲ διὰ ....., τὰ δὲ ὡς μισῶν καὶ διαφερόμενος τοῖς Θηβαίοις ἐγκέκληκε. Θεσσαλοὺς μὲν γὰρ ὑπ' ἀνάγκης ἀποφαίνεται μηδίσαι τὸ πρῶτον, ἀληθῆ λέγων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μαντευόμενος ὡς προδόντων ἂν
5 *Λακεδαιμονίους ὑπεῖπεν ὡς 'οὐχ ἑκόντων ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης ἁλισκομένων κατὰ πόλεις'· Θηβαίοις δὲ τῆς αὐτῆς* E
ἀνάγκης οὐ δίδωσι τὴν αὐτὴν συγγνώμην, καίτοι πεντακοσίους μὲν εἰς τὰ Τέμπη καὶ Μναμίαν στρατηγὸν ἔπεμψαν, εἰς δὲ Θερμοπύλας ὅσους ᾔτησε Λεωνίδας· οἳ καὶ μόνοι σὺν
10 *Θεσπιεῦσι παρέμειναν αὐτῷ, τῶν ἄλλων ἀπολιπόντων μετὰ τὴν κύκλωσιν· ἐπεὶ δὲ τῶν παρόδων κρατήσας ὁ βάρβαρος ἐν τοῖς ὅροις ἦν καὶ Δημάρατος ὁ Σπαρτιάτης διὰ ξενίαν εὔνους ὢν Ἀτταγίνῳ τῷ προεστῶτι τῆς ὀλιγαρχίας διεπράξατο φίλον βασιλέως γενέσθαι καὶ ξένον, οἱ*
15 *δ' Ἕλληνες ἐν ταῖς ναυσὶν ἦσαν, πεζῇ δ' οὐδεὶς προσήλαυνεν, οὕτως προσεδέξαντο τὰς διαλύσεις ὑπὸ τῆς με-* F
γάλης ἀνάγκης ἐγκαταληφθέντες. οὔτε γὰρ θάλασσα καὶ νῆες αὐτοῖς παρῆσαν ὡς Ἀθηναίοις, οὔτ' ἀπωτάτω κατῴκουν ὡς Σπαρτιᾶται τῆς Ἑλλάδος ἐν μυχῷ, μιᾶς δ' ἡμέρας
20 *ὁδὸν καὶ ἡμισείας ἀπέχοντι τῷ Μήδῳ συστάντες ἐπὶ τῶν στενῶν καὶ διαγωνισάμενοι μετὰ μόνων Σπαρτιατῶν καὶ Θεσπιέων ἠτύχησαν. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὕτως ἐστὶ δίκαιος,* 865
ὥστε Λακεδαιμονίους μὲν μονωθέντας καὶ γενομένους συμμάχων ἐρήμους τυχὸν ἄν φησιν ὁμολογίῃ χρήσασθαι
25 *πρὸς Ξέρξεα, Θηβαίοις δὲ τὸ αὐτὸ διὰ τὴν αὐτὴν ἀνάγκην παθοῦσι λοιδορεῖται. τὸ δὲ μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργον*

2 sq. Hdt. VII 172–174 || 4–6 Hdt. VII 139, 3 || 8 sq. Hdt. VII 202 (*τετρακόσιοι* Hdt.) || 9 sq. Hdt. VII 222 || 12 Hdt. VII 3. 101. 209 || 13 Hdt. IX 15. 86 || 23 sq. Hdt. VII 139, 3. 4 || 23–25 cf. p. 29, 21–24

1 lac. 7 lit. **E** 3 **B** *διὰ ⟨κολακείαν⟩* Turn. *δι' ἄ⟨γνοιαν⟩* Mez. *δι' ἀ⟨δικίαν⟩* Wy. (cf. p. 32, 11) alii *δια⟨βόλως⟩* Cobet *δια⟨βάλλων⟩* Bern. (cf. p. 32, 11) *δι' ἀ⟨μέλειαν⟩* Po. (cf. p. 35, 9) | *⟨πάν⟩τα δ' ὡς μισῶν* Kron. || 13 *ξενίαν* Re. edd. ante Bern.: *ξενίας* | *Ἀτταγίνῳ* Pletho Re. (ex Hdt. IX 15): *ἀπαγίνω* || 17 *ἐγκαταλειφθέντες* **EB** corr. Wy. || 20 *ὁδῶ* **B** edd. ante Duebn. || 24 *χρῆσθαι* **EB** corr. Cobet, cf. p. 29, 24 || 26 *κάλλιστον ⟨Θηβαίων⟩ ἔργον* Re.

ἀνελεῖν μὴ δυνηθεὶς ὡς οὐ πραχθὲν αὐτοῖς, αἰτίῃ φαύλῃ καὶ ὑπονοίᾳ διαλυμαινόμενος ταῦτ' ἔγραφεν· 'οἱ μὲν νυν ξύμμαχοι ἀποπεμπόμενοι ᾤχοντό τε ἀπιόντες καὶ ἐπείθοντο Λεωνίδῃ· Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι· τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες 5 *ἔμενον καὶ οὐ βουλόμενοι (κατεῖχε γάρ σφεας Λεωνίδης* B *ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιεύμενος), Θεσπιέες δὲ ἑκόντες μάλιστα, οἳ οὐδαμᾶ ἔφασαν ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετὰ τούτου ἀπαλλάξεσθαι.' εἶτ' οὐ δῆλός ἐστιν ἰδίαν τινὰ πρὸς Θηβαίους ἔχων ὀργὴν καὶ δυσμένειαν, ὑφ' ἧς οὐ* 10 *μόνον διέβαλε ψευδῶς καὶ ἀδίκως τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ πιθανοῦ τῆς διαβολῆς ἐφρόντισεν, οὐδ' ὅπως αὐτὸς ἑαυτῷ τὰ ἐναντία λέγων παρ' ὀλίγους †ἀνθρώπους† οὐ φανεῖται συνειδώς; προειπὼν γὰρ ὡς ὁ Λεωνίδης, 'ἐπεί τ' ᾔσθετο τοὺς συμμάχους ἐόντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας* 15 *συγκινδυνεύειν, κελεύσαι σφέας ἀπαλλάττεσθαι', πάλιν μετ'* C *ὀλίγον λέγει τοὺς Θηβαίους ἄκοντας αὐτὸν κατασχεῖν, οὓς εἰκὸς ἦν ἀπελάσαι καὶ [μὴ] βουλομένους παραμένειν, εἰ μηδίζειν αἰτίαν εἶχον. ὅπου γὰρ οὐκ ἐδεῖτο τῶν μὴ προθύμων, τί χρήσιμον ἦν ἀναμεμῖχθαι μαχομένοις ἀνθρώπους* 20 *ὑπόπτους; οὐ γὰρ δὴ φρένας εἶχε τοιαύτας ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς καὶ τῆς Ἑλλάδος ἡγεμών, ὥστε κατέχειν*

2—9 Hdt. VII 222 || **14—16** Hdt. VII 220, 2 || **17** sqq. Hdt. VII 222

1 *αἰτίῃ*] 'dubium videtur, utrum hic Ionica dictione usus sit Plutarchus an *αἰτίᾳ* scripserit' Wy. || **3** ⟨*οἱ*⟩ *ἀποπεμπόμενοι* Re. ex Hdt. d || **4** *Θεσπιέες* Duebn. cum Hdt. (cf. l. 7) *θεσπιεῖς* **EB** || **7** *ὁμήρου* **EB** corr. Steph., cf. p. 33, l. 3. 11 et Hdt. (*ὁμήρῳ* CR) || **8** *οὐδαμᾶ* **EB** *οὐκ* Turn. cum Hdt. | *Λεωνίδην* Steph. (**Hdt.**): *λεωνίδῃ* || **8.9** *τοὺς μετ' αὐτοῦ* Hdt. || **9** *ἀπαλλάξεσθαι* Steph. (Hdt.): *ἀπαλλάξασθαι* || **11** *διέβλαψε* **EB** corr. Steph. || **13** 'omnibus praeter paucos hominibus' interpr. Kron., non recte *παρ' ὀλίγοις ἀνθρώποις* suspicatus est Pearson[2] *πᾶσιν ὀλίγου ἀνθρώποις* Wy. *πᾶσι παρ' ὀλίγους ἀνθρώποις* Herw. *παρ' ὀλίγους στίχους* Re. sec. Amyot || **16** *συνδιακινδυνεύειν* Hdt. a (*διακινδυνεύειν* d) | *κελεύσαι* Re. (*Λεωνίδην* —) *κελεῦσαι* Hdt. *κελεύσας* **EB** || **18** *ἀπελάσαι* **E** *ἀπελᾶσαι* **B** (cf. p. 41, 16) *ἀπελᾶσθαι* Ald. | *μὴ* del. Basil. || **20** *μαχουμένοις* propos. Kron.

ἐν ὁμήρων λόγῳ τοῖς τριακοσίοις τοὺς τετρακοσίους ὅπλ' ἔχοντας καὶ προσκειμένων ἔμπροσθεν ἤδη καὶ ὄπισθεν ἅμα τῶν πολεμίων· καὶ γὰρ εἰ πρότερον ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιούμενος ἦγεν αὐτούς, ἔν γε τοῖς ἐσχάτοις εἰκὸς ἦν και-
5 *ροῖς ἐκείνους τε Λεωνίδα μηδὲν φροντίσαντας ἀπαλλαγῆναι* D
καὶ Λεωνίδαν δεῖσαι τὴν ὑπ' ἐκείνων μᾶλλον ἢ τῶν βαρβάρων κύκλωσιν. ἄνευ δὲ τούτων, πῶς οὐ γελοῖος ὁ Λεωνίδας τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας ἀπιέναι κελεύων ὡς αὐτίκα μάλα τεθνηξομένους, Θηβαίους δὲ κωλύων ὡς ὑπ' αὐτοῦ
10 *φυλάττοιντο τοῖς Ἕλλησιν ἀποθνήσκειν μέλλοντος; εἰ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐν ὁμήρων λόγῳ, μᾶλλον δ' ἀνδραπόδων, περιῆγε τοὺς ἄνδρας, οὐ κατέχειν ὤφειλεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἀπολουμένων, ἀλλὰ παραδοῦναι τοῖς ἀπιοῦσι τῶν Ἑλλήνων. ὃ δὲ λοιπὸν ἦν τῶν αἰτίων εἰπεῖν 'ἴσως δὲ ἀπολουμέ-*
15 *νους κατεῖχε', καὶ τοῦτ' ἀνῄρηκεν ὁ συγγραφεὺς οἷς περὶ* E
τῆς φιλοτιμίας τοῦ Λεωνίδου κατὰ λέξιν ⟨*εἴρηκε*⟩*· 'ταῦτά τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην καὶ βουλόμενον καταθέσθαι κλέος μούνων Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμμάχους μᾶλλον ἢ τῇσι γνώμῃσι διενεχθέντας.' ὑπερβολὴ γὰρ*
20 *εὐηθείας ἦν, ἧς ἀπήλαυνε δόξης τοὺς συμμάχους κατέχειν μεθέξοντας τοὺς πολεμίους. ὅτι τοίνυν οὐ διεβέβλητο τοῖς Θηβαίοις ὁ Λεωνίδας, ἀλλὰ καὶ φίλους ἐνόμιζε βεβαίους, ἐκ τῶν πεπραγμένων δῆλόν ἐστι. καὶ γὰρ παρῆλθεν εἰς Θήβας ἄγων τὸ στράτευμα καὶ δεηθεὶς ἔτυχεν οὗ μηδὲ εἷς*
25 *ἄλλος, ἐν τῷ ἱερῷ κατακοιμηθῆναι τοῦ Ἡρακλέους, καὶ* F
τὴν ὄψιν ἣν εἶδεν ὄναρ ἐξήγγειλε τοῖς Θηβαίοις· ἔδοξε γὰρ ἐν θαλάσσῃ πολὺν ἐχούσῃ καὶ τραχὺν κλύδωνα τὰς ἐπι-

16–19 Hdt. VII 220, 4 || **23** sqq. Plut. quo ex fonte hauserit nescimus

1. 3 *ὁμήρου* **B**, cf. p. 32, 7 || **8** *ἀπιέναι* Re.: *ἀπεῖναι* || **9** *τεθνηξόμενος* Turn. Leon. || **13** *ἀπολλυμένων* **EB** corr. (Xyl. interpr.) Re. || **14** *ἴσως δὲ*] *ὅτι ὡς* Mez. *ὡς δὴ* dub. Po. | *ἀπολουμένων* **EB** corr. Turn. | *ἴσως δὲ ἀπολουμένων* add. a lectore susp. Wy. || **16** lac. 8 lit. **E** 10 **B** *εἴρηκε* vel *γράφει* suppl. Xyl. *οὕτω γράφει* Re. || **17** *τε* Re. ex Hdt. : *δὲ* | *Λεωνίδην* Duebn. cum Hdt. *λεωνίδεα* **EB** || **18** *μοῦνον* Hdt. codd. (*μούνον* C) || **19** *ἢ γνώμῃ διενειχθέντας οὕτως ἀκόσμως οἴχεσθαι τοὺς οἰχομένους* Hdt. || **26** *ὄναρ*] *Ἥραν* Ald.

φανεστάτας καὶ μεγίστας πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἀνωμάλως διαφέρεσθαι καὶ σαλεύειν, τὴν δὲ Θηβαίων ὑπερέχειν τε πασῶν καὶ μετέωρον ἀρθῆναι πρὸς τὸν οὐρανόν, εἶτ' ἐξαίφνης ἀφανῆ γενέσθαι· καὶ ταῦτα μὲν ἦν ὅμοια τοῖς ὕστερον χρόνῳ πολλῷ συμπεσοῦσι περὶ τὴν πόλιν. 5

866 32. Ὁ δ' Ἡρόδοτος ἐν τῇ διηγήσει τῆς μάχης καὶ τοῦ Λεωνίδου τὴν μεγίστην ἠμαύρωκε πρᾶξιν, αὐτοῦ πεσεῖν πάντας εἰπὼν ἐν τοῖς στενοῖς περὶ τὸν κολωνόν· ἐπράχθη δ' ἄλλως. ἐπεὶ γὰρ ἐπύθοντο νύκτωρ τὴν περίοδον τῶν πολεμίων, ἀναστάντες ἐβάδιζον ἐπὶ τὸ στρατόπεδον καὶ 10 τὴν σκηνὴν ὀλίγου δεῖν βασιλέως, ὡς ἐκεῖνον αὐτὸν ἀποκτενοῦντες καὶ περὶ ἐκείνῳ τεθνηξόμενοι· μέχρι μὲν οὖν τῆς σκηνῆς ἀεὶ τὸν ἐμποδὼν φονεύοντες, τοὺς δ' ἄλλους τρεπόμενοι προῆλθον· ἐπεὶ δ' οὐχ ηὑρίσκετο Ξέρξης, ζητοῦντες ἐν μεγάλῳ καὶ ἀχανεῖ στρατεύματι καὶ πλανώ- 15 B μενοι μόλις ὑπὸ τῶν βαρβάρων πανταχόθεν περιχυθέντων διεφθάρησαν. ὅσα δ' ἄλλα πρὸς τούτῳ τολμήματα καὶ ῥήματα τῶν Σπαρτιατῶν καταλέλοιπεν, ἐν τῷ Λεωνίδου βίῳ γραφήσεται· μικρὰ δ' οὐ χεῖρόν ἐστι καὶ νῦν διελθεῖν. ἀγῶνα μὲν γὰρ ἐπιτάφιον αὐτῶν ἠγωνίσαντο πρὸ τῆς ἐξ- 20 όδου καὶ τοῦτον ἐθεῶντο πατέρες αὐτῶν καὶ μητέρες· αὐτὸς δ' ὁ Λεωνίδας πρὸς μὲν τὸν εἰπόντα παντελῶς ὀλίγους ἐξάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὴν μάχην 'πολλοὺς μὲν' ἔφη 'τεθνηξομένους.' πρὸς δὲ τὴν γυναῖκα, πυνθανομένην ἐξιόντος εἴ τι λέγοι, μεταστραφεὶς εἶπεν 'ἀγαθοῖς γαμεῖσθαι καὶ ἀγαθὰ 25 C τίκτειν'. ἐν δὲ Θερμοπύλαις μετὰ τὴν κύκλωσιν δύο τῶν ἀπὸ γένους ὑπεξελέσθαι βουλόμενος ἐπιστολὴν ἐδίδου

7 sq. Hdt. VII 224, 1 || 9–17 Plutarchus Ephorum sequi videtur, cf. Diod. XI 9, 3–10, 4 || 18.19 cf. Ziegler, RE XXI 896 || 21–24 cf. 225c (a) Diod. XI 4, 3–4 || 24–26 cf. 225a 240e || 26 – p. 35, 5 cf. 225 d e 221 c d (222a)

11 ὀλίγου δεῖν del. Re. propter l. 12–14 || 14 εὑρίσκετο Bern. || 18 παραλέλοιπεν Wy., cf. etiam p. 35, 5 || 20 αὐτῷ EB αὐτῶν Leon. Turn., del. Ha. probab., cf. l. 21 || 23 μὲν ⟨οὖν⟩ Pletho Cobet μὴν Herw. coll. 225c

⟨τῷ⟩ ἑτέρῳ καὶ ἔπεμπεν, ὁ δ' οὐκ ἐδέξατο φήσας μετ' ὀργῆς 'μαχατάς τοι, οὐκ ἀγγελιαφόρος, εἰπόμαν'· τὸν δ' ἕτερον ἐκέλευεν εἰπεῖν τι πρὸς τὰ τέλη τῶν Σπαρτιατῶν, ὁ δ' ἀπεκρίνατο τῷ πράγματι καὶ τὴν ἀσπίδα λαβὼν εἰς 5 τάξιν κατέστη. ταῦτ' οὐκ ἄν τις ἐπετίμησεν ἄλλου παραλιπόντος· ὁ δὲ τὴν Ἀμάσιδος ἀποψόφησιν καὶ τὴν τῶν ὄνων τοῦ κλέπτου προσέλασιν καὶ τὴν τῶν ἀσκῶν ἐπίδοσιν καὶ πολλὰ τοιαῦτα συναγαγὼν καὶ διαμνημονεύων, οὐκ ἀμελείᾳ δόξειεν ἂν καὶ ὑπεροψίᾳ προΐεσθαι καλὰ μὲν D 10 ἔργα καλὰς δὲ φωνάς, ἀλλ' οὐκ εὐμενὴς ὢν πρὸς ἐνίους οὐδὲ δίκαιος.

33. Τοὺς δὲ Θηβαίους πρῶτον μέν φησι μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐόντας μάχεσθαι ὑπ' ἀνάγκης ἐχομένους· οὐ γὰρ μόνον Ξέρξης, ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ καὶ Λεωνίδας μαστιγοφόρους 15 εἶχεν ἑπομένους, ὑφ' ὧν οἱ Θηβαῖοι παρὰ γνώμην ἠναγκάζοντο [μαστιγούμενοι] μάχεσθαι. καὶ τίς ἂν ὠμότερος τούτου γένοιτο συκοφάντης, ὃς μάχεσθαι μὲν ὑπ' ἀνάγκης φησὶ τοὺς ἀπελθεῖν καὶ φεύγειν δυναμένους, μηδίσαι δ' ἑκόντας, οἷς οὐδεὶς παρῆν βοηθῶν; ἑξῆς δὲ τούτοις γέγραφεν, 20 ὅτι τῶν ἄλλων 'ἐπειγομένων ἐπὶ τὸν κολωνὸν ἀποσχισθέντες οἱ Θηβαῖοι χεῖράς τε προέτειναν καὶ ἤισαν ἆσσον τῶν E βαρβάρων, λέγοντες τὸν ἀληθέστατον τῶν λόγων, ὡς μηδίσειαν, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ ἔδοσαν βασιλεῖ, ὑπὸ δ' ἀνάγκης ἐχόμενοι εἰς Θερμοπύλας ἀπικέατο καὶ ἀναίτιοι εἶεν 25 τοῦ τρώματος τοῦ γενομένου βασιλεῖ· ταῦτα λέγοντες

6—7 Hdt. II 162. 121 δ || 12 sq. Hdt. VII 233 || 14 sq. Hdt. VII 103, 4; 223, 2 || 20 – p. 36, 2 Hdt. VII 233

1 add. (vel cum Re. θατέρῳ scribendum) Wy. || 4 ἀπεκρίνοντος Ald. | τῷ πράγματι Wy. τὰ πράγματα **EB** ⟨'κρείσσων ἐγὼ μένων καὶ κρείσσον' ἐμοῦ μένοντος⟩ τὰ πράγματα' Pearson[2] coll. 225e (cf. etiam Pearson[1] p. 267 sq.) || 7 προσέλασιν Steph.: προσέλευσιν || 8 ⟨ἄλλα⟩ πολλὰ dub. Re. (πολλὰ ἄλλα propos. Bern.) || 12 πρῶτον Basil. (cf. l. 19) πρῶτος **EB** τέως (pro πρώτους vulgatae) ci. Re. ex Hdt. || 16 del. Cobet (cf. l. 14) || 18 φυγεῖν Herw. || 21 προέτεινον Bern. ex Hdt. | ἤισαν Turn. ex Hdt. ἦσαν (i. e. ᾖσαν) **EB** || 22 ὡς μηδίζουσι Turn. sec. Hdt. SV (codd. rell. ὡς καὶ μηδίζουσι) || 23 ὕδωρ ἐν πρώτοισι ἔδοσαν Hdt. ἔδοσαν ἂν Re. || 24 ἀπικοίατο Turn. ex Hdt.

περιεγένοντο· εἶχον γὰρ καὶ Θεσσαλοὺς τούτων τῶν λόγων μάρτυρας.' ὅρα διὰ τοσούτων ἐν βαρβάροις κραυγαῖς καὶ παμμιγέσι θορύβοις καὶ φυγαῖς καὶ διώξεσιν ἀκουομένην δικαιολογίαν καὶ μαρτύρων ἀνάκρισιν καὶ Θεσσαλοὺς μεταξὺ τῶν φονευομένων καὶ πατουμένων ὑπ' ἀλλήλων παρὰ 5
τὰ στενὰ Θηβαίοις συνδικοῦντας, ὅτι τῆς Ἑλλάδος αὐτοὺς
F *κρατοῦντας ἄχρι Θεσπιέων ἔναγχος ἐξήλασαν μάχῃ περιγενόμενοι καὶ τὸν ἄρχοντα Λατταμύαν ἀποκτείναντες. ταῦτα γὰρ ὑπῆρχε Βοιωτοῖς τότε καὶ Θετταλοῖς πρὸς ἀλλήλους, ἐπιεικὲς δὲ καὶ φιλάνθρωπον οὐδέν. ἀλλὰ δὴ τῶν* 10
Θεσσαλῶν μαρτυρούντων, πῶς περιεγένοντο Θηβαῖοι; 'τοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτειναν οἱ βάρβαροι προσιόντας', ὡς αὐτὸς εἴρηκε, 'τοὺς δὲ [τι] πλεῦνας κελεύσαντος Ξέρξεω ἔστιξαν στίγματα βασιλήια, ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ
867 *Λεοντιάδεω.' οὔτε Λεοντιάδης ἐν Θερμοπύλαις ἦν στρατ-* 15
ηγός, ἀλλ' Ἀνάξανδρος, ὡς Ἀριστοφάνης (FGrHist 379 F 6) *ἐκ τῶν κατ' ἄρχοντας ὑπομνημάτων ἱστόρησε καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος* (FGrHist 271/2 F 35), *οὔτε γινώσκει τις ἀνθρώπων πρὸ Ἡροδότου στιχθέντας ὑπὸ Ξέρξου Θηβαίους. ἐπεὶ μέγιστον ἦν ἀπολόγημα τῆς δια-* 20
βολῆς καὶ καλῶς εἶχε τὴν πόλιν ἀγάλλεσθαι τοῖς στίγμασιν ἐκείνοις, ὡς Ξέρξου δικαιώσαντος ἐχθίστοις χρήσασθαι Λεωνίδῃ καὶ Λεοντιάδῃ· τοῦ μὲν γὰρ ᾐκίσατο πεπτωκότος τὸ σῶμα, τοῦ δὲ ζῶντος ἔστιξεν. ὁ δὲ τὴν μὲν εἰς Λεωνίδαν ὠμότητα δήλωμα ποιούμενος, ὅτι μάλιστα δὴ ἀν- 25
B *δρῶν ὁ βάρβαρος ἐθυμώθη ζῶντι Λεωνίδῃ, Θηβαίους δὲ καὶ μηδίζοντας λέγων ἐν Θερμοπύλαις στιχθῆναι καὶ στιχθέντας αὖθις ἐν Πλαταιαῖς μηδίζειν προθύμως δοκεῖ*

8 cf. vit. Cam. 19, 4 (Obst. RE XII 984) || 12–15 Hdt. VII 233 || 23 sq. Hdt. VII 238 || 27 sq. Hdt. IX 67

1 *περιεγένοντο* Hdt. SV[1], *περιεγίνοντο* codd. rell. || 3 *καί*[2] om. E || 5.6 *παρὰ τὰ*] *πάντα γὰρ* Ald. Basil. || 7 *παραγενόμενοι* **EB** corr. Amyot (interpr.) Mez. || 8 *λατταμίαν* **B** | *ἀποκτείναντες* Re.: *ἀποκτείνοντες* || 13 *δὲ* (Hdt.) Re. Bern. *δέ τι* **E** *δ' ἔτι* **B** || 14 *ἔστιζον* Hdt. || 15 ⟨*ἀλλ'*⟩ *οὔτε* Re. ('atqui non...' Xyl.) *οὔτε* ⟨*δὲ*⟩ *Λεοντιάδης* dub. Hu. || 19 *ἀνθρώπους* **EB** corr. Steph. || 22 *δικάσαντος* **EB** corr. Re.

μοι, καθάπερ Ἱπποκλείδης ὁ τοῖς σκέλεσι χειρονομῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης, εἰπεῖν ἂν ἐξορχούμενος τὴν ἀλήθειαν 'οὐ φροντὶς Ἡροδότῳ'.

34. *Ἐν δὲ τῇ ὀγδόῃ τοὺς Ἕλληνάς φησι καταδειλιάσαντας*
5 *ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου δρησμὸν βουλεύεσθαι ἔσω εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῶν Εὐβοέων δεομένων ὀλίγον ἐπιμεῖναι χρόνον, ὅπως ὑπεκθοῖντο γενεὰς καὶ τὸ οἰκετικόν, ὀλιγωρεῖν, ἄχρι οὗ Θεμιστοκλῆς ἀργύριον λαβὼν Εὐρυβιάδῃ τε μετέδωκε καὶ Ἀδειμάντῳ τῷ Κορινθίων στρατηγῷ· τότε* C
10 *δὲ μεῖναι καὶ διαναυμαχῆσαι πρὸς τοὺς βαρβάρους. ὁ μὲν Πίνδαρος, οὐκ ὢν συμμάχου πόλεως ἀλλὰ μηδίζειν αἰτίαν ἐχούσης, ὅμως τοῦ Ἀρτεμισίου μνησθεὶς ἐπιπεφώνηκεν* (fr. 77 Snell)·

'ὅθι παῖδες Ἀθηναίων ἐβάλοντο φαεννὰν
15 *κρηπῖδ' ἐλευθερίας'.*

Ἡρόδοτος δ', ὑφ' οὗ κεκοσμῆσθαί τινες ἀξιοῦσι τὴν Ἑλλάδα, δωροδοκίας καὶ κλοπῆς ἔργον ἀποφαίνει τὴν νίκην ἐκείνην γενομένην καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀκουσίως ἀγωνισαμένους, ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐξαπατηθέντας ἀργύριον λα-
20 *βόντων. καὶ τοῦτο τὸ πέρας οὐ γέγονεν αὐτῷ τῆς κακοηθείας· ἀλλὰ πάντες μὲν ἄνθρωποι σχεδὸν ὁμολογοῦσι ταῖς ναυμαχίαις αὐτόθι κρατοῦντας τοὺς Ἕλληνας ὅμως* D
ὑφέσθαι τοῦ Ἀρτεμισίου τοῖς βαρβάροις τὰ περὶ Θερμοπύλας ἀκούσαντας (οὐδὲ γὰρ ἦν ὄφελος ἐνταῦθα καθημέ-
25 *νους φρουρεῖν τὴν θάλασσαν, ἐντὸς Πυλῶν τοῦ πολέμου γεγονότος καὶ Ξέρξου τῶν παρόδων κρατοῦντος)· Ἡρόδοτος δέ, πρὶν ἀπαγγελῆναι τὸν Λεωνίδου θάνατον, ἤδη*

1 sqq. Hdt. VI 129 || 4—10 Hdt. VIII 4. 5. 6, 1 || 8 sq. vit. Them. 7, 6 || 14 350a 552b vit. Them. 8, 2

2 *ἀπορχούμενος* Herw. sec. Hdt. || 5 et infra (l. 12) *ἀρτεμεισίου* E (cf. p. 38, 10; 43, 9; 46, 8) cf. praef. p. XI || 6 *προσμεῖναι* Hdt. || 8 *ἄχρις* B || 14 *ὅθι* B *ὡς οἱ* E *ὅτι* Ald. | *Ἀθαναίων* Boeckh | *ἐβάλλοντο* EB corr. Steph. || 14. 15 *φαεννὰν κρηπῖδ'* E *φαενὰν κρηπῖδ'* B || 18 *ἀγωνισαμένοις* E || 20 *τὸ* om. B

ποιεῖ τοὺς Ἕλληνας βουλευομένους ἀποδιδράσκειν· λέγει δ' οὕτω· 'τρηχέως δὲ περιεφθέντες, καὶ οὐχ ἥκιστα Ἀθηναῖοι, τῶν αἱ ἡμίσειαι τῶν νεῶν τετρωμέναι ἦσαν, δρησ-
E *μὸν ἐβούλευον εἰς τὴν Ἑλλάδα.' καίτοι τὴν πρὸ τοῦ ἀγῶνος ἀναχώρησιν οὕτως ὀνομάσαι, μᾶλλον δ' ὀνειδίσαι δεδόσθω·* 5
ὁ δὲ καὶ πρότερον δρασμὸν εἶπε καὶ νῦν δρασμὸν ὀνομάζει καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν ἐρεῖ δρασμόν· οὕτω πικρῶς τῷ ῥήματι προσπέφυκε. 'τοῖς δὲ βαρβάροισιν αὐτίκα μετὰ ταῦτα πλοίῳ ἦλθεν ἀνὴρ Ἑστιαιεύς, ἀγγέλλων τὸν δρησμὸν τὸν ⟨ἀπ'⟩ Ἀρτεμισίου [τὸν] τῶν Ἑλλήνων· οἱ δὲ ὑπὸ 10
ἀπιστίης τὸν μὲν ἀγγέλλοντα εἶχον ἐν φυλακῇ, νέας δὲ ταχείας ἀπέστειλαν προκατοψομένας.' τί σὺ λέγεις; ἀποδιδράσκειν ὡς κεκρατημένους, οὓς οἱ πολέμιοι μετὰ τὴν μάχην ἀπιστοῦσι φεύγειν ὡς πολὺ κρατοῦντας; εἶτα πιστεύ-
F *ειν ἄξιον τούτῳ γράφοντι περὶ ἀνδρὸς ἢ πόλεως μιᾶς, ὃς* 15
ἑνὶ ῥήματι τὸ νίκημα τῆς Ἑλλάδος ἀφαιρεῖται καὶ τὸ τρόπαιον καθαιρεῖ καὶ τὰς ἐπιγραφάς, ἃς ἔθεντο παρὰ τῇ Ἀρτέμιδι τῇ Προσ⟨ηῴᾳ⟩, κόμπον ἀποφαίνει καὶ ἀλαζονείαν; ἔχει δ' οὕτως τὸ ἐπίγραμμα ([Simon.] fr. 109 D.²)·

'παντοδαπῶν ἀνδρῶν γενεὰς Ἀσίας ἀπὸ χώρας 20
παῖδες Ἀθηναίων τῷδε ποτ' ἐν πελάγει
868 *ναυμαχίᾳ δαμάσαντες, ἐπεὶ στρατὸς ὤλετο Μήδων,*
σήματα ταῦτ' ἔθεσαν παρθένῳ Ἀρτέμιδι.'

ἐν μὲν οὖν ταῖς μάχαις οὐκ ἔταξε τοὺς Ἕλληνας οὐδ' ἐδήλωσεν ἣν ἑκάστη πόλις ἔχουσα χώραν ἐναυμάχησε, κατὰ δὲ 25

2–4 Hdt. VIII 18 | 6 *πρότερον*] Hdt. VIII 4, 1 (p. 37, 5) 8–12 Hdt. VIII 23 || 17–23 vit. Them. 8, 4 sq. (Preger 103) 25 – p. 39, 2 Hdt. VIII 21. 2

2 *περιεφθέντες* Re. (et Valckenaer) ex Hdt. *περιερχθέντες* E *περιενεχθέντες* B | *οὐχ* Steph.: *οὐκ* || 3.4 *δρησμὸν δὴ ἐβούλευον* Hdt. || 4 *ἐβουλεύοντο* B Hdt. C *ἐβουλεύοντο ἔσω ἐς*, coll. p. 37, 5 et Hdt., Herw. || 9 *Ἱστιαιεύς* Hdt. (except. cod. D) || 10 add. Duebn. (sec. Re.) ex Hdt. | del. Duebn. ex Hdt. *τὸν τῶν* E (et Hdt. codd. CP) *τὸν τὸν* B | *ὑπὸ* B (Hdt.) *ἀπὸ* E || 12 *προσκατοψομένας* E || 18 *πρὸς* EB lac. 2 + 6 lit. E 7 B suppl. Xyl. ex vit. Them. || 20 *Ἀσίης* vit. Them. codd. Y || 22 *ναυμαχίῃ* vit. Them. | *δαμάσσαντες* ibid. cod. S

τὸν ἀπόπλουν, ὃν αὐτὸς δρασμὸν προσαγορεύει, πρώτους φησὶ Κορινθίους πλεῖν, ὑστάτους δ' Ἀθηναίους.

35. Ἔδει μὲν οὖν μηδὲ τοῖς μηδίσασιν Ἑλλήνων ἄγαν ἐπεμβαίνειν, καὶ ταῦτα Θούριον μὲν ὑπὸ τῶν ἄλλων νο-
5 μιζόμενον, αὐτὸν δὲ Ἁλικαρνασσέων περιεχόμενον, οἳ Δωριεῖς ὄντες μετὰ τῆς γυναικωνίτιδος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐστράτευσαν· ὁ δὲ τοσοῦτον ἀποδεῖ τοῦ πραότερον ὀνομάζειν τὰς τῶν μηδισάντων ἀνάγκας, ὥστε περὶ Θετταλῶν B διηγησάμενος, ὅτι Φωκεῦσιν ἐχθροῖς καὶ πολεμίοις οὖσι
10 προσέπεμψαν ἐπαγγελλόμενοι τὴν χώραν αὐτῶν ἀβλαβῆ διαφυλάξειν, εἰ πεντήκοντα τάλαντα μισθὸν λάβοιεν, ταῦτα περὶ Φωκέων γέγραφεν αὐτοῖς ὀνόμασιν· 'οἱ γὰρ Φωκεῖς μοῦνοι τῶν ταύτῃ ἀνθρώπων οὐκ ἐμήδιζον, ⟨κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, ὡς⟩ ἐγὼ συμβαλλόμενος εὑρίσκω, κατὰ δὲ τὸ
15 ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν· εἰ δὲ Θεσσαλοὶ τὰ Ἑλλήνων ηὖξον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐμήδιζον ἂν οἱ Φωκεῖς.' καίτοι μετὰ μικρὸν αὐτὸς ἐρεῖ τρισκαίδεκα πόλεις τῶν Φωκέων ὑπὸ τοῦ βαρβάρου κατακεκαῦσθαι, διεφθάρθαι τὴν χώραν, ἐμπεπρῆσθαι τὸ ἐν Ἄβαις ἱερόν, ἄνδρας ἀπολωλέναι καὶ γυναῖκας, C
20 ὅσοι μὴ διαφυγόντες ἔφθησαν εἰς τὸν Παρνασόν. ἀλλ' ὅμως τοὺς τὰ ἔσχατα παθεῖν ἐπὶ τῷ μὴ προέσθαι τὸ καλὸν ὑπομείναντας εἰς τὴν αὐτὴν ἔθετο κακίαν τοῖς προθυμότατα μηδίσασι· καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνδρῶν ψέξαι μὴ δυνηθεὶς αἰτίας ἐκάθητο φαύλας καὶ ὑπονοίας ἐπὶ τοῦ γραφείου
25 συντιθεὶς κατ' αὐτῶν καὶ κελεύων οὐκ ἀφ' ὧν ἔπραξαν, ⟨ἀλλ' ἀφ' ὧν ἔπραξαν ἄν⟩, εἰ μὴ ταῦτα Θεσσαλοῖς ἔδοξε,

4 *Θούριον*] cf. 604f Aristot. Rhet. III 1409 a 27 Strab. XIV 2,16 Jacoby, RE Suppl. II 205sqq. || 6 *γυναικ.*] alludere videtur ad Hdt. VII 99 (de Artemisia cf. 869fsq.) || 8 sqq. Hdt. VIII 29 || 12–16 Hdt. VIII 30 || 17 sqq. Hdt. VIII 32. 33

4 *ὀνομαζόμενον* Cobet probab. || 5 *ἁλικαρνασέων* B || 7 *πραότερον* Emp.: *πρότερον* || 13. 14 lac. 18 lit. E 17 B suppl. Steph. ex Hdt. || 15 *ἔχθος* Steph. ex Hdt.: *ἄχθος* | *ηὔξουν* EB corr. Duebn. ex Hdt. || 16 *δοκεῖν* ci. Bern. sec. Hdt. (*δοκέειν*) || 19 *Ἄβαις* Basil.: *ἄμβραις* || 25 *κολούων*, sed ε et ευ ss. m. 1, B || 26 add. Mez. ('ex cod. vetere P.' Wy.), cf. p. 30, 1

κρίνεσθαι τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ὥσπερ χώρας ἀντειλημμέ-
νης ὑφ' ἑτέρων τῆς προδοσίας ἀπολειφθέντας. εἰ τοίνυν
D Θεσσαλούς τις ἐπεχείρει τοῦ μηδισμοῦ παραιτεῖσθαι, λέ-
γων ὡς οὐ ταῦτ' ἐβούλοντο, τῇ δὲ πρὸς Φωκέας διαφορᾷ
τοῖς Ἕλλησι προστιθεμένους ὁρῶντες αὐτοὶ παρὰ γνώμην 5
ἐμήδισαν, ἆρ' οὐκ ἂν αἴσχιστα κολακεύειν ἔδοξε καὶ
πρὸς ἑτέρων χάριν αἰτίας χρηστὰς ἐπὶ πράγμασι φαύλοις
πορίζων διαστρέφειν τὴν ἀλήθειαν; ἐγὼ μὲν οἶμαι. πῶς
οὖν οὐ περιφανέστατα δόξει συκοφαντεῖν ὁ μὴ δι' ἀρετὴν
τὰ βέλτιστα Φωκεῖς ἑλομένους ἀποφαινόμενος, ἀλλ' ὅτι 10
τἀναντία Θεσσαλοὺς ἔγνωσαν φρονοῦντας; οὐδὲ γὰρ εἰς
ἑτέρους, ὥσπερ εἴωθεν, ἀνάγει τὴν διαβολὴν ἀκηκοέναι
E λέγων, ἀλλ' αὐτὸς εὑρίσκειν συμβαλλόμενος. εἰπεῖν οὖν
ἔδει τὰ τεκμήρια, δι' ὧν ἐπείσθη τοὺς ὅμοια πράττοντας
τοῖς ἀρίστοις τὰ αὐτὰ τοῖς φαυλοτάτοις διανοηθῆναι. τὸ 15
γὰρ τῆς ἔχθρας γελοῖόν ἐστιν· οὔτε γὰρ Αἰγινήτας ἐκώ-
λυσεν ἡ πρὸς Ἀθηναίους διαφορὰ καὶ Χαλκιδεῖς ἡ πρὸς
Ἐρετριέας καὶ Κορινθίους ἡ πρὸς Μεγαρέας τῇ Ἑλλάδι
συμμαχεῖν· οὐδ' αὖ πάλιν Θεσσαλοὺς μηδίζοντες οἱ πολε-
μιώτατοι Μακεδόνες τῆς πρὸς τὸν βάρβαρον φιλίας ἀπ- 20
έστρεψαν. τὰς γὰρ ἰδίας ἀπεχθείας ὁ κοινὸς ἀπέκρυψε
κίνδυνος, ὥστε τῶν ἄλλων παθῶν ἐκπεσόντας ἢ τῷ καλῷ
δι' ἀρετὴν ἢ τῷ συμφέροντι δι' ἀνάγκην προστίθεσθαι τὴν
γνώμην. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνάγκην ἐκείνην, ᾗ
F κατελήφθησαν ὑπὸ Μήδοις γενέσθαι, πάλιν μετεβάλοντο 25
πρὸς τοὺς Ἕλληνας οἱ ἄνδρες, καὶ Λακράτης μὲν αὐτοῖς
ὁ Σπαρτιάτης ἄντικρυς ἐμαρτύρησεν· αὐτὸς δ' ὁ Ἡρόδο-
τος ὥσπερ ἐκβιασθεὶς ἐν τοῖς Πλαταιικοῖς ὁμολογεῖ καὶ
Φωκέας παραγενέσθαι τοῖς Ἕλλησιν.

26 *Λακράτης* aliunde non notus || 27 Hdt. IX 31, 5

1 *κατειλημμένης* ci. Wy. Ha., 'sed *ἀντειλ.* vid. esse *κατειλ. ὑφ' ἑτέρων ἀντὶ αὐτῶν*' Hu. *ἀντιλλημμένοις* Ald. *ἀντιλημμένοις* Basil. || 3 *ἐπεχείρει* Kron. Hu. ('diceret' Xyl. interpr.): *ἐπιχειρεῖ* || 14 *τοὺς*] *τοῖς* E || 18 *ἡ* Turn. *ἣ* EB || 19 *μηδίζοντες* Re.: *μηδίζοντας*

36. *Οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν, εἰ τοῖς ἀτυχήσασιν ἔγκειται πικρῶς, ὅπου καὶ τοὺς παραγενομένους καὶ συγκινδυνεύσαντας εἰς τὴν τῶν πολεμίων μερίδα καὶ προδοτῶν μετατίθησι.* **869**
Νάξιοι γὰρ τρεῖς ἔπεμψαν τριήρεις συμμάχους τοῖς βαρ-
5 *βάροις, εἷς δὲ τῶν τριηράρχων Δημόκριτος ἔπεισε τοὺς ἄλλους ἑλέσθαι τὰ τῶν Ἑλλήνων. οὕτως οὐδ' ἐπαινεῖν ἄνευ τοῦ ψέγειν οἶδεν, ἀλλ' ἵν' εἷς ἀνὴρ ἐγκωμιασθῇ, πόλιν ὅλην δεῖ κακῶς ἀκοῦσαι καὶ δῆμον. ⟨ἀντι⟩μαρτυρεῖ δ' αὐτῷ τῶν μὲν πρεσβυτέρων Ἑλλάνικος* (FGrHist 4 F 183),
10 *τῶν δὲ νεωτέρων Ἔφορος* (FGrHist 70 F 187), *ὁ μὲν ἓξ ὁ δὲ πέντε ναυσὶν αὐτοὺς Ναξίους ἐλθεῖν τοῖς Ἕλλησι βοηθοῦντας ἱστορήσας. αὐτὸς δὲ καὶ παντάπασιν ἑαυτὸν ὁ Ἡρόδοτος ἐξελέγχει ταῦτα πλαττόμενον. οἱ μὲν γὰρ Ναξίων ὡρογράφοι λέγουσι καὶ πρότερον Μεγαβάτην* B
15 *ἀπώσασθαι ναυσὶ διακοσίαις ἐπιπλεύσαντα τῇ νήσῳ, καὶ Δᾶτιν αὖθις τὸν στρατηγὸν ἐξελάσαι καταπλεύσαντα πλοίοις ἑκατόν· εἰ δ', ὡς Ἡρόδοτος εἴρηκεν ἀλλαχόθι, τὴν μὲν πόλιν αὐτῶν ἐμπρήσαντες διέφθειραν, οἱ δ' ἄνθρωποι καταφυγόντες εἰς τὰ ὄρη διεσώθησαν, ἦ που καλὴν αἰτίαν*
20 *εἶχον τοῖς ἀπολέσασι τὴν πατρίδα πέμπειν βοήθειαν, ἀλλὰ μὴ τοῖς ἀμυνομένοις ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἀμύνειν. ὅτι δ' οὐκ ἐπαινέσαι βουληθεὶς Δημόκριτον, ἀλλ' ἐπ' αἰσχύνῃ Ναξίων συνέθηκε τὸ ψεῦδος, δῆλός ἐστι τῷ παραλιπεῖν ὅλως καὶ παρασιωπῆσαι τὸ Δημοκρίτου κατόρ-* C
25 *θωμα καὶ τὴν ἀριστείαν, ἣν ἐπιγράμματι Σιμωνίδης ἐδήλωσε* (fr. 65 D.²)·

4—6 Hdt. VIII 46, 3 || 4—21 cf. etiam FGrHist 501 F 3 || 14 sq. Hdt. V 32—35, 2 || 17 sqq. Hdt. VI 96

4 *τρεῖς*] *τέσσερας* Hdt. || 7 *ἵν'* Turn. *εἰ* EB *ἐὰν* dub. Hu. || 8 *⟨ἀντι⟩μαρτυρεῖ* Xyl. interpr. et Re. (qui tamen *μαρτυρεῖ δ' αὐτοῖς* probabilius putat) || 11 *ναυσὶν αὐτοὺς Ναξίους* EB (Jacoby) *ναυσὶ τοὺς Ναξίους* vel *ναυσὶν αὐτοὺς* [*Ναξίους*] Re. || 16 *ἐξελάσαι* E *ἐξελᾶσαι* B (cf. p. 32, 18) || 16.17 *καταπλεύσαντα πλοίοις ἑκατόν* Bern. *καταπλεύσαντα ναυσὶ ἑκατόν* Wy. *κατάραντα πλοίοις ἑκατόν* Emp. *καταπρήσαντα ποιῆσαι κακόν* EB *καταπρήσαντα ⟨τὰ ἱερά, αὐτοὺς δὲ Ναξίους οὐδὲν ἐπιχειρήσαντα⟩ ποιῆσαι κακόν* Pearson² (coll. Hdt.)

'Δημόκριτος τρίτος ἦρξε μάχης, ὅτε πὰρ Σαλαμῖνα
Ἕλληνες Μήδοις σύμβαλον ἐν πελάγει·
πέντε δὲ νῆας ἕλεν δηίων, ἕκτην δ' ὑπὸ χειρὸς
ῥύσατο βαρβαρικῆς Δωρίδ' ἁλισκομένην.'

37. Ἀλλὰ τί ἄν τις ἀγανακτοίη περὶ Ναξίων; εἰ γάρ 5
εἰσιν ἀντίποδες ἡμῶν, ὥσπερ ἔνιοι λέγουσι, τῆς γῆς τὰ
κάτω περιοικοῦντες, οἶμαι μηδ' ἐκείνους ἀνηκόους εἶναι
Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους βουλεύματος, ὃ
βουλεύσας τῇ Ἑλλάδι ναυμαχῆσαι πρὸ τῆς Σαλαμῖνος
D ἱδρύσατο ναὸν ⟨Ἀριστο⟩βούλης Ἀρτέμιδος ἐν Μελίτῃ, τοῦ 10
βαρβάρου καταπολεμηθέντος. τοῦτο μὲν τοῦ Θεμιστο-
κλέους ὁ χαρίεις συγγραφεὺς ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ παραιρού-
μενος καὶ τὴν δόξαν εἰς ἕτερον μεταφέρων ταῦτα γράφει
κατὰ λέξιν· 'ἐνταῦθα δὴ Θεμιστοκλέα ἀφικόμενον ἐπὶ τὴν
νέα εἴρετο Μνησίφιλος ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὅ τι σφιν εἴη βεβου- 15
λευμένον· πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴη δεδογμένον
ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν καὶ πρὸ τῆς Πελο-
ποννήσου ναυμαχέειν, οὐκ ἄρα, ἢν ἀπαίρωσι τὰς νέας ἀπὸ
Σαλαμῖνος, οὐδὲ περὶ μιῆς ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις·
E κατὰ γὰρ πόλεις ἕκαστοι τρέψονται.' καὶ μετ' ὀλίγον· 20
'ἀλλὰ εἴ τις ἔστι μηχανή, ἴθι τε καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ
βεβουλευμένα, ἤν κως δύνῃ ἀναγνῶσαι Εὐρυβιάδεα
μεταβουλεύσασθαι ὥστε αὐτοῦ μένειν.' εἶθ' ὑπειπὼν ὅτι
'κάρτα τῷ Θεμιστοκλεῖ ἤρεσεν ἡ ὑποθήκη, καὶ οὐδὲν

1 Preger 107 || 8—10 vit. Them. 22, 2 || 14—20 Hdt. VIII 57 ||
21— p. 43, 4 Hdt. VIII 57. 58

3 *ὑπὸ*] *ἀπὸ* Turn. Re. | *χειρὸς* Turn. *χεῖρα* **EB** *χειρῶν* Re. ||
4 *βαρβαρικῆς* Turn. *βαρβαρικὴν* **EB** *βαρβαρικῶν* Re. || 7 *προσ-
οικοῦντες* Kron. coll. 938d (sed ibi recte?) || 9 *ναυμαχήσας* **E** ||
10 *βουλῆς* **E** (in ras.) et **B** corr. Xyl. ex vit. Them. || 11 *τοῦ*
Valckenaer: *τὸ* || 12 *παραιτούμενος* **EB** corr. Valckenaer ||
13 *ταυτὶ* Doehner || 14 *δὴ* Bern. ex Hdt.: *δὲ* | || 16 *εἴη δεδογμένον*
Turn. ex Hdt. *ἐπιδεδογμένον* **EB** *ἐστὶ δεδογμένον* Steph. edd. ante
Bern. || 17 *πελοπονήσου* **E** (cf. p. XI) || 18 *εἶπε* ante *οὐκ* add.
Steph. ex Hdt. | *οὐκ*] *οὔτ'* Hdt. a P *οὗτοι* d || 21 *τε* om. Hdt. ||
22 *ἤν κως* Steph. ex Hdt.: *ἠλίκως* || 23 *μένειν* Bern., Hdt. AB
μενεῖν **EB** edd. *μενέειν* Hdt. dCP

πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος' ἀφίκετο πρὸς τὸν Εὐρυβιάδην, πάλιν αὐταῖς λέξεσι γέγραφεν· 'ἐνταῦθα δὲ Θεμιστοκλῆς ⟨παρι⟩ζόμενος καταλέγει κεῖνά τε πάντα ἃ ἤκουσε Μνησιφίλου ἑωυτοῦ ποιεύμενος, καὶ ἄλλα προστιθείς.' ὁρᾷς 5 *ὅτι κακοηθείας προστρίβεται τῷ ἀνδρὶ δόξαν, ἴδιον αὐτοῦ βούλευμα ποιεῖσθαι τὸ τοῦ Μνησιφίλου λέγων;*

38. *Ἔτι δὲ μᾶλλον τῶν Ἑλλήνων καταγελῶν Θεμιστο-* F *κλέα μὲν οὔτε φησὶ φρονῆσαι τὸ συμφέρον ἀλλὰ παριδεῖν, ὃς Ὀδυσσεὺς ἐπωνομάσθη διὰ τὴν φρόνησιν· Ἀρτεμισίαν* 10 *δὲ τὴν Ἡροδότου πολῖτιν μηδενὸς διδάξαντος αὐτὴν ἀφ' ἑαυτῆς ἐπινοήσασαν Ξέρξῃ προειπεῖν, ὡς 'οὐχ οἷοί τε πολλὸν χρόνον ἔσονταί τοι ἀντέχειν οἱ Ἕλληνες, ἀλλά σφεας διασκεδᾷς, κατὰ πόλεις δὲ ἕκαστοι φεύξονται·* 870 *καὶ οὐκ εἰκὸς αὐτούς, ἢν σὺ ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον ἐλαύνῃς* 15 *τὸν πεζὸν στρατόν, ἀτρεμήσειν, οὐδέ σφιν μελήσειν πρὸ τῶν Ἀθηναίων ναυμαχέειν· ἢν δὲ αὐτίκα ἐπειχθῇς ναυμαχῆσαι, δειμαίνω μὴ ὁ ναυτικὸς στρατὸς κακωθεὶς καὶ τὸν ⟨πεζὸν⟩ προσδηλήσηται.' ταῦτα μὲν οὖν μέτρων ἐνδεῖ τῷ Ἡροδότῳ Σίβυλλαν ἀποφῆναι τὴν Ἀρτεμισίαν τὰ μέλ-* 20 *λοντα προθεσπίζουσαν οὕτως ἀκριβῶς. διὸ καὶ Ξέρξης αὐτῇ παρέδωκε τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀπάγειν εἰς Ἔφεσον·*

11—18 Hdt. VIII 68 *β*, 2. *γ* || **20** sq. Hdt. VIII 103

2 *δὲ*] *ὁ* Hdt. a om. d || **2. 3** *θεμιστοκλῆς* (lac. 8 lit. **E** 9**B**) *ζόμενος* **EB** suppl. Duebn. ex Hdt. d (*παρεζόμενος* ut Hdt. a P iam Steph. Xyl.) ⟨*οἱ παρι*⟩*ζόμενος* Hansen[2] || **3** ⟨*οἱ*⟩ *καταλέγει* ex Hdt. (*γε οἱ* d) Duebn. | *κεῖνα* ut Hdt. d (*ἐκεῖνα* a) | *πάντα* om. **B** edd. ante Bern. (*πάντα τὰ* Hdt.) || **4** *ποιούμενος* **B** | *ἄλλα πολλὰ προστιθείς* Hdt. || **5** *αὑτοῦ* Bern.: *αὐτοῦ* || **7** *κατεγέλων* **E** || **8** *οὐ* ⟨*τό-*⟩ *τε* ci. Hu. ('an *οὔ τι*?') || **9** *ἀρτεμεισίαν* (cf. p. 37, 5. 12) **E**, cf. p. XI || **11** *προσειπεῖν* **EB** corr. Steph. || **12** *ἔσονταί τοι*] *εἰσί τοι* Hdt. || **13** *διασκεδιᾷ* **E** *διασκεδιᾶν* **B** corr. Steph. ex Hdt. || **14** *καὶ οὐκ*] pro his verbis nonnulla ex Hdt. inseruit Turn. | *πελοπόννησον ἐλαύνεις* **E** || **15** *ἀτρεμιεῖν* ci. Bern. ex Hdt. a || **16** *ἀθηναίων* **EB** ut Hdt. dC *ἀθηνέων* Hdt. a || **17** *καὶ* delere maluit Bern., om. Hdt. || **18** *πεζὸν* add. Steph. ex Hdt. | *προδηλήσηται* **EB** ut Hdt. dP *προσδηλήσεται* Hdt. AB corr. Re. | *μὲν οὖν*] *μόνων* ci. Wy. || **19** ⟨*ὡς*⟩ *Σίβυλλαν* ci. Re.

ἐπελέληστο γὰρ ἐκ Σούσων, ὡς ἔοικεν, ἄγειν γυναῖκας, εἰ
γυναικείας ἐδέοντο παραπομπῆς οἱ παῖδες.
B 39. Ἀλλ' ὧν μὲν ἔψευσται λόγος ἡμῖν οὐδείς· ἃ δὲ
τ⟨ραγικῶς ἔ⟩ψευσται μόνον ἐξετάζομεν. φησὶ τοίνυν Ἀθη-
ναίους λέγειν, ὡς Ἀδείμαντος ὁ Κορινθίων στρατηγός, ἐν 5
χερσὶ τῶν πολεμίων γενομένων, ὑπερεκπλαγεὶς καὶ κατα-
δείσας ἔφευγεν, οὐ πρύμναν κρουσάμενος οὐδὲ διαδὺς
ἀτρέμα διὰ τῶν μαχομένων, ἀλλὰ λαμπρῶς ἐπαράμενος
τὰ ἱστία καὶ τὰς ναῦς ἁπάσας ἀποστρέψας· εἶτα μέντοι
κέλης ἐλαυνόμενος αὐτῷ συνέτυχε περὶ τὰ λήγοντα τῆς 10
Σαλαμινίας, ἐκ δὲ τοῦ κέλητος ἐφθέγξατό τις· 'σὺ μέν,
ὦ Ἀδείμαντε, φεύγεις καταπροδοὺς τοὺς Ἕλληνας· οἱ δὲ
καὶ δὴ νικῶσι, καθάπερ ἠρῶντο ἐπικρατῆσαι τῶν ἐχθρῶν.'
C ὁ δὲ κέλης οὗτος ἦν, ὡς ἔοικεν, οὐρανοπετής· τί γὰρ ἔδει
τίθεσθαι ⟨πλὴν⟩ μηχανῆς τραγικῆς ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις 15
ὑπερπαίοντα τοὺς τραγῳδοὺς ἀλαζονείᾳ; πιστεύσας οὖν ὁ
Ἀδείμαντος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον ἐπ' ἐξειργασ-
μένοις· αὕτη φάτις ἔχει ὑπὸ Ἀθηναίων· οὐ μέντοι 'Κορίν-
θιοι ὁμολογέουσιν, ἀλλὰ ἐν πρώτοισι σφέας αὐτοὺς τῆς
ναυμαχίης νομίζουσι γενέσθαι· μαρτυρεῖ δέ σφι καὶ ἡ ἄλλη 20
Ἑλλάς.' τοιοῦτός ἐστιν ἐν πολλοῖς ὁ ἄνθρωπος· ἑτέρας
καθ' ἑτέρων διαβολὰς καὶ κατηγορίας κατατίθησιν, ὥστε
D μὴ διαμαρτεῖν τοῦ φανῆναί τινα πάντως πονηρόν· ὥσπερ
ἐνταῦθα περίεστιν αὐτῷ, πιστευομένης [δὲ] τῆς διαβολῆς
Κορινθίους ἀδοξεῖν, ἀπιστουμένης ⟨δ'⟩ Ἀθηναίους, ἦν 25

3 ad cap. 39 cf. Favorin. or. Corinth. (Ps.-Dio Chrys. or. 37), praecipue 7 et 17—19 || 4—21 Hdt. VIII 94

3 ἀλλ' ὧν Turn. Xyl. ἄλλου **EB** ἀλλ' ὃ Steph. | ἀλλ' ὧν μὲν ⟨ἄλλων⟩ Po. probab. || 3. 4 αδετ (lac. 3 lit.) ψεῦσται **EB** suppl. Po. (cf. l. 15) ἃ δέ γ⟨ε κατέ⟩ψευσται Turn. ἃ δέ τ⟨ινων κατέ⟩ψευσται Herw. || 4 ἐξετάζωμεν dub. Po. || 8 ἐπαράμενος Kron. (ἀειράμενον Hdt.): ἐπαιρόμενος || 13 καθάπερ] ὅσον Hdt. || 15 τίθεσθαι **EB** τητᾶσθαι Valckenaer ἀπέχεσθαι Wy. φείδεσθαι Emp. (Pearson[2]) suppl. Po. || 17 ἐπεξειργασμένος **EB** (corr. **B** m. 1 οις supra ος) corr. Turn. ex Hdt. || 22 κα (lac. 2 lit.) τίθησιν **E** || 24 δὲ] μὲν Steph. del. Hu. || 25 ἀπιστουμένους **EB** corr. Steph. (Pearson[1] p. 268 sq. ordine verborum mutato et additamento post οἶμαι inserto codicum lectionem servare conatus est; pariter Pearson[2]) | δ' add. Steph.

οἶμαι μηδὲ Κορινθίων Ἀθηναίους, ἀλλὰ τοῦτον ἀμφοτέ-
ρων ὁμοῦ καταψεύδεσθαι. Θουκυδίδης (I 73—78) γοῦν ἀντι-
λέγοντα ποιῶν τῷ Κορινθίῳ τὸν Ἀθηναῖον ἐν Λακεδαίμονι
καὶ πολλὰ περὶ τῶν Μηδικῶν λαμπρυνόμενον ἔργων καὶ
5 περὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας οὐδεμίαν αἰτίαν προδοσίας
ἢ λιποταξίας ἐπενήνοχε Κορινθίοις· οὐδὲ γὰρ εἰκὸς ἦν
Ἀθηναίους ταῦτα βλασφημεῖν περὶ τῆς Κορινθίων πόλεως,
ἣν τρίτην μὲν ἑώρων μετὰ Λακεδαιμονίους καὶ μετ' αὐτοὺς
ἐγχαραττομένην τοῖς ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἀναθήμασιν, ἐν **E**
10 δὲ Σαλαμῖνι παρὰ τὴν πόλιν ἔδωκαν αὐτοῖς θάψαι τε τοὺς
ἀποθανόντας, ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους, ⟨καὶ⟩ ἐπι-
γράψαι τόδε τὸ ἐλεγεῖον ([Simon.] fr. 90 b D.[2])·

'ὦ ξένε, εὔυδρόν ποτ' ἐναίομεν ἄστυ Κορίνθου,
νῦν δ' ἄμ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμίς.
15 ἐνθάδε Φοινίσσας νῆας καὶ Πέρσας ἑλόντες
καὶ Μήδους, ἱερὰν Ἑλλάδα ῥυόμεθα.'

τὸ δ' ἐν Ἰσθμῷ κενοτάφιον ἐπιγραφὴν ἔχει ταύτην
([Simon.] fr. 95 a D.[2])·

'ἀκμᾶς ἑστακυῖαν ἐπὶ ξυροῦ Ἑλλάδα πᾶσαν
20 ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς κείμεθα ῥυσάμενοι.'

7 sqq. cf. Tod, Greek Hist. Inscr. I, nr. 19 (IGA 70 Roehl) || 11—p. 46, 17 Wilamowitz, SuS 193—196 Preger 6. 5. 67. 4 Jacoby, Some epigrams of the Persian war, Hesperia 14, 1945, 157 sqq. Pohlenz, Griech. Freiheit 190 sq.

1 ἦν οἶμαι μηδὲ Wy. οἵ μὴ δὲ E ἢ οἵ μὴ δὲ B (οἵ supra lin. add.) | τούτων EB (def. Pearson[2], v. ad p. 44, 25) corr. Turn. || 6 λιποταξίας Bern.: λειποταξίας (pariter p. 49, 18; cf. 241 a 695 a al.) || 7 Ἀθηναίους Re. Ἀθηναῖον Pearson[2] (servato ἑώρα l. 8): ἀθηναίοις || 8 ἑώρων Xyl. interpr. Re. ἑώρα EB ⟨περι⟩εώρων ('non adversabantur') Kron. | αὐτοὺς Turn. αὐτῶν E αὐτόῦς (dubium utrum -οὺς an -ῶν) B || 11 add. Basil. || 13 ξένε] ξεῖν' lapidi inscriptum esse probat Favorin. or. Corinth. 18 (cod. M) || 14 δ' ἄμ' Αἴαντος Valckenaer (ἀμμ') et Bergk δὲ μετ' Αἴαντος Favorin. ibid. δ' ἀνάματος EB || 16 ῥυσάμεθα Pletho Jacobs Bergk || 20 αὐτῶν schol. Aristid. III 126, 4 Dind.

F *Διοδώρου δέ τινος τῶν Κορινθίων τριηράρχων ἐν ἱερῷ Λητοῦς ἀναθήμασι κειμένοις καὶ τοῦτ' ἐπεγέγραπτο* ([Simon.] fr. 108 D.²)·

> *'ταῦτ' ἀπὸ δυσμενέων Μήδων ναῦται Διοδώρου*
> *ὅπλ' ἀνέθεν Λατοῖ μνάματα ναυμαχίας.'* 5

αὐτός γε μὴν ὁ Ἀδείμαντος, ᾧ πλεῖστα λοιδορούμενος Ἡρόδοτος διατελεῖ καὶ λέγων μοῦνον ἀσπαίρειν τῶν στρατηγῶν, ὡς φευξόμενον ἀπ' Ἀρτεμισίου καὶ μὴ περιμενοῦντα, σκόπει τίνα δόξαν εἶχεν ([Simon.] fr. 94a D.²)·

> *'οὗτος Ἀδειμάντου κείνου τάφος, ὃν διὰ πᾶσα* 10
> *Ἑλλὰς ἐλευθερίας ἀμφέθετο στέφανον.'*

871 *οὔτε γὰρ τελευτήσαντι τοιαύτην εἰκὸς ἦν ἀνδρὶ δειλῷ καὶ προδότῃ γενέσθαι τιμήν, οὔτ' ἂν ἐτόλμησε τῶν θυγατέρων ὄνομα θέσθαι τῇ μὲν Ναυσινίκην τῇ δ' Ἀκροθίνιον τῇ δ' Ἀλεξιβίαν, Ἀριστέα δὲ καλέσαι τὸν υἱόν, εἰ μή τις ἦν* 15 *ἐπιφάνεια καὶ λαμπρότης περὶ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἔργων ἐκείνων. καὶ μὴν ὅτι μόναι τῶν Ἑλληνίδων αἱ Κορίνθιαι γυναῖκες εὔξαντο τὴν καλὴν ἐκείνην καὶ δαιμόνιον εὐχήν, ἔρωτα τοῖς ἀνδράσι τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχης ἐμβαλεῖν τὴν θεόν, οὐχ ὅπως ⟨τοὺς⟩ περὶ τὸν Ἡρόδοτον* 20 *ἀγνοῆσαι πιθανὸν ἦν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἔσχατον Καρῶν·*
B *διεβοήθη γὰρ τὸ πρᾶγμα καὶ Σιμωνίδης ἐποίησεν ἐπίγραμμα, χαλκῶν εἰκόνων ἀνασταθεισῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς*

4—5 Anthol. Pal. VI 215 || 7—9 Hdt. VIII 5; cf. 867b sqq. || 17— p. 47, 8 Athen. XIII 32 p. 573c—e (Theopompus FGrHist 115 F 285; Timaeus FGrHist 566 F 10) schol. Pind. Ol. 13, 30 sqq. || 23— p. 47, 3 cf. Preller-Robert. Gr. Mythol. II 871, 2; I 557, 5 (de amore Thetidis) Athenodorus Eretr. FHG IV p. 345 (certamen Thetidis et Medeae) Paus. II 5, 1 (templum Corinthi erectum)

2 *ἐπιγέγραπται* B || 4 *ναῦται* Steph.: *αὗται* || 5 *ἀνέθεν* Blomfield: *ἀνέθεντο* | *ναυμαχίης* B (edd. ante Bern.) || 7 *λέγει* ci. Re. probab. | *ἀσπαίρειν* Cobet ex Hdt.: *ἀπαίρειν* || 8 *ἀρτεμεισίου* E (cf. p. 43, 9) | *παραμενοῦντα* ci. Hu. ex Hdt. (cf. p. 50, 2) || 10 *ὃν διὰ πᾶσα*] *οὗ διὰ βουλὰς* Favorin. or. Corinth. 19 || 11 *ἡ ἑλλὰς* B (Ald.) | *ἐλευθερί'* E *ἀμφέθετο* Pletho Basil. *ἀμφέθεντο* EB || 20 *τὴν* Pletho Basil.: *τὸν* | add. Turn. || 23 *ναῷ*] *νῷ* E

Ἀφροδίτης, ὃν ἱδρύσασθαι Μήδειαν λέγουσιν, οἱ μὲν αὐτὴν παυσαμένην τοῦ ἀνδρός, οἱ δ' ἐπὶ τῷ τὸν Ἰάσονα τῆς Θέτιδος ἐρῶντα παῦσαι τὴν θεόν. τὸ δ' ἐπίγραμμα τοῦτ' ἐστίν ([Simon.] fr. 104b D.[2])·

5 *'αἵδ' ὑπὲρ Ἑλλάνων τε καὶ ἰθυμάχων πολιητᾶν*
ἐστάθεν εὔξάμεναι Κύπριδι δαιμονίαι·
οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐμήδετο δῖ' Ἀφροδίτα
Μήδοισ' Ἑλλάνων ἀκρόπολιν προδόμεν.'

ταῦτ' ἔδει γράφειν καὶ τούτων μεμνῆσθαι μᾶλλον ἢ τὴν
10 *Ἀμεινοκλέους ἐμβαλεῖν ⟨συμφορὰν καὶ⟩ παιδοφονίαν.* C

40. *Τῶν τοίνυν αἰτιῶν τῶν κατὰ Θεμιστοκλέους ἀνέδην ἐμφορηθείς, ἐν οἷς κλέπτοντα καὶ πλεονεκτοῦντα λάθρα τῶν ἄλλων στρατηγῶν οὔ φησι παύσασθαι περὶ τὰς νήσους, τέλος αὐτῶν Ἀθηναίων τὸν στέφανον ἀφελόμενος Αἰγινή-*
15 *ταις ἐπιτίθησι γράφων ταῦτα· 'πέμψαντες ἀκροθίνια οἱ Ἕλληνες εἰς Δελφοὺς ἐπηρώτων τὸν θεὸν κοινῇ, εἰ λελάβηκε πλήρεα καὶ ἀρεστὰ ⟨τὰ⟩ ἀκροθίνια· ὁ δὲ παρ' Ἑλλήνων μὲν τῶν ἄλλων ἔφησεν ἔχειν, παρ' Αἰγινητέων δὲ οὔ· ἀλλ' ἀπαίτεε αὐτοὺς τὰ ἀριστεῖα τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυ-*
20 *μαχίας.' οὐκέτι Σκύθαις οὐδὲ Πέρσαις οὐδ' Αἰγυπτίοις τοὺς ἑαυτοῦ λόγους ἀνατίθησι πλάττων, ὥσπερ Αἴσωπος* D *κόραξι καὶ πιθήκοις, ἀλλὰ τῷ τοῦ Πυθίου προσώπῳ χρώμενος ἀπωθεῖ τῶν Σαλαμῖνι πρωτείων τὰς Ἀθήνας. Θεμιστοκλεῖ δὲ τῶν δευτερείων ἐν Ἰσθμῷ γενομένων διὰ*

5—8 Preger 68 || 10 864c || 11 sqq. Hdt. VIII 112 || 15 sqq. Hdt. VIII 122 || 21 cf. Plutarchi Conviv. sept. sap. (Aesopus inter convivas: 150a sqq.) || 24 sqq. Hdt. VIII 123. 124

2 *παυσαμένην⟨ἐρῶσαν⟩* Wy. || 3 *τὴν* Steph.: *τὸν* || 5 *εἰθυμάχων* E *εὐθυμάχων* Athen. *ἀγχεμάχων* schol. Pind. | *πολιητᾶν* Pletho Turn. Steph.: *πολιτᾶν* || 6 *ἔσταθεν* E *ἔσταθεν* B corr. Bergk | *δαιμόνιαι* EB *δαιμονίαι* schol. Pind. (*δαιμονίᾳ* Bergk) *δαιμόνια* (i. e. *δαιμόνιον εὐχήν* p. 46, 18) Bern. || 7 *δῖ' Ἀφροδίτα* Pletho Turn. Steph.: *δι' ἀφροδίταν* || 10 lac. 12 lit. E 13 B suppl. Pearson[2] ⟨*τῇ ἱστορίᾳ*⟩ ci. Bern. coll. p. 30, 16 || 11 *αἰτίων* EB corr. Wy. | *ἀναίδην* EB corr. Wy. || 15 *περιτίθησι* ci. Bern. || 17 add. Bern. ex Hdt. || 19 *ἀπαίτεε αὐτοὺς* Turn. (*ἀπήτεε*) Steph. ex Hdt. *ἀπῆλθεν ἑαυτοὺς* E et B (s s. *οις* m. 1) || 23 ⟨*ἐν*⟩ *Σαλαμῖνι* ci. Wy.

τὸ τῶν στρατηγῶν ἕκαστον αὐτῷ μὲν τὸ πρωτεῖον, ἐκείνῳ δὲ τὸ δευτερεῖον ἀποδοῦναι, καὶ τέλος τῆς κρίσεως μὴ λαβούσης, δέον αἰτιάσασθαι τὴν φιλοτιμίαν τῶν στρατηγῶν, πάντας ἀποπλεῦσαί φησι τοὺς Ἕλληνας ὑπὸ φθόνου μὴ βουληθέντας ἀναγορεῦσαι τὸν ἄνδρα πρῶτον. 5

41. Ἐν δὲ τῇ ἐνάτῃ καὶ τελευταίᾳ τῶν βίβλων, ὅσον ἦν ὑπόλοιπον ἔτι τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτῷ δυσμενείας ἐκχέαι σπεύδων, τὸ παρ' αὐτὸν ἀφείλετο τὴν ἀοίδιμον E νίκην καὶ τὸ περιβόητον Πλαταιᾶσι κατόρθωμα τῆς πόλεως. γέγραφε γὰρ ὡς πρότερον μὲν ὠρρώδουν τοὺς Ἀθη- 10 ναίους, μὴ πεισθέντες ὑπὸ Μαρδονίου τοὺς Ἕλληνας ἐγκαταλίπωσι· τοῦ δ' Ἰσθμοῦ τειχισθέντος ἐν ἀσφαλεῖ θέμενοι τὴν Πελοπόννησον ἠμέλουν ἤδη τῶν ἄλλων καὶ περιεώρων, ἑορτάζοντες οἴκοι καὶ τοὺς πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων κατειρωνευόμενοι καὶ διατρίβοντες. πῶς οὖν ἐξῆλθον εἰς 15 Πλαταιὰς πεντακισχίλιοι Σπαρτιᾶται, περὶ αὑτὸν ἔχων ἀνὴρ ἕκαστος ἑπτὰ εἵλωτας; ἢ πῶς κίνδυνον ἀράμενοι τοσοῦτον ἐκράτησαν καὶ κατέβαλον μυριάδας τοσαύτας; ἄκουσον αἰτίας πιθανῆς· ἔτυχε, φησίν, ἐν Σπάρτῃ παρ- F επιδημῶν ἐκ Τεγέας ἀνὴρ ὄνομα Χείλεως, ᾧ φίλοι τινὲς 20 καὶ ξένοι τῶν ἐφόρων ἦσαν· οὗτος οὖν ἔπεισεν αὐτοὺς ἐκπέμψαι τὸ στράτευμα, λέγων ὅτι τοῦ διατειχίσματος οὐδὲν ὄφελός ἐστι Πελοποννησίοις, ἂν Ἀθηναῖοι Μαρδονίῳ προσγένωνται. τοῦτο Παυσανίαν ἐξήγαγεν εἰς Πλαταιὰς 872 μετὰ τῆς δυνάμεως· εἰ δέ τι κατέσχεν οἰκεῖον ἐν Τεγέᾳ 25 πρᾶγμα τὸν Χείλεων ἐκεῖνον, οὐκ ἂν ἡ Ἑλλὰς περιεγένετο.

10 sqq. Hdt. VIII 141. 144, 1; IX 6—8 ‖ **15** sqq. Hdt. IX 10, 1 ‖ **19** sqq. Hdt. IX 9

7 *ἔτι τῆς* Emp.: *ἐν τῇ* | *δυσμενείᾳ* **B** ‖ **8** *αὐτὸν,'* et *οὖ* ss. m. 1, **B** (scripturam aliter interpretatus est Hansen[1] p. 19: *αὐτὸν* et v. l. *αὐτοῦ*) *αὐτὸν* **E** *αὑτὸν* Wy. edd. ‖ **10** *ὠρρώδουν τοὺς* Re. Wy.: *ὀρρωδοῦντας* ‖ **11** *ἐγκαταλείπωσι* **E** ‖ **13** *πελοπόνησον* **E** ‖ **15. 16** *εἰς Πλαταιὰς* Leon.: *ἐκ πλαταιᾶς* ‖ **16** *αὐτὸν* **E** ‖ **19** *αἰτίας* Steph.: *αἴτια* | *παρεπιδραμὼν* **EB** corr. Turn. ‖ **20** *Χίλεος* Hdt. (*χείλεως* D[rec.]) ‖ **23** *πελοπονησίοις* **E**

42. *Πάλιν δὲ τοῖς Ἀθηναίοις οὐκ ἔχων ὅ τι χρήσαιτο, ⟨ποτὲ μὲν αἴρει⟩ ποτὲ δὲ καταβάλλει τὴν πόλιν ἄνω καὶ κάτω μεταφέρων, οὓς Τεγεάταις μὲν εἰς ἀγῶνα λέγει περὶ τῶν δευτερείων καταστάντας Ἡρακλειδῶν τε μεμνῆσθαι*
5 *καὶ τὰ πρὸς Ἀμαζόνας πραχθέντα προφέρειν ταφάς τε Πελοποννησίων τῶν ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ πεσόντων καὶ τέλος εἰς τὸν Μαραθῶνα καταβαίνειν τῷ λόγῳ φιλοτιμουμένους καὶ ἀγαπῶντας ἡγεμονίας τυχεῖν τοῦ ἀριστεροῦ κέρως· ὀλίγον δ' ὕστερον αὐτοῖς Παυσανίαν καὶ Σπαρτιάτας τῆς ἡγε-* B
10 *μονίας ὑφίεσθαι καὶ παρακαλεῖν, ὅπως κατὰ Πέρσας ἀντιταχθῶσι τὸ δεξιὸν κέρας παραλαβόντες, αὐτοῖς δὲ παραδόντες τὸ εὐώνυμον, ὡς ἀηθείᾳ τὴν πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχην ἀπολεγομένους. καίτοι γελοῖον, εἰ μὴ συνήθεις εἶεν οἱ πολέμιοι, μάχεσθαι μὴ θέλειν. ἀλλὰ τούς γ' ἄλλους*
15 *Ἕλληνας εἰς ἕτερον ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἀγομένους στρατόπεδον, ὡς ἐκινήθησαν, φησὶ φεύγειν ἀσμένως τὴν ἵππον πρὸς τὴν τῶν Πλαταιέων πόλιν· φεύγοντας δὲ ἀφικέσθαι πρὸς τὸ Ἥραιον· ἐν ᾧ καὶ ἀπείθειαν καὶ λιποταξίαν καὶ προδοσίαν ὁμοῦ τι πάντων κατηγόρησε. τέλος δὲ μόνους*
20 *φησὶ τοῖς μὲν βαρβάροις Λακεδαιμονίους καὶ Τεγεάτας,* C *τοῖς δὲ Θηβαίοις Ἀθηναίους συμπεσόντας διαγωνίσασθαι, τὰς δ' ἄλλας πόλεις ὁμαλῶς ἁπάσας τοῦ κατορθώματος ἀπεστέρηκεν· οὐδένα συνεφάψασθαι τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ καθημένους πάντας ἐπὶ τῶν ὅπλων ἐγγὺς καταλιπεῖν καὶ*
25 *προδοῦναι τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν μαχομένους· ὀψὲ δὲ Φλιασίους καὶ Μεγαρέας πυθομένους νικῶντα Παυσανίαν, προσφερομένους καὶ ἐμπεσόντας εἰς τὸ Θηβαίων ἱππικὸν οὐδενὶ λόγῳ διαφθαρῆναι· Κορινθίους δὲ τῇ μὲν μάχῃ μὴ παρα-*

3–8 Hdt. IX 26. 27 || **9–13** Hdt. IX 46 || **14–19** Hdt. IX 52 || **19–23** Hdt. IX 59–61. 67 || **23** sqq. Hdt. IX 69

2 add. Re. || **3** *τεγεάτας* **E** *τεγεάταις* **B**, *α* supra *αις* m. 1 || **6** *πελοπονησίων* **E** || **8** *ὀλίγω* **B**, *ον* supra *ω* m. 1 || **13** *ἀπολεγομένους* Wy. *ἀπολογουμένους* **E** et **B** (*ε* supra *λο* scr. m. 1) || **17** *τῶν*] *ἐν* **E** || **18** *ἥραιον* **E** Hdt. a *ἡραῖον* **B** *ἡραῖον* Hdt. d | *λιποταξίαν* Bern.: *λειποταξίαν* (pariter p. 45, 6)] || **19** *τι*] *τοι* **B** || **23** *οὐδένα* ⟨*λέγων*⟩ Re. ⟨*γὰρ*⟩ ci. Wy.

γενέσθαι, μετὰ δὲ τὴν νίκην ἐπειγομένους διὰ τῶν λόφων
D *μὴ περιπεσεῖν τοῖς ἱππεῦσι τῶν Θηβαίων. οἱ γὰρ Θηβαῖοι,*
τῆς τροπῆς γενομένης, προϊππεύοντες τῶν βαρβάρων προ-
θύμως παρεβοήθουν φεύγουσιν αὐτοῖς, δηλονότι τῶν ἐν
Θερμοπύλαις στιγμάτων χάριν ἀποδιδόντες. ἀλλὰ Κορίν- 5
θίους γε καὶ τάξιν, ἣν ἐμάχοντο τοῖς βαρβάροις, καὶ τέλος,
ἡλίκον ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ Πλαταιᾶσιν ἀγῶνος, ἔξεστι
Σιμωνίδου πυθέσθαι γράφοντος ἐν τούτοις ([Simon.] fr.
64 D.[2])·

> *'μέσσοι δ' οἵ τ' Ἔφυραν πολυπίδακα ναιετάοντες,* 10
> *παντοίης ἀρετῆς ἴδριες ἐν πολέμῳ,*
> ***
> *οἵ τε πόλιν Γλαύκοιο, Κορίνθιον ἄστυ, νέμοντες,*
> E *οἳ *** κάλλιστον μάρτυν ἔθεντο πόνων*
> *χρυσοῦ τιμήεντος ἐν αἰθέρι· καί σφιν ἀέξει*
> *αὐτῶν τ' εὐρεῖαν κληδόνα καὶ πατέρων.'* 15

ταῦτα γὰρ οὐ χορὸν ἐν Κορίνθῳ διδάσκων οὐδ' ᾆσμα
ποιῶν εἰς τὴν πόλιν, ἄλλως δὲ τὰς πράξεις ἐκείνας ⟨ἐν⟩
ἐλεγείᾳ γράφων ἱστόρηκεν. ὁ δὲ προλαμβάνων τὸν ἔλεγχον
τοῦ ψεύσματος τῶν ἐρησομένων, πόθεν οὖν πολυάνδρια καὶ
θῆκαι τοσαῦται καὶ μνήματα νεκρῶν, οἷς ἐναγίζουσιν ἄχρι 20
νῦν Πλαταιεῖς τῶν Ἑλλήνων συμπαρόντων, ... αἴσχιον,

2—4 Hdt. IX 68 || **4** sq. cf. 866f || **10** sqq. Wilamowitz, SuS 144, 2; 196, 2

2 *παραπεσεῖν* **EB** corr. Turn. || **6** *γε* Re.: *τε* | *ἣν* susp., def. Kron. coll. 1007b (*τάξεως ... ἣν κινεῖται*) *ἣν* ⟨*ἔχοντες*⟩ vel sim. Re. *ᾗ* Wy. | *τέλος*] *κλέος* ci. Wy. || **10** *μέσσοι* Turn. *μέσσοισι* **EB** | *οἳ γέφυραν* **E** *οἵ γ' ἔφυραν* **B** corr. (Xyl.) Re. || **11** lacunam post *πολέμῳ* stat. Simonidis editores || **12** *νέμοντες* Ald.: *νέμον-ται* || **13** lac. indic. Steph. ⟨*τῶν*⟩ *καλλίστων* Turn. *κάλλιστον* ⟨*ἑῶν*⟩ Xyl. ⟨*καὶ*⟩ *κάλλιστον* Ursinus *οἵπερ κ.* Hiller *οἱ*⟨*οι*⟩ *κ.* Diehl || **16** *οὐ χορὸν* Herw.: *οὐχ οἷον* || **17. 18** *ἀλλ' εἰς* [*δὲ*] *τὰς πράξεις ἐκεί-νας ἐλεγεῖα γράφων* Diehl | ⟨*ἐν*⟩ *ἐλεγείᾳ* Wil.: *ἐλεγεῖα* || **20** *οἷς* **E** *ἐν οἷς* **B** edd. || **21** lac. 6 lit. **E** 9 **B** *ὄνειδος* suppl. Re. ('crimen' Xyl. interpr.) *ἔγκλημα* vel *κατηγόρημα* Bern. *πρᾶγμα* Pearson[2]

ὡς οἶμαι, τῆς προδοσίας τῶν †γενεῶν† κατηγόρηκεν ἐν τούτοις· 'τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι καὶ φαίνονται ἐν Πλαταιῇσιν F ἐόντες τάφοι, τούτους δέ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, αἰσχυνομένους τῇ ἀπε⟨στοῖ⟩ τῆς μάχης ἑκάστους χώματα χῶσαι
5 κεινὰ τῶν ἐπιγινομένων εἵνεκ' ἀνθρώπων'. ταύτην ⟨τὴν⟩ ἀπε⟨στὼ⟩ τῆς μάχης προδοσίαν οὖσαν Ἡρόδοτος ἀνθρώπων μόνος ἁπάντων ἤκουσε, Παυσανίαν δὲ καὶ Ἀριστείδην καὶ Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους ἔλαθον οἱ Ἕλληνες ἐγκαταλιπόντες τὸν κίνδυνον· καὶ οὔτ' Αἰγινήτας Ἀθηναῖοι 873
10 διαφόρους ὄντας εἶρξαν τῆς ἐπιγραφῆς, οὔτε Κορινθίους ἤλεγξαν, οὓς πρότερον †νικῶντες† φεύγειν ἀπὸ Σαλαμῖνος, ἀντιμαρτυρούσης αὐτοῖς τῆς Ἑλλάδος. καίτοι Κλεάδας μὲν ὁ Πλαταιεὺς ἔτεσι δέκα ⟨ὕστερον⟩ τῶν Μηδικῶν Αἰγινήταις χαριζόμενος, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἐπώνυμον
15 ἔχωσεν αὐτῶν πολυάνδριον· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι τί παθόντες εὐθὺς τότε πρὸς μὲν ἀλλήλους ὀλίγον ἐδέησαν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν περὶ τοῦ τροπαίου τῆς ἀναστάσεως, τοὺς δ' Ἕλληνας ἀποδειλιάσαντας καὶ ἀποδράντας οὐκ ἀπήλαυνον τῶν ἀριστείων, ἀλλ' ἐνέγραφον τοῖς τρίποσι B
20 καὶ τοῖς κολοσσοῖς καὶ μετεδίδοσαν τῶν λαφύρων, τέλος δὲ τῷ βωμῷ τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο γράφοντες ἐνεχάραξαν ([Simon.] fr. 107a D.[2])·

2—5 et 12—15 Hdt. IX 85, 3 || 10—12 870c || 15 sqq. cf. vit. Arist. 20, 3 || 19 sqq. Hdt. IX 81. 85, 3

1 οἶμαι Bern.: οἴομαι | γενεῶν] πόλεων dub. Bern. (cf. p. 52, 5) προγόνων (cf. l. 5 ἐπιγινομένων) dub. Hu. ⟨μὴ παρα⟩γενομένων (cf. p. 49, 28) Po. || 3 ἐπαισχυνομένους Hdt. d (ἀπαισχ. a) || 4 ἀπο (lac. 6 lit. E 5 B) τῆς EB corr. et suppl. Steph. ex Hdt. || 5 τὴν add. Re. || 6 ἀπο (lac. 5 lit. E 8 B) τῆς EB suppl. Steph. ex Hdt. || 11 οὓς πρότερον εἶπον φεύγειν (vel ⟨αὐτ⟩οὺς πρότερον εἰπόντες φεύγειν) Turn. ὡς πρότερον εἰπόντες φ. Wy. πρότερον ⟨εἶπον φιλο⟩νικοῦντες φ. Po. || 13 μὲν Hu. ἦν EB om. edd. ante Duebn. | ἦν ὁ Πλαταιεύς, ⟨ὃς⟩ Duebn. Bern. | ὕστερον add. Steph. (post Μηδικῶν etiam Xyl.) cum Hdt. || 13—15 ἦν ὁ Πλαταιεύς, ὕστερον ἔτεσι δέκα ... ὃς ἐπώνυμον ἔχωσεν Pearson[2] || 18 ἀποδράσαντας EB corr. Herw. || 19 τοῖς τρίποσι Manton coll. Hdt. (cf. etiam p. 54, 12) τοῖς στρ'(lac. 1 lit.)π(lac. 2 lit.)σι E τοῖς τροπαίοις B edd. ante Pearson[2]

'τόνδε ποθ' Ἕλληνες Νίκης κράτει ἔργῳ Ἄρηος
Πέρσας ἐξελάσαντες ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι κοινὸν
ἱδρύσαντο Διὸς βωμὸν Ἐλευθερίου';

μὴ καὶ τοῦτο Κλεάδας ἢ τις ἄλλος, ὦ Ἡρόδοτε, κολακεύων
τὰς πόλεις ἐπέγραψε; τί οὖν ἐδέοντο τὴν γῆν ὀρύσσοντες 5
διὰ κενῆς ἔχειν [τὰ] πράγματα καὶ ῥᾳδιουργεῖν χώματα
C καὶ μνήματα τῶν ἐπιγινομένων ἕνεκ' ἀνθρώπων κατασκευάζοντες, ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις καὶ μεγίστοις ἀναθήμασι
τὴν δόξαν αὐτῶν καθιερωμένην ὁρῶντες; καὶ μὴν Παυσανίας, ὥς λέγουσιν, ἤδη τυραννικὰ φρονῶν ἐπέγραψεν ἐν 10
Δελφοῖς ([Simon.] fr. 105 D.²)·

'Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων
Παυσανίας, Φοίβῳ μνῆμ' ἀνέθηκε τόδε',

κοινούμενος ἀμωσγέπως τοῖς Ἕλλησι τὴν δόξαν ὧν ἑαυτὸν
ἀνηγόρευσεν ἡγεμόνα· τῶν δ' Ἑλλήνων οὐκ ἀνασχομένων 15
ἀλλ' ἐγκαλούντων, πέμψαντες εἰς Δελφοὺς Λακεδαιμόνιοι
τοῦτο μὲν ἐξεκόλαψαν †τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων ὥσπερ
D ἦν δίκαιον. καίτοι πῶς εἰκός ἐστιν ἢ τοὺς Ἕλληνας ἀγανακτεῖν τῆς ἐπιγραφῆς μὴ μετασχόντας, εἰ συνῄδεισαν ἑαυτοῖς

1–3 vit. Arist. 19, 7 Preger 78 Wilamowitz, SuS 197sq.
9–18 Thuc. I 132, 2. 3 Preger 84 Wilamowitz, SuS 197, 1

1 ποθ' Ἕλληνες Νίκης κράτει Steph. μεθ' ἕλληνες νίκην κρατεῖ **EB** Ald. | post v. 1 versum εὐτόλμῳ ψυχῆς λήματι πειθόμενοι ex Anth. Pal. VI 50 (non in vit. Arist.) add. Xyl. et edd., del. Wil. Diehl Pearson² || 6 ἐγχεῖν ss. **B** m. 1 | τὰ del. Duebn. || 9 αὐτῶν Steph.: αὐτῶν | καθιερουμένην **EB** corr. Emp. || 13 φόβῳ **E** || 14 κοινούμενος **E** lac. 9 lit. **B** | ἀμωσγέπως Xyl. interpr. Re.: ἄλλως τε πῶς || 17 cod. **E** secutus corruptelae signum posui. **B** add. δ' ante ὀνόματα et ἐνεχάραξαν post δίκαιον, quae receperunt edd. omnes ante Pearson². ut verba in cod. **E** tradita servarent, Powell Manton (qui propositum eius notum fecit) Pearson² lacunam ante τὰ ὀνόματα suspicati haec suppleverunt: τοῦτο μὲν ἐξεκόλαψαν ⟨ἀπὸ τοῦ τρίποδος τὸ ἐλεγεῖον, τοῦτο δὲ ἐπέγραψαν⟩ τὰ ὀνόματα Powell τοῦτο μὲν ἐξεκόλαψαν ⟨ἀπὸ τοῦ τρίποδος τὸ ἐλεγεῖον, πασῶν δ' ἀντεπέγραψαν⟩ τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων Pearson² || 19 συνῄδεσαν **B**

τὴν ἀπε⟨στὼ⟩ τῆς μάχης, ἢ Λακεδαιμονίους τὸν ἡγεμόνα καὶ στρατηγὸν ἐκχαράξαντας ἐπιγράψαι τοὺς ἐγκαταλιπόντας καὶ περιιδόντας τὸν κίνδυνον; ὡς δεινότατόν ἐστιν, εἰ Σωφάνης μὲν καὶ Ἀείμνηστος καὶ πάντες οἱ διαπρεπῶς 5 ἀγωνισάμενοι τὴν μάχην ἐκείνην οὐδὲ Κυθνίων ἐπιγραφομένων τοῖς τροπαίοις οὐδὲ Μηλίων ἠχθέσθησαν, Ἡρόδοτος δὲ τρισὶ μόναις πόλεσιν ἀναθεὶς τὸν ἀγῶνα τὰς ἄλλας πάσας ἐκχαράττει τῶν τροπαίων καὶ τῶν ἱερῶν.

43. Τεσσάρων δ' ἀγώνων τότε πρὸς τοὺς βαρβάρους E 10 γενομένων, ἐκ μὲν Ἀρτεμισίου τοὺς Ἕλληνας ἀποδρᾶναί φησιν, ἐν δὲ Θερμοπύλαις τοῦ στρατηγοῦ καὶ βασιλέως προκινδυνεύοντος οἰκουρεῖν καὶ ἀμελεῖν Ὀλύμπια καὶ Κάρνεια πανηγυρίζοντας· τὰ δ' ἐν Σαλαμῖνι διηγούμενος τοσούτους περὶ Ἀρτεμισίας λόγους γέγραφεν, ὅσοις ὅλην 15 τὴν ναυμαχίαν οὐκ ἀπήγγελκε· τέλος δέ, καθημένους ἐν Πλαταιαῖς ἀγνοῆσαι μέχρι τέλους τὸν ἀγῶνα τοὺς Ἕλληνας (ὥσπερ βατραχομαχίας γινομένης, ⟨ἣν⟩ Πίγρης ὁ Ἀρτεμισίας ἐν ἔπεσι παίζων καὶ φλυαρῶν ἔγραψε), σιωπῇ διαγωνίσασθαι συνθεμένων, ἵνα λάθωσι τοὺς ἄλλους, αὐ- F 20 τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους ἀνδρείᾳ μὲν οὐδὲν κρείττονας

4 Hdt. IX 72. 73. 64 cf. vit. Cim. 8, 1 vit. Cat. mai. 29, 2 vit. Arist. 19, 1 || 7 vit. Arist. 19, 7 || 10 sq. Hdt. VIII 4. 5. 2, 1 || 11–13 Hdt. VII 206 || 13–15 Hdt. VIII 68–69. 87–88. 93. 101–103 || 15–17 Hdt. IX 69 || 17 *βατραχομαχίας*] cf. Homeri opera, ed. Allen, V p. 168; Aly, RE XX 1314 (Pigres 6). in vit. Ages. 15, 6 *μυομαχία*

1 *ἀπεστὼ* Manton coll. p. 51, 4. 6 (Hdt.) *ἀπο*(lac. 4 lit.) **E** *ἀπόλειψιν* interpol. **B** || 2 *ἐγχαράξαντας* **B** || 4 *Σωφάνης — Ἀείμνηστος* Wesseling et Valckenaer ex Hdt.; *σωφάνης* Hdt. IX 73–75 *σωχάρης* **EB** ut vit. Cim. 8, 1; *ἀείμνηστος* Hdt. IX 64 CP (*αἴμνηστος* AB) Aristodem. FGrHist 104 F 1 cap. 2, 5 *δείπνιστος* **EB** *διάπνηστος* vit. Arist. 19 (S) *ἀρίμνηστος* Hdt. IX 64d vit. Arist. 19 (Y) || 6 *ἠδέσθησαν* **B** || 12 *προσκινδυνεύοντος* **E** | ⟨*τοὺς Λακεδαιμονίους*⟩ *οἰκουρεῖν* Ha. || 13 *ἀκάρνια* **E** || 14 *Ἀρτεμισίας* Basil. *ἀρτεμεισίου* **E** *ἀρτεμισίου* **B** || 17 *βατραχομαχίας* **EB** ut cod. Barocc. 50 (miscell.; in ed. Batr. O[2]) *βατραχομυομαχίας* Steph. edd. | ⟨*ἣν*⟩ add. Wy. || 17. 18 *ὁ Ἀρτεμισίας*] 'scil. *πολίτης*' Wy. || 18 *ἐν ἔπεσι* Basil. *ἐνέπαισε* **E** *ἐνέπεσε* **B** || 19 *συνθεμένων*] scil. Spartanorum (Xyl. interpr.) *συνθεμένων* ⟨*τῶν στρατηγῶν*⟩ dub. Po. || 20 *ἀνδρία* **EB** corr. Duebn.

γενέσθαι τῶν βαρβάρων, ἀνόπλοις δὲ καὶ γυμνοῖς μαχο-
874 *μένους κρατῆσαι. Ξέρξου μὲν γὰρ αὐτοῦ παρόντος, ὑπὸ*
μαστίγων μόλις ὄπισθεν ὠθούμενοι προσεφέροντο τοῖς
Ἕλλησιν, ἐν δὲ Πλαταιαῖς, ὥς ἔοικεν, ἑτέρας ψυχὰς μετα-
λαβόντες 'λήματι μὲν καὶ ῥώμῃ οὐχ ἥσσονες ἦσαν· ἡ δὲ 5
ἐσθής, ἔρημος οὖσα ὅπλων, πλεῖστον ἐδηλήσατό σφεας·
πρὸς γὰρ ὁπλίτας ἐόντες γυμνῆτες ἀγῶνα ἐποιέοντο'. τί
οὖν περίεστιν ἔνδοξον ἢ μέγα τοῖς Ἕλλησιν ἀπ' ἐκείνων
τῶν ἀγώνων, εἰ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἀόπλοις ἐμάχοντο,
τοὺς δ' ἄλλους ἡ μάχη παρόντας ἔλαθε, κενὰ δὲ πολυάν- 10
δρια τιμώμενα τοῖς ἑκάστου, ψευστῶν δὲ γραμμάτων
μεστοὶ τρίποδες ἑστᾶσι καὶ βωμοὶ παρὰ τοῖς θεοῖς, μόνος
B *δὲ τἀληθὲς Ἡρόδοτος ἔγνω, τοὺς δ' ἄλλους ἅπαντας ἀν-*
θρώπους, ὅσοι λόγον Ἑλλήνων ἔχουσιν, ἐξηπάτηκεν ἡ
φήμη τῶν τότε κατορθωμάτων ὡς ὑπερφυῶν γενομένων; 15

Τί δῆτα; γραφικὸς ἀνήρ, καὶ ἡδὺς ὁ λόγος, καὶ χάρις
ἔπεστι καὶ δεινότης καὶ ὥρα τοῖς διηγήμασι·

'μῦθον δ' ὡς ὅτ' ἀοιδός, ἐπισταμένως' (Hom. λ 368)

μὲν οὔ, λιγυρῶς δὲ καὶ γλαφυρῶς ἠγόρευκεν. ἀμέλει ταῦτα
καὶ κηλεῖ καὶ προσάγεται πάντας, ἀλλ' ὥσπερ ἐν ῥόδοις 20
δεῖ κανθαρίδα φυλάττεσθαι τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ καὶ
κακολογίαν, λείοις καὶ ἁπαλοῖς σχήμασιν ὑποδεδυκυῖαν,
C *ἵνα μὴ λάθωμεν ἀτόπους καὶ ψευδεῖς περὶ τῶν ἀρίστων καὶ*
μεγίστων τῆς Ἑλλάδος πόλεων καὶ ἀνδρῶν δόξας λαβόντες.

2–4 Hdt. VII 223, 2 || **5–7** Hdt. IX 62, 3. 63, 2 || **10** sq. Hdt. IX 85 872f || **20** sq. cf. 537f

1 *ἀόπλοις* dub. Bern., cf. l. 9 || **4** *ψυχὰς* in marg. *γρ. στολὰς* **B** | *μεταλαβόντες* **B** (in marg. *μεταβα*) edd. inde ab Ald. *μεταβαλόντες* **E** || **5** *οὐχ* **EB** *οὐκ* corr. fort. in **B** Duebn. Bern. cum Hdt., cf. p. 38, 2 || **6** *ἐοῦσα* Bern. ex Hdt. | *πλεῖστον* om. **B** || **7** *γυμνῆτες* Bern. ex Hdt.: *γυμνῆται* || **8. 9** *ἀπ' ἐκείνου τοῦ ἀγῶνος* (scil. ex proelio Plataeensi) ci. Wy. || **11** *ἑκάστων* Turn. [*τοῖς*] *ἑκάστοις* Wy. *τιμῶμεν ἔτους ἑκάστου* Emp. | *ψευδῶν* Basil. edd. | *δὲ*] *τε* Wy. || **16** *ἀνήρ* Bern. *ἀνήρ* **EB** ⟨*ὁ*⟩ *ἀνήρ* Duebn. || **17** *δεινότης*] *λειότης* Ruhnken Ha. || **22** *κακολογίαν* **E** *μικρολογίαν* **B** *πικρολογίαν* Salm.